

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»**

Проміжна скорочена фінансова звітність

*За 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023 року
(не підлягала аудиту)*

Зміст

Звіт про фінансовий стан	1
Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	2
Звіт про зміни у власному капіталі	4
Звіт про рух грошових коштів (прямий метод)	5

Примітки до фінансової звітності

1. Загальна інформація	6
2. Операційне середовище	6
3. Основа складання фінансової звітності	7
4. Основні положення облікової політики	12
5. Суттєві облікові судження та оцінки	25
6. Інформація за сегментами	27
7. Грошові кошти та їх еквіваленти	30
8. Кредити та аванси банкам	30
9. Кредити та аванси клієнтам	32
10. Інвестиції в цінні папери	40
11. Похідні фінансові активи та зобов'язання	41
12. Інвестиційна нерухомість	42
13. Оподаткування	42
14. Основні засоби та нематеріальні активи	43
15. Активи з права користування	45
16. Інші активи та зобов'язання	45
17. Кошти банків	49
18. Кошти клієнтів	49
19. Інші залучені кошти	50
20. Власний капітал	51
21. Договірні та умовні зобов'язання	52
22. Чисті комісійні доходи	57
23. Інші прибутки (збитки)	58
24. Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	58
25. Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	59
26. Витрати на виплати працівникам, інші адміністративні та операційні витрати	59
27. Управління ризиками	60
28. Оцінка справедливої вартості	73
29. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	78
30. Операції із зв'язаними сторонами	79
31. Достатність капіталу	81
32. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності	82
33. Події після звітної дати	82

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

на 30 вересня 2023 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	30 вересня 2023	31 грудня 2022 (реклаसифіковано)	31 грудня 2021 (рекласифіковано)
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	36 192 395	35 346 787	30 188 103
Кредити та аванси банкам	8	1 889 856	2 420 569	5 081 150
Кредити та аванси клієнтам	9	59 902 725	64 759 128	55 889 683
Інвестиції в цінні папери	10	49 788 327	23 217 149	29 458 919
Похідні фінансові активи	11	8 288	15 069	509
Інвестиційна нерухомість	12	156 366	156 366	153 955
Поточні податкові активи		2 231 018	2 690 423	-
Відстрочені податкові активи	13	-	30 138	32 254
Основні засоби та нематеріальні активи	14	1 201 824	1 234 025	1 187 141
Активи з права користування	15	165 287	166 113	255 664
Інші фінансові активи	16	714 273	900 755	334 523
Інші нефінансові активи	16	596 884	709 427	689 615
Загальна сума активів		152 847 243	131 645 949	123 271 516
Зобов'язання				
Кошти банків	17	4 717 963	6 567 526	9 499 926
Кошти клієнтів	18	129 479 382	112 778 613	96 736 381
Похідні фінансові зобов'язання	11	2 605	737	72 346
Інші залучені кошти	19	4 534 465	3 385 858	2 505 737
Забезпечення	21			
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		1 137 821	302 743	369 357
Інше забезпечення		288 715	396 062	266 105
Загальна сума забезпечень		1 426 536	698 805	635 462
Інші фінансові зобов'язання		844 683	771 373	1 343 870
Інші нефінансові зобов'язання		534 529	526 915	402 119
Поточні податкові зобов'язання		-	-	444 773
Відстрочені податкові зобов'язання		70 069	-	-
Загальна сума зобов'язань		141 610 232	124 729 827	111 640 614
Власний капітал				
Статутний капітал	20	13 837 000	13 837 000	13 837 000
Нерозподілений прибуток		(2 617 989)	(5 539 413)	(1 309 788)
Емісійний дохід		135 942	135 942	135 942
Результат від операцій з акціонером		(1 102 304)	(1 102 304)	(1 102 304)
Власні викуплені акції		(518 439)	(518 439)	(518 439)
Резервні та інші фонди банку		967 777	967 777	590 676
Інші резерви	20	535 024	(864 441)	(2 185)
Загальна сума власного капіталу, що відноситься до власників материнського підприємства		11 237 011	6 916 122	11 630 902
Загальна сума власного капіталу		11 237 011	6 916 122	11 630 902
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		152 847 243	131 645 949	123 271 516

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

В.о. Голови Правління

Головний бухгалтер

30 вересня 2023 року

Усенко В. +380 (050) 508-97-97

Родіон МОРОЗОВ

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

**ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ
ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД**

за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	Звітний період		Попередній період	
		за поточний квартал	за поточний квартал нарастаючим підсумком з початку року	за відповідний квартал попереднього року	за відповідний квартал нарастаючим підсумком з початку року
Дохід від звичайної діяльності		5 276 997	14 273 609	3 907 607	9 692 920
Процентні доходи		4 741 816	12 588 820	3 220 982	7 937 911
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка		4 723 265	12 528 489	3 156 671	7 766 587
Інші процентні доходи		18 551	60 331	64 311	171 324
Комісійні доходи	22	535 181	1 684 789	686 625	1 755 009
Процентні витрати		(2 660 404)	(7 847 422)	(2 302 208)	(4 172 157)
Комісійні витрати	22	(216 393)	(720 820)	(191 909)	(637 106)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		13 342	294 940	250 810	(87 386)
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		2 185	8 554	1 096	28 892
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою		32 272	162 291	(612 968)	(403 384)
Чистий прибуток від переоцінки іноземної валюти		56 071	153 927	612 081	977 861
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	7, 8, 9, 10, 24	(821 817)	161 694	(932 552)	(5 649 367)
Інші прибутки	23	18 669	159 817	56 371	189 692
Витрати на виплати працівникам	26	(713 251)	(2 186 934)	(613 024)	(1 935 716)
Амортизаційні витрати	14, 15	(107 216)	(303 076)	(96 809)	(265 304)
Інші адміністративні та операційні витрати	26	(224 352)	(762 267)	(229 607)	(1 090 150)
Сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	25	(328)	(22 894)	(10 920)	(16 874)
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		655 775	3 371 419	(162 032)	(3 368 079)
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		(4 464)	(5 265)	2 821	5 903
Прибуток (збиток) до оподаткування		651 311	3 366 154	(159 211)	(3 362 176)
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	13	(326 340)	(445 116)	(939)	3 179
Прибуток (збиток)		324 971	2 921 038	(160 150)	(3 358 997)

**ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ
ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД (продовження)**

Примітки	Звітний період		Попередній період	
	за поточний квартал	за поточний квартал нарастаючим підсумком з початку року	за відповідний квартал попереднього року	за відповідний квартал нарастаючим підсумком з початку року
Звіт про сукупний дохід				
Інший сукупний дохід				
Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, до оподаткування				
	Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування			
20	519 603	1 514 347	(1 850 176)	(1 988 758)
	519 603	1 514 347	(1 850 176)	(1 988 758)
Загальна сума іншого сукупного доходу, який буде перекласифіковано у прибуток або збиток, до оподаткування				
	519 603	1 514 347	(1 850 176)	(1 988 758)
Загальна сума іншого сукупного доходу, до оподаткування				
	519 603	1 514 347	(1 850 176)	(1 988 758)
	Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу			
20	(80 872)	(114 496)	-	-
	438 731	1 399 851	(1 850 176)	(1 988 758)
Загальна сума сукупного доходу (збитку)				
	763 702	4 320 889	(2 010 326)	(5 347 755)
Середньозважена кількість акцій (у тисячах)				
	13 837 000	13 837 000	13 837 000	13 837 000
Чистий прибуток/(збиток) на акцію (в гривнях)				
	0.02	0.21	(0.01)	(0.24)

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

В.о. Голови Правління

Головний бухгалтер

30 жовтня 2023 року

Усенко В. +380 (050) 508-97-97

Родіон МОРОЗОВ

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року

(в тисячах гривень)

	При міт	Статут - ний капітал	Емісійний дохід	Результат від операцій з акціонером	Власні викуплені акції	Резервні та інші фонди банку	Дооцінка	Резерв під прибутки та збитки за фінансовим пробити и оцінені за справедлив ою вартістю через інший сукупний	Резерв під прибут ки та збитки оцінені за справедлив ою вартістю інстру менту	Нерозподі- лений прибуток	Власний капітал
На 1 січня 2022 року (рекласифіковано)		13 837 000	135 942	(1 102 304)	(518 439)	590 676	224 594	(224 854)	(1 925)	(1 309 788)	11 630 902
Збиток		-	-	-	-	-	-	-	-	(3 358 997)	(3 358 997)
Інший сукупний дохід		-	-	-	-	-	(1 988 761)	3	-	-	(1 988 758)
Сукупний дохід		-	-	-	-	-	(1 988 761)	3	-	(3 358 997)	(5 347 755)
На 30 вересня 2022 року (рекласифіковано)		13 837 000	135 942	(1 102 304)	(518 439)	590 676	224 594	(2 213 615)	(1 922)	(4 668 785)	6 283 147
На 1 січня 2022 року (рекласифіковано)		13 837 000	135 942	(1 102 304)	(518 439)	590 676	224 594	(224 854)	(1 925)	(1 309 788)	11 630 902
Збиток		-	-	-	-	-	-	-	-	(3 861 513)	(3 861 513)
Інший сукупний дохід	20	-	-	-	-	-	18 315	(871 582)	-	-	(853 267)
Сукупний дохід		-	-	-	-	-	18 315	(871 582)	-	(3 861 513)	(4 714 780)
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	20	-	-	-	-	-	(8 989)	-	-	8 989	-
Розподіл прибутку минулих років		-	-	-	-	-377 101	-	-	-	(377 101)	-
На 31 грудня 2022 року (рекласифіковано)		13 837 000	135 942	(1 102 304)	(518 439)	967 777	233 920	(1 096 436)	(1 925)	(5 539 413)	6 916 122
Прибуток		-	-	-	-	-	-	-	-	2 921 038	2 921 038
Інший сукупний дохід	20	-	-	-	-	-	-	1 401 333	(1 482)	-	1 399 851
Сукупний дохід		-	-	-	-	-	-	1 401 333	(1 482)	2 921 038	4 320 889
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	20	-	-	-	-	-	(386)	-	-	386	-
На 30 вересня 2023 року		13 837 000	135 942	(1 102 304)	(518 439)	967 777	233 534	304 897	(3 407)	(2 617 989)	11 237 011

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

В.о. Голови Правління

Головний бухгалтер

Родіон МОРОЗОВ

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

30 вересня 2023 року

Усенко В.
+380 (050) 508-97-97

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	30 вересня 2023	30 вересня 2022
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності			
Проценти отримані		12 446 041	6 740 513
Проценти сплачені		(7 483 451)	(3 893 416)
Винагороди та комісії отримані		1 713 661	1 766 601
Винагороди та комісії сплачені		(720 821)	(627 107)
Чистий результат від операцій з іноземними валютами та банківськими металами (реалізований)		162 291	(403 384)
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		301 737	315 665
Інші доходи отримані		185 354	166 720
Витрати на персонал		(2 116 041)	(1 866 373)
Інші операційні витрати		(991 661)	(1 005 425)
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		3 497 110	1 193 794
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних активів</i>			
Банківські метали		1 882	4 115
Кошти у кредитних установах		528 685	4 794 176
Кредити клієнтам та фінансова оренда		5 546 100	(17 056 842)
Інші активи		151 724	(1 173 815)
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань</i>			
Кошти кредитних установ		(1 829 599)	(470 491)
Кошти клієнтів		16 676 280	13 487 138
Інші зобов'язання		(79 798)	(1 153 805)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності, до податку на прибуток		24 492 384	(375 730)
Податок на прибуток сплачений		-	(3 005 227)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності		24 492 384	(3 380 957)
Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(60 244 758)	(183 472 324)
Надходження від продажу та погашення цінних паперів		35 570 780	187 357 528
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(187 188)	(159 802)
Надходження від продажу основних засобів		1 434	374
Надходження від інвестиційної нерухомості		9 544	9 484
Надходження від продажу іншого майна	16	296	40 246
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності		(24 849 892)	3 775 506
Рух грошових коштів у процесі фінансової діяльності			
Надходження позикових коштів, отриманих від кредитних установ		1 325 603	165 221
Погашення позикових коштів, отриманих від кредитних установ		(176 090)	(676 422)
Надходження позикових коштів, отриманих від Національного банку України		-	13 200 000
Погашення позикових коштів, отриманих від Національного банку України		-	(3 700 000)
Сплата основної частки орендного зобов'язання		(61 620)	(69 835)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності	32	1 087 893	8 918 964
Вплив змін обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		123 415	6 142 384
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(8 192)	(7 359)
Чисте збільшення / (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		845 608	15 448 538
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		35 346 787	30 188 103
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	7	36 192 395	45 636 641

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

В.о. Голови Правління

Родіон МОРОЗОВ

Головний бухгалтер

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

30 вересня 2023 року

Усенко В. +380 (050) 508-97-97

Примітки на сторінках 6 - 8 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

1. Загальна інформація

Організаційна структура та діяльність

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК» (далі – «Банк») було створено 21 липня 1993 року на базі злиття декількох комерційних банків. З вересня 2009 року український уряд здійснює контроль над Банком шляхом володіння контрольною часткою участі у статутному капіталі Банку.

Банк приймає вклади від фізичних і юридичних осіб і надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, проводить операції з обміну валют і надає інші банківські послуги своїм корпоративним та роздрібним клієнтам. Головний офіс Банку розташований у Києві. Станом на 30 вересня 2023 року мережа Банку має 221 зареєстрованих відділень (з них 218 діючих) (2022: 217 зареєстрованих відділень (з них 217 діючих)) у різних регіонах України. Юридична адреса Банку: вул. Єреванська, 1, м. Київ, Україна. Адреса для листування: вул. Старонаводницька, 19,21,23, м. Київ, Україна.

Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років випущені акції Банку належали таким акціонерам:

Акціонер	30 вересня 2023, %	31 грудня 2022, %
Міністерство фінансів України	94,94	94,94
Інші	5,06	5,06
Всього	100,00	100,00

Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років кінцевою контролюючою стороною Банку була держава Україна в особі Міністерства фінансів України.

Банк не має дочірніх підприємств.

Дана проміжна скорочена фінансова звітність була затверджена до випуску та підписана керівництвом Банку 30 жовтня 2023 року.

2. Операційне середовище

На діяльність Банку впливають економіка та фінансові ринки України, яким притаманні особливості ринку, що функціонує. Правова, податкова і адміністративна системи продовжують вдосконалюватись, проте пов'язані з ризиком неоднозначності тлумачення їх вимог, які до того ж схильні до частих змін, що у сукупності з іншими юридичними та фіскальними перешкодами створює додаткові проблеми для суб'єктів господарювання, які ведуть бізнес в Україні.

24 лютого 2022 року російська федерація розпочала повномасштабне військове вторгнення в Україну. Війна, що триває, призвела до значних людських жертв, суттєвого переміщення населення, пошкодження інфраструктури, відключень електроенергії та значного порушення економічної діяльності в Україні в цілому. Це також мало негативний та тривалий вплив на політичне та бізнес-середовище в Україні, у тому числі на здатність багатьох суб'єктів господарювання продовжувати свою діяльність у звичайному режимі. У відповідь на військове вторгнення, Президентом України було запроваджено воєнний стан, який наразі продовжено до 15 листопада 2023 року.

Значна частина території України, включаючи, але не обмежуючись, частини Київської, Чернігівської, Сумської та Харківської областей, була окупована на початку війни, проте згодом ці регіони були звільнені. Станом на 30 вересня 2023 року, темп активних бойових дій залишається інтенсивним, хоча при цьому вони зосереджені на сході та півдні України, і більшість територій Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей все ще перебувають під окупацією. Тривалий термін воєнних дій та їх вища інтенсивність продовжують мати суттєвий негативний вплив на економіку України.

З початком війни, НБУ запровадив певні адміністративні обмеження на операції з обміну валюти та рух капіталу, включаючи обмеження виплат відсотків і дивідендів за кордон. Через ці обмеження можливості обміну гривні є лімітованими, і вона не є вільно конвертованою валютою. З серпня 2023 року, НБУ пом'якшено обмеження в частині продажу безготівкової іноземної валюти населенню.

Після початку вторгнення всі глобальні рейтингові агентства знизили рейтинги України: Fitch Ratings - до рівня «СС», Moody's Investors Service – до рівня «Саа3» з негативним прогнозом, а Standard&Poor's Global Ratings – до рівня «ССС+» зі стабільним прогнозом.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

23 червня 2023 року рейтинговим агентством Fitch Ratings підтверджено довгостроковий рейтинг дефолту емітента (РДЕ) в іноземній валюті на рівні «СС». 08 вересня 2023 року рейтинговим агентством Standard & Poor's підтверджено довгостроковий суверенний кредитний рейтинг України в іноземній валюті до рівня «ССС», прогноз «негативний». 10 лютого 2023 року рейтинговим агентством Moody's Investors Service оновлено довгостроковий суверенний кредитний рейтинг України в іноземній валюті до рівня «Са», прогноз «стабільний».

Відповідно до рішень Національного банку України, банки державного сектору, в тому числі АБ «УКРГАЗБАНК», включено до переліку об'єктів критичної інфраструктури в банківській системі України та переліку уповноважених банків України, що залучаються до роботи (здійснення операцій) в умовах особливого періоду.

3. Основа складання фінансової звітності

(а) Підтвердження відповідності

Дана фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), випущених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), та пояснень, опублікованих Міжнародним Комітетом з тлумачення фінансової звітності («МКТФЗ») та вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV від 16 липня 1999 року щодо складання фінансової звітності.

(б) Основа оцінки

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за винятком оцінки будівель, які оцінюються за переоціненою вартістю, інвестиційної нерухомості, яка оцінюється за справедливою вартістю, активів, утримуваних для продажу, які оцінюються за найменшою з двох величин – балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем, та фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, як викладено у положеннях облікової політики нижче.

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Банк бере до уваги характеристики відповідного активу або зобов'язання так, як би учасники ринку враховували ці характеристики під час визначення ціни активу або зобов'язання на дату оцінки.

(в) Безперервність діяльності

За нинішніх обставин Банк продовжує свою операційну діяльність.

З метою безперервного функціонування в період воєнного стану, Банком було здійснено низку заходів для забезпечення безперебійної роботи ІТ інфраструктури та покращення інформаційної безпеки, у тому числі розширено використання хмарних технологій, налаштовано комплекси резервних каналів зв'язку, розширено функціонал мобільного застосування.

Станом на 01 жовтня 2023 року, відповідно до вимог Національного банку України, у складі АБ «УКРГАЗБАНК» успішно функціонує 121 опорне відділення, що становить 55% від загальної мережі Банку. Окрім опорних відділень, також і інші відділення Банку забезпечені генераторами та резервними каналами зв'язку. Загалом з 218 діючих відділень – 195 відділень забезпечено генераторами.

Банк продовжує функціонувати як універсальний з повним спектром банківських послуг усім категоріям клієнтів та забезпечує виконання стратегічних цілей банків державного сектору у відповідності до Основних (стратегічних) напрямів діяльності банків державного сектору на період дії воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 травня 2022 року № 356-р) та Бюджету Банку на 2023 рік. Крім того, у Банк розпочато процес складання Бюджету на 2024 рік.

Пріоритетні напрямки у відповідності до Основних (стратегічних) напрямів діяльності банків державного сектору на період дії воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки є:

- аграрний сектор економіки - продовольче забезпечення країни;
- підприємства (об'єкти) критичної інфраструктури;
- галузі які забезпечують продовольчу безпеку - харчова промисловість, продуктовий ритейл тощо;
- інфраструктурні проекти, направлені на відновлення/розвиток об'єктів соціальної, транспортної та критичної інфраструктури;
- транспортно-логістична інфраструктура;
- релокація підприємств, що знаходились в тих регіонах України/місцях проведення активних бойових дій під час воєнного стану;
- імпортозаміщення продукції, що імпортувалась з росії та/або білорусі.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Ключовими бізнес-лініями для генерації доходів залишаються: корпоративний бізнес (в тому числі операції торговельного фінансування), малий та середній бізнес, роздрібний бізнес, інвестиційний банкінг.

Бюджет Банку передбачає утримання належного рівня ліквідності та дохідності, у тому числі шляхом оптимізації структури балансу. Фінансовий результат на 2023 рік, згідно Бюджету, є позитивним. Банк постійно проводить моніторинг поточної ситуації на предмет наявних і потенційних ризиків, щоб своєчасно реагувати необхідними інструментами для мінімізації будь-яких негативних наслідків.

Керівництво Банку стежить за станом розвитку поточної ситуації в Україні, що зумовлена збройним конфліктом, і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо та надання повного спектру банківських операцій. Подальший негативний розвиток подій та макроекономічних умов може негативно вплинути на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

Станом на 30 вересня 2023 року загальна сума грошових коштів та їх еквівалентів становить 36 192 395 тис. грн. Також Банк не спостерігає значних відтоків з рахунків клієнтів (депозитних і поточних) порівнюючи з цією датою.

Банк порушив нефінансові ковенанти за кредитами, отриманими від кредитних установ, які передбачають подію дефолту та перехресного дефолту за договорами кредиту на суму 3 190 485 тис. грн. Банк отримав усі необхідні листи відмови від вимог виконання відповідних ковенантів («waiver») від кредиторів станом на 01 жовтня 2023 року (Примітка 19 та 27). Станом на дату затвердження цієї фінансової звітності, кредитори не надавали запитів на дострокове погашення заборгованості, та не надавали листів відмов від вимог виконання відповідних ковенантів.

Банк очікує порушення фінансових ковенант за кредитами у 2023 році. Банк отримав звільнення від зобов'язань щодо цих ковенант від усіх 5 кредиторів, що покривають порушення ковенант за 12 місяців 2023 року на суму 3 190 485 тис. грн.

Банк знаходиться у постійній комунікації з кредиторами. Результат цих зусиль наразі неможливо прогнозувати, проте у разі отримання вимоги про дострокове погашення отриманих кредитів Банк має достатньо коштів для продовження безперервної діяльності та не потребуватиме додаткового фінансування для погашення даних кредитів.

Починаючи із кінця березня 2023 року, значення нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (далі – «норматив Н7») знаходяться в межах нормативного значення (не більше 20% від регулятивного капіталу), встановленого Національними банком України для системно-важливих банків. Станом на дату випуску цієї звітності, Банк немає порушень пруденційних вимог НБУ (нормативи та ліміти валютної позиції).

Для цілей своєї оцінки безперервності діяльності керівництво Банку дійшло висновку, що Банк зможе продовжувати безперервну діяльність.

Однак продовження військових дій може призвести до негативних наслідків у діяльності Банку. Також військові дії можуть призвести до продовження чинних або запровадження додаткових адміністративних обмежень з боку НБУ, які можуть становити загрозу для операційної діяльності, а також призвести до подальших збоїв у роботі ланцюжків фінансування як для Банку, так і для його клієнтів.

Таким чином, ці події або умови вказують, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Ця фінансова звітність була складена на основі припущення про безперервність діяльності та не містить жодних коригувань, які були б необхідні, якби Банк не міг продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Ця фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва Банку щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Банку. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від оцінок керівництва Банку.

(г) Рекласифікації

При підготовці проміжної фінансової звітності станом на 30 вересня 2023 року та за 9 місяців, що закінчилися цією датою, Банк здійснив рекласифікації в звіті про фінансовий стан у відповідності до формату подання звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі. Відповідно, було зроблено певні зміни у поданні порівняльної інформації за 2022 та 2021 рік для приведення її у відповідність до нового формату представлення даних.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зокрема, в звіті про фінансовий стан були здійснені наступні рекласифікації:

- (1) Статті «Банківські метали», «інше майно» та «інші активи» об'єднано в окремі статті «Інші фінансові активи» та «Інші нефінансові активи»;
- (2) Змінено назву статті «Кошти у кредитних установах» на «Кредити та аванси банкам»;
- (3) Змінено назву статті «Кредити клієнтам та фінансова оренда» на «Кредити та аванси клієнтам»;
- (4) Змінено назву статті «Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» на «Інвестиції в цінні папери»;
- (5) Змінено назву статті «Поточні активи з податку на прибуток» на «Поточні податкові активи»;
- (6) Змінено назву статті «Відстрочені активи з податку на прибуток» на «Відстрочені податкові активи»;
- (7) Змінено назву статті «Поточні зобов'язання з податку на прибуток» на «Поточні податкові зобов'язання»;
- (8) Статтю «Кошти Національного банку України» об'єднано зі статтею «Кошти кредитних установ» в статтю «Кошти банків» за виключенням кредитів міжнародних та інших фінансових організацій, які відображено в статті «Інші залучені кошти»;
- (9) Змінено назву статті «Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики» на «Загальна сума забезпечень», яка в свою чергу представлена окремими статтями «Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії» та «Інше забезпечення»;
- (10) Статті «Орендні зобов'язання» та «Інші зобов'язання» об'єднано в окремі статті «Інші фінансові зобов'язання» та «Інші нефінансові зобов'язання»;
- (11) Змінено назву статті «Набуті права власності на акції» на «Власні викуплені акції»;
- (12) Змінено назву статті «Додатковий сплачений капітал» на «Емісійний дохід»;
- (13) Змінено назву статті «Результат від операцій з акціонерами» на «Результат від операцій з акціонером»;
- (14) Стаття «Накопичений дефіцит» представлений окремими статтями «Нерозподілений прибуток» та «Резервні та інші фонди банку»;
- (15) Змінено назву статті «Всього власний капітал» на «Загальна сума власного капіталу»;
- (16) Змінено назву статті «Всього власний капітал та зобов'язання» на «Загальна сума власного капіталу та зобов'язань».

У таблиці нижче наведено вплив відповідних рекласифікацій на розкриття інформації у звіті про фінансовий стан станом на 31 грудня 2022 та 2021 років:

№	Рекласифікація	31 грудня 2022		31 грудня 2021		31 грудня 2021	
		(До Рекласифікації)	Рекласифікація	(Після Рекласифікації)	Рекласифікація	(Після Рекласифікації)	Рекласифікація
Активи							
Банківські метали	(1)	1 349	(1 349)	-	1 666	(1 666)	-
Інше майно	(1)	337 064	(337 064)	-	385 353	(385 353)	-
Інші активи	(1)	1 271 769	(1 271 769)	-	637 119	(637 119)	-
Інші фінансові активи	(1)	-	900 755	900 755	-	334 523	334 523
Інші нефінансові активи	(1)	-	709 427	709 427	-	689 615	689 615
Зобов'язання							
Кошти Національного банку України	(8)	998 956	(998 956)	-	4 699 967	(4 699 967)	-
Кошти кредитних установ	(8)	8 954 428	(8 954 428)	-	7 305 696	(7 305 696)	-
Кошти банків	(8)	-	6 567 526	6 567 526	-	9 499 926	9 499 926
Інші залучені кошти	(8)	-	3 385 858	3 385 858	-	2 505 737	2 505 737
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	(9)	698 805	(698 805)	-	635 462	(635 462)	-
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	(9)	-	302 743	302 743	-	369 357	369 357
Інше забезпечення	(9)	-	396 062	396 062	-	266 105	266 105
Орендні зобов'язання	(10)	163 506	(163 506)	-	230 772	(230 772)	-
Інші зобов'язання	(10)	1 134 782	(1 134 782)	-	1 515 217	(1 515 217)	-
Інші фінансові зобов'язання	(10)	-	771 373	771 373	-	1 343 870	1 343 870
Інші нефінансові зобов'язання	(10)	-	526 915	526 915	-	402 119	402 119
Власний капітал							
Накопичений дефіцит	(14)	(4 571 636)	4 571 636	-	(719 112)	719 112	-
Нерозподілений прибуток	(14)	-	(5 539 413)	(5 539 413)	-	(1 309 788)	(1 309 788)
Резервні та інші фонди банку	(14)	-	967 777	967 777	-	590 676	590 676

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

При підготовці проміжної фінансової звітності станом на 30 вересня 2023 року та за 9 місяців, що закінчилися цією датою, Банк здійснив рекласифікації в звіті про зміни у власному капіталі у відповідності до формату подання звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі. Відповідно, було зроблено певні зміни у поданні порівняльної інформації за 2022 рік для приведення її у відповідність до нового формату представлення даних.

Зокрема, в звіті про зміни у власному капіталі були здійснені наступні рекласифікації:

- (17) Стаття «Інші резерви» представлена окремими статтями «Дооцінка», «Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» та «Резерв під прибутки та збитки від інвестицій в інструменти капіталу»;
- (18) Стаття «Накопичений дефіцит» представлена окремими статтями «Резервні та інші фонди банку» та «Нерозподілений прибуток»;
- (19) Змінено назву статті «Додатковий сплачений капітал» на «Емісійний дохід»;
- (20) Змінено назву статті «Операції з акціонерами» на «Результат від операцій з акціонером»;
- (21) Змінено назву статті «Набуті права власності на акції» на «Власні викуплені акції»;
- (22) Змінено назву статті «Капітал» на «Власний капітал».

У таблиці нижче наведено вплив відповідних рекласифікацій на розкриття інформації у звіті про зміни у власному капіталі станом на 31 грудня 2022 року:

	№	Дооцінка	Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резерв під прибутки та збитки від інвестицій в інструменти капіталу	Інші резерви	Резервні та інші фонди банку	Нерозподілений прибуток	Накопичений дефіцит
На 1 січня 2022 року (до рекласифікації)	(17),(18)	-	-	-	(2 185)	-	-	(719 112)
Рекласифікація	(17),(18)	(224 594)	224 854	1 925	2 185	(590 676)	1 309 788	719 112
На 1 січня 2022 року (після рекласифікації)	(17),(18)	224 594	(224 854)	(1 925)	-	590 676	(1 309 788)	-
На 31 грудня 2022 року (до рекласифікації)	(17),(18)	-	-	-	(864 441)	-	-	(4 571 636)
Рекласифікація	(17),(18)	(233 920)	1 096 436	1 925	864 441	(967 777)	5 539 413	4 571 636
На 31 грудня 2022 року (після рекласифікації)	(17),(18)	233 920	(1 096 436)	(1 925)	-	967 777	(5 539 413)	-

При підготовці проміжної фінансової звітності станом на 30 вересня 2023 року та за 9 місяців, що закінчилися цією датою, Банк здійснив рекласифікації в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід у відповідності до формату подання звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі. Відповідно, було зроблено певні зміни у поданні порівняльної інформації на 30 вересня 2022 року та за 9 місяців, що закінчилися цією датою, для приведення її у відповідність до нового формату представлення даних.

Зокрема, в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід були здійснені наступні рекласифікації:

- (23) Змінено назву статті «Чисті прибутки/(збитки) від інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» на «Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід»;
- (24) Змінено назву статті «Чисті прибутки/(збитки) в результаті припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю» на «Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю»;
- (25) Змінено назву статті «(Витрати)/відшкодування з податку на прибуток» на «Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)»;
- (26) Змінено назву статті «Податок на прибуток, пов'язаний із переоцінкою інвестицій, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» на «Податок на прибуток, що відноситься до фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід у складі іншого сукупного доходу»;
- (27) Статті «Кредити клієнтам, за виключенням угод за фінансовим лізингом», «Інвестиції, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід», «Кошти у кредитних установах» та «Депозитні сертифікати Національного банку України» об'єднано в окрему статтю «Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка»;
- (28) Статті «Угоди за фінансовим лізингом», «Кредити клієнтам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки» об'єднано в окрему статтю «Інші процентні доходи»;

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- (29) Статті «Результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки», «Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами» об'єднано в окрему статтю «Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток»;
- (30) Стаття «Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами» представлений окремими статтями «Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою» та «Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти»;
- (31) Статті «Витрати за кредитними збитками», «Зміна резерву під зменшення корисності активів та інші резерви» рекласифіковано в статті «Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9» та «Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів» та «Інші прибутки (збитки)»;
- (32) Статті «Чисті прибутки/(збитки) в результаті припинення визнання фінансових зобов'язань», «Інші доходи», «Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційної нерухомості» та «Інші операційні витрати» рекласифіковано в статті «Інші прибутки (збитки)» та «Інші адміністративні та операційні витрати»;
- (33) Статтю «Витрати на персонал» рекласифіковано в статті «Витрати на виплати працівникам» та «Інші адміністративні та операційні витрати»;
- (34) Статті «Знос та амортизація», «Амортизація активів з права користування» об'єднано в окрему статтю «Амортизаційні витрати»;
- (35) Статті «Чиста величина зміни справедливої вартості боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та інструментів капіталу», «Сума накопиченого (прибутку) / збитку, перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибуття боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід», «Величина зміни оціночного резерву під очікувані кредитні збитки за борговими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» об'єднано в окрему статтю «Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування».

У таблиці нижче наведено вплив відповідних рекласифікацій на розкриття інформації у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід станом на 30 вересня 2022 року та за 9 місяців, що закінчилися цією датою:

№	30 вересня 2022		Рекласифікація	30 вересня 2022	
	(До рекласифікації)			(Після рекласифікації)	
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	(27)	-	7 766 587		7 766 587
Кредити клієнтам, за виключенням угод за фінансовим лізингом	(27)	4 941 388	(4 941 388)		-
Інвестиції, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(27)	2 434 656	(2 434 656)		-
Кошти у кредитних установах	(27)	139 065	(139 065)		-
Депозитні сертифікати Національного банку України	(27)	251 478	(251 478)		-
Інші процентні доходи	(28)	-	171 324		171 324
Угоди за фінансовим лізингом	(28)	163 686	(163 686)		-
Кредити клієнтам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки	(28)	7 638	(7 638)		-
Чистий прибуток (збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(29)	-	(87 386)		(87 386)
Результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки	(29)	(2 762)	2 762		-
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	(29)	(84 624)	84 624		-
Чистий прибуток (збиток) від операцій з іноземною валютою	(30)	-	(403 384)		(403 384)
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки іноземної валюти	(30)	-	977 861		977 861
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами	(30)	574 477	(574 477)		-
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	(31)	-	(5 649 367)		(5 649 367)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	(31)	-	(16 874)		(16 874)
Витрати за кредитними збитками	(31)	(5 765 408)	5 765 408		-
Зміна резерву під зменшення корисності активів та інші резерви	(31)	96 604	(96 604)		-
Інші прибутки (збитки)	(31)	-	189 692		189 692
Інші адміністративні та операційні витрати	(31)	-	(1 090 150)		(1 090 150)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

		30 вересня 2022 (До рекласифікації)	Рекласифікація	30 вересня 2022 (Після реклаифікації)
Чисті прибутки/(збитки) в результаті припинення визнання фінансових зобов'язань	(32)	(327)	327	-
Інші доходи	(32)	183 099	(183 099)	-
Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційної нерухомості	(32)	9 484	(9 484)	-
Інші операційні витрати	(32)	(1 090 092)	1 090 092	-
Витрати на виплати працівникам	(33)	-	(1 935 716)	(1 935 716)
Витрати на персонал	(33)	(1 935 775)	1 935 775	-
Амортизаційні витрати	(34)	-	(265 304)	(265 304)
Знос та амортизація	(34)	(196 223)	196 223	-
Амортизація активів з права користування	(34)	(69 081)	69 081	-
Інший сукупний дохід				
Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування	(35)	-	(1 988 758)	(1 988 758)
Чиста величина зміни справедливої вартості боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та інструментів капіталу	(35)	(2 095 647)	2 095 647	-
Сума накопиченого (прибутку) / збитку, перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибуття боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(35)	(28 892)	28 892	-
Величина зміни оціночного резерву під очікувані кредитні збитки за борговими інструментами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(35)	135 781	(135 781)	-

(г) Функціональна валюта та валюта подання

Фінансова звітність представлена у тисячах гривень, якщо не зазначено інше. Гривня є валютою подання та функціональною валютою Банку.

4. Основні положення облікової політики**Зміни в обліковій політиці**

Банк вперше застосував деякі поправки до стандартів, які вступили в силу по відношенню до річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати. Банк не застосовував достроково будь які інші стандарти, роз'яснення або поправки, які були випущені, але не вступили в силу.

Перерахунок іноземних валют

Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід як чистий результат від операцій в іноземній валюті. Немонетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, які оцінюються за справедливою вартістю, перераховуються у гривні за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату операції.

Різниця між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом Національного банку України на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюті.

Офіційні обмінні курси Національного банку України, що були застосовані при складанні цієї фінансової звітності, є такими:

Валюта	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Долар США	36,5686	36,5686
Євро	38,5543	38,9510

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Фінансові активи і зобов'язання

Первісне визнання

Дата визнання

Придбання або продаж фінансових активів і зобов'язань на стандартних умовах відображаються на дату укладення угоди, тобто на дату, коли Банк бере на себе зобов'язання щодо придбання активу або зобов'язання. До придбання або продажу на стандартних умовах відносяться придбання або продаж фінансових активів і зобов'язань в рамках договору, за умовами якого потрібно постачання активів і зобов'язань в межах терміну, встановленого правилами або угодами, прийнятими на ринку.

Первісна оцінка

Класифікація фінансових інструментів при первісному визнанні залежить від договірних умов і бізнес-моделі, використовуваної з метою управління інструментами. Фінансові інструменти первісно оцінюються за справедливою вартістю, включаючи витрати на операцію, крім випадків, коли фінансові активи та фінансові зобов'язання оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Категорії оцінки фінансових активів та зобов'язань

Банк класифікує всі свої фінансові активи на підставі бізнес-моделі, використовуваної для управління активами, і договірних умов активів як оцінювані за:

- ▶ амортизованою собівартістю;
- ▶ справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСД);
- ▶ справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ).

Банк класифікує і оцінює похідні інструменти та торгові інструменти, за СВПЗ. Банк може на власний розсуд класифікувати фінансові інструменти як оцінювані за СВПЗ, якщо така класифікація дозволить усунути або значно зменшити непослідовність застосування принципів оцінки або визнання.

Кредити та аванси банкам, кредити та аванси клієнтам, інші фінансові інвестиції

Банк оцінює кредити та аванси банкам, кредити та аванси клієнтам і інші фінансові інвестиції за амортизованою собівартістю, тільки якщо виконуються обидві наступні умови:

- ▶ фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків;
- ▶ договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання в зазначені дати грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу (SPPI).

Більш докладно дані умови розглядаються нижче.

Оцінка бізнес-моделі

Банк визначає бізнес-модель на рівні, який найкраще відображає, яким чином здійснюється управління об'єднаними в групи фінансовими активами для досягнення певної мети бізнесу.

Бізнес-модель Банку оцінюється не на рівні окремих інструментів, а на більш високому рівні агрегування портфельів і заснована на спостережуваних факторах, таких як:

- ▶ яким чином оцінюється результативність бізнес-моделі і прибутковість фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, і яким чином ця інформація повідомляється ключовому управлінському персоналу Банку;
- ▶ ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і на прибутковість фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі) і, зокрема, спосіб управління даними ризиками;
- ▶ яким чином винагороджуються менеджери, керівники бізнесом (наприклад, чи базується винагорода на справедливій вартості активів чи на отриманих грошових потоках, передбачених договором);
- ▶ очікувана частота, обсяг і терміни продажів також є важливими аспектами при оцінці бізнес-моделі Банку.

Оцінка бізнес-моделі заснована на сценаріях, виникнення яких обґрунтовано очікується, без урахування так званого «найгіршого» або «стресового» сценаріїв. Якщо грошові потоки після первісного визнання реалізовані способом, відмінним від очікувань Банку, Банк не змінює класифікацію наявних фінансових активів, утримуваних в рамках даної бізнес-моделі, але в подальшому приймає таку інформацію до уваги при оцінці нещодавно створених або нещодавно придбаних фінансових активів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Тест «виключно платежі в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу» (тест SPPI)

У рамках другого етапу процесу класифікації Банк оцінює договірні умови фінансового активу, щоб визначити, чи є передбачені договором грошові потоки за активом виключно платежами в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу (так званий SPPI-тест).

Для цілей даного тесту «основна сума боргу» являє собою справедливу вартість фінансового активу при первісному визнанні, і вона може змінюватися протягом строку дії даного фінансового активу (наприклад, якщо мають місце виплати в рахунок погашення основної суми боргу або амортизація премії / дисконту).

Найбільш значними елементами відсотків в рамках кредитного договору зазвичай є відшкодування за вартість грошей у часі і відшкодування за кредитний ризик. Для проведення SPPI-тесту Банк застосовує судження і аналізує доречні фактори, наприклад, в якій валюті виражений фінансовий актив, і період, на який встановлена процентна ставка.

У той же час договірні умови, які здійснюють більш ніж незначний вплив на схильність до ризиків або волатильність передбачених договором грошових потоків, які пов'язані з базовою кредитною угодою, що не обумовлюють виникнення передбачених договором грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу. У таких випадках фінансовий актив необхідно оцінювати за СВПЗ.

Боргові інструменти, які оцінюються за СВІСД

Згідно МСФЗ (IFRS) 9, Банк оцінює боргові інструменти за СВІСД, якщо виконуються обидві наступні умови:

- ▶ інструмент утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів;
- ▶ договірні умови фінансового активу дотримуються критеріїв SPPI-тесту.

Боргові інструменти, які оцінюються за СВІСД, згодом оцінюються за справедливою вартістю, а прибутки або збитки, що виникають в результаті зміни справедливої вартості, визнаються в складі іншого сукупного доходу (ІСД). Процентний дохід і прибуток або збиток від зміни валютних курсів визнаються в прибутку чи збитку таким же чином, як і в випадку фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю. При припиненні визнання накопичені прибуток або збиток, раніше визнані в складі ІСД, рекласифікуються зі складу ІСД в чистий прибуток або збиток.

ОКЗ за борговими інструментами, оцінюваним за СВІСД, не зменшують балансову вартість цих фінансових активів в звіті про фінансовий стан. Замість цього сума, що дорівнює оціночному резерву під очікувані збитки, який був би створений при оцінці активу за справедливою вартістю, визнається у складі ІСД як накопичена сума знецінення з визнанням відповідних сум у звіті про прибутки та збитки. Накопичена сума збитків, визнаних у складі ІСД, перекласифікується в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання активу.

Фінансові гарантії, акредитиви та зобов'язання з надання кредитів

Банк випускає фінансові гарантії, акредитиви та зобов'язання з надання кредитів.

Фінансові гарантії спочатку визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю, в сумі отриманої комісії. Після первісного визнання Банк оцінює своє зобов'язання по кожній гарантії по найбільшій величині з первісно визнаної суми за вирахуванням накопиченої амортизації, визнаної в звіті про прибуток або збиток, і оціночного резерву під ОКЗ.

Зобов'язання з надання кредитів та акредитиви виникають в результаті укладання договорів, протягом терміну дії яких Банк зобов'язаний надати клієнту кредит на визначених заздалегідь умовах. Стосовно таких зобов'язань застосовуються вимоги до оцінки ОКЗ.

Банк іноді випускає зобов'язання з надання кредитів за процентними ставками, нижчими від ринкових. Такі зобов'язання спочатку визнаються за справедливою вартістю і згодом оцінюються за найбільшою величиною з суми оціночного резерву під ОКЗ і первісно визнаної суми за вирахуванням, коли доречно, амортизації накопиченої суми доходу.

Гарантії виконання

Гарантії виконання – це договори, що надають компенсацію, якщо інша сторона не виконує передбачений договором обов'язок. Ризиком за договором з гарантією виконання є можливість невиконання передбаченого договором обов'язку іншою стороною.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають кошти в касі, кошти в Національному банку України, не обмежені для використання, кредити та аванси банкам зі строком погашення до 90 днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та високоліквідні фінансові активи з початковими строками виплат до трьох місяців, ризик зміни справедливої вартості яких є незначним і які використовуються Банком при управлінні короткостроковими зобов'язаннями, включаючи овернайт депозитні сертифікати Національного банку України окрім залишків коштів на кореспондентських рахунках в банківських металах.

Залишки коштів на кореспондентських рахунках в банківських металах

Залишки коштів на кореспондентських рахунках в банківських металах у банках обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Вартість активів змінюється щодня залежно від цін на банківські метали та офіційних курсів обміну банківських металів на українському ринку.

Кредити та аванси банкам

У процесі своєї звичайної діяльності Банк надає кредити або розміщує депозити в інших кредитних установах на певні проміжки часу. Кошти в кредитних установах первісно визнаються за справедливою вартістю. Кошти в кредитних установах зі встановленим терміном погашення оцінюються за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективного відсотка та обліковуються за вирахуванням очікуваних кредитних збитків.

Банківські метали

Дорогоцінні метали відображаються за меншою з вартостей – за чистою вартістю реалізації або за вартістю придбання. Чиста вартість реалізації банківських металів оцінюється на основі курсів, заявлених на ринку. Результат переоцінки визнається у якості курсових різниць по операціям з банківськими металами у складі статті «Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами» Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Договори «репо» і зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного придбання цінних паперів (договори «репо») відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застава за договорами «репо», у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що впливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу коштів інших банків або клієнтів. Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається у складі коштів в інших банках або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного придбання розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективного відсотка.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатись у фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються тільки при реалізації третім особам і відображаються у прибутку або збитку як результат від операцій з інвестиціями, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки/збитки. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і свопи на валютних ринках, що укладаються переважно з українськими банками. Похідні інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю на дату укладання контракту, після чого вони переоцінюються за справедливою вартістю. Всі похідні інструменти відображаються як активи, якщо їх справедлива вартість має додатне значення, та як зобов'язання, якщо їх справедлива вартість має від'ємне значення.

Зміни справедливої вартості похідних інструментів визнаються негайно у Результаті від операцій з похідними фінансовими інструментами Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Банк здійснює оцінку та розрахунок справедливої вартості форвардних контрактів та визнає її суттєві зміни у складі прибутку або збитку.

Хоча Банк і здійснює торгові операції з похідними інструментами для цілей хеджування ризиків, ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають кошти банків, інші залучені кошти та кошти клієнтів. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки відображаються у складі прибутку або збитку, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

Оренда

і. Банк в якості орендаря

Банк застосовує єдиний підхід до визнання та оцінки всіх договорів оренди, окрім короткострокової оренди та оренди активів із низькою вартістю. Банк визнає орендне зобов'язання по відношенню до здійснення орендних платежів та активів з права користування, які є правами на використання базових активів.

Активи з права користування

Банк визнає активи з права користування на дату початку оренди (тобто на дату, на яку базовий актив стає доступним для використання). Активи з права користування оцінюються за початковою вартістю, з вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків внаслідок зменшення корисності, з коригуванням на переоцінку орендного зобов'язання. Початкова вартість активів з права користування складається з суми первісної оцінки орендного зобов'язання, первісних прямих витрат та орендних платежів, здійснених на дату початку оренди або до дати початку оренди за вирахуванням отриманих стимулів до оренди. Якщо у Банка відсутня достатня впевненість в тому, що він отримає право власності на орендований актив наприкінці строку оренди, визнаний актив з права користування амортизується лінійним методом до більш ранньої з двох дат: строку корисного використання активу з права користування або кінця строку оренди. Активи з права користування перевіряються на предмет зменшення корисності активу.

Орендне зобов'язання

На дату початку оренди, Банк визнає орендне зобов'язання за теперішньою вартістю орендних платежів, які будуть здійснені протягом строку оренди. Орендні платежі включають фіксовані платежі (в тому числі по суті фіксовані платежі) за вирахуванням будь-яких стимулів до оренди, що підлягають отриманню; змінні орендні платежі, які залежать від індексу чи ставки; та сум, що очікуються до сплати за гарантіями ліквідаційної вартості. Орендні платежі також включають ціну виконання можливості (опціону) придбання, якщо є достатня впевненість в тому, що Банк скористається такою можливістю, та сплату штрафів за припинення оренди, якщо строк оренди відображає потенційну можливість (опціон) припинення оренди. Змінні платежі, які не залежать від індексу чи ставки, визнаються витратами в тому періоді, в якому настає відповідна подія або умова, що призводить до здійснення таких платежів.

Для розрахунку теперішньої вартості орендних платежів Банк застосовує ставку додаткових запозичень орендаря на дату початку оренди, в випадку якщо припустиму ставку відсотка в договорі оренди не можна легко визначити. Після дати початку дії оренди величина орендного зобов'язання збільшується для відображення нарахування процентів та зменшується для відображення здійснених орендних платежів. Також, в випадку модифікації, зміни строку оренди, зміни по суті фіксованих орендних платежів чи зміни можливості (опціону) купівлі базового активу, здійснюється переоцінка балансової вартості орендних зобов'язань.

Короткострокова оренда та оренда активів із низькою вартістю

Банк застосовує звільнення від визнання до короткострокових договорів оренди (тобто до договорів, в яких на дату початку оренди передбачений термін дії оренди складає менше 12 місяців та які не містять можливості (опціону) купівлі). Банк також застосовує звільнення від визнання по відношенню до активів із низькою вартістю до договорів оренди офісного обладнання та договорів оренди інших активів, вартість яких вважається низькою (тобто до 150 тис. грн.). Орендні платежі за короткостроковою орендою та орендою активів із низькою вартістю визнаються в якості витрат по оренді лінійним методом протягом строку оренди.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

ii. Операційна оренда – Банк в якості орендодавця

Оренда, за якою Банк не передає в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активом, класифікуються як операційна оренда. Дохід, що виникає від оренди враховується лінійним методом протягом терміну оренди і включається до складу чистих прибутків від інвестиційної нерухомості в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Первісні прямі витрати, понесені в процесі узгодження та укладення договорів операційної оренди, включаються до балансової вартості переданого в оренду активу і визнаються протягом терміну оренди на тій же основі, що і дохід від оренди. Умовні орендні платежі визнаються в якості доходу в тому періоді, в якому вони були отримані.

iii. Фінансова оренда – Банк в якості орендодавця

Банк відображає дебіторську заборгованість за орендними платежами в сумі, що дорівнює чистим інвестиціям в оренду, починаючи з дати початку терміну оренди. Фінансовий дохід обчислюється за схемою, що відображає постійну періодичну норму прибутковості на балансову суму чистих інвестицій. Первісні прямі витрати враховуються в складі первісної суми дебіторської заборгованості по орендних платежах.

Очікувані кредитні збитки

Банк здійснює оцінку зменшення корисності для активних операцій, облік яких ведеться за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, фінансових гарантій, акредитивів та зобов'язань з надання кредитів.

У відповідності з загальним підходом, в залежності від міри погіршення кредитної якості з моменту первісного визнання, Банк відносить фінансові інструменти до однієї з наступних груп:

- ▶ Стадія 1 – фінансові інструменти, для яких відсутні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні збитки протягом наступних 12 місяців;
- ▶ Стадія 2 – фінансові інструменти, для яких наявні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, але відсутні ознаки зменшення корисності. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні збитки на весь термін дії фінансових інструментів;
- ▶ Стадія 3 – фінансові інструменти, для яких наявні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання та об'єктивні ознаки зменшення корисності. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні збитки на весь термін дії фінансових інструментів;
- ▶ ПСКЗ – придбані або створені кредитно-знецінені (ПСКЗ) активи – це фінансові активи, за якими було кредитне знецінення на момент первісного визнання. При первісному визнанні ПСКЗ активи оцінюються за справедливою вартістю, і згодом визнається процентний дохід, розрахований з використанням ефективної ставки відсотка, що скоригована з урахуванням кредитного ризику. Оціночний резерв під ОКЗ визнається або припиняє визнаватись тільки в тому обсязі, в якому відбулася подальша зміна суми очікуваних кредитних збитків за весь термін дії фінансового інструменту.
- ▶ Визначення суттєвого збільшення кредитного ризику та дефолту наведено у Примітці 27.

Реструктуризовані кредити та/або модифіковані

Банк намагається, у разі доцільності, переглядати умови кредитування – провести реструктуризацію, а не вступати в права володіння заставою. Реструктуризація – зміна істотних умов за первісним договором шляхом укладання додаткової угоди з боржником у зв'язку з фінансовими труднощами боржника (за визначенням Банку) та необхідністю створення сприятливих умов для виконання ним зобов'язань за активом (зміна процентної ставки; скасування (повністю або частково) нарахованих і несплачених боржником фінансових санкцій (штрафу, пені, неустойки) за несвоєчасне внесення платежів за заборгованістю боржника; зміна графіка погашення боргу (строків і сум погашення основного боргу, сплати процентів/комісій); зміна розміру комісії тощо).

В результаті внесення суттєвих змін в умови кредитного договору, в обліку Банку відбувається погашення первісного фінансового інструмента та визнання нового фінансового інструмента.

Банк визначає суттєвими наступні модифікації контрактних грошових потоків за фінансовими інструментами:

- ▶ зміна валюти фінансового інструменту;
- ▶ зміна типу відсоткової ставки фінансового інструменту (з фіксованої на плаваючу або навпаки);
- ▶ консолідація декількох фінансових інструментів або дроблення одного фінансового інструменту на декілька.

Також щодо фінансових активів, Банк визначає наступну модифікацію контрактних грошових потоків як суттєву:

- ▶ включення до контракту додаткових умов / виключення з контракту умов / зміну умов контракту, що впливають на проходження тесту характеристик контрактних грошових потоків. Якщо результат «індикативного» тесту призводить до зміни результату тесту характеристик контрактних грошових потоків, проведеного на момент визнання фінансового інструменту, модифікація вважається суттєвою.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

В разі суттєвої модифікації, Банк припиняє визнавати первісний фінансовий актив і визнає новий фінансовий актив. На дату модифікації Банк визнає новий фінансовий актив за справедливою вартістю, враховуючи витрати на операцію, що пов'язані зі створенням нового фінансового активу (за винятком нового активу, який обліковується за справедливою вартістю через прибуток або збиток), та визначає суму очікуваних кредитних збитків протягом 12 місяців.

Якщо в результаті модифікації виникає новий фінансовий актив, який є знеціненим під час первісного визнання, то за таким фінансовим інструментом Банк має визнавати кумулятивні зміни в очікуваних кредитних збитках протягом всього строку дії фінансового активу.

Банк постійно аналізує реструктуризовані кредити для того, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів.

У випадках коли модифікація контрактних грошових потоків не призводять до припинення визнання первісного фінансового активу (тобто коли модифікація контрактних грошових потоків не є суттєвою), Банк продовжує застосовувати поточні підходи до обліку фінансового активу, контрактні умови якого було модифіковано. Враховуючи зміну контрактних грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка, Банк визнає доходи або витрати від модифікації, які включені в складі інших доходів/витрат в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

У випадку модифікації умов договору викликаних ринковими змінами (наприклад: зниження процентної ставки у разі змін облікової ставки НБУ), за умови що зміни умов договору не були викликані значними фінансовими труднощами позичальника, первісна ефективна ставка відсотка, використана для розрахунку прибутку або збитку від модифікації, коригується для відображення поточних ринкових умов на момент модифікації

Списання кредитів

Кредити списуються за рахунок резерву під очікувані кредитні збитки за рішенням Правління Банку.

Банк визнає безнадійною заборгованість за активними банківськими операціями, за якою відсутні обґрунтовані очікування щодо відновлення фінансового активу. Банк здійснює списання такої безнадійної заборгованості за рахунок сформованого резерву.

Подальше відшкодування раніше списаних сум визнається як інші доходи в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід в період відшкодування.

Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

ОКЗ за борговими інструментами, що оцінюються за СВІСД, не зменшують балансову вартість цих фінансових активів в звіті про фінансовий стан, які продовжують оцінюватися за справедливою вартістю. Замість цього сума, рівна оціночному резерву під очікувані кредитні збитки, який був би створений при оцінці активу за справедливою вартістю, визнається у складі ІСД як накопичена сума знецінення з визнанням відповідних сум у звіті про прибутки та збитки. Накопичена сума кредитних збитків, визнаних у складі ІСД, перекласифікується в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання активу.

Нефінансові активи

Інші нефінансові активи, крім відстрочених податків, оцінюються на кожну звітну дату на предмет виявлення ознак зменшення корисності. Сумою очікуваного відшкодування нефінансових активів є більша з двох оцінок: їх справедлива вартість за вирахуванням витрат на реалізацію або вартість у використанні. При оцінці вартості у використанні грошові потоки, що очікуються в майбутньому, дисконтуються до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризики, властиві певному активу. Сума очікуваного відшкодування активу, який самостійно не генерує надходження грошових коштів незалежно від надходжень від інших активів, визначається по групі активів, що генерує грошові кошти, до якої відноситься цей актив. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує його суму очікуваного відшкодування.

Усі збитки від зменшення корисності нефінансових активів визнаються у прибутку або збитку та сторнуються тільки тоді, коли змінюються оцінки, використані для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки тоді, коли балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, яка була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якби не був визнаний збиток від зменшення корисності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі, якщо:

- ▶ закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- ▶ Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- ▶ Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

У разі, якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу, і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, оцінюється за меншим із значень: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Банку до сплати.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у складі прибутку або збитку.

Оподаткування

Розрахунок поточних витрат з податку на прибуток здійснюється відповідно до податкового законодавства України.

Поточний податок залежить від оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від чистого прибутку, відображеного у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, оскільки не включає статті доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати для цілей оподаткування у інші роки, а також не включає статті, які ніколи не враховуються для цілей оподаткування. Оподатковуваний прибуток Банку визначається шляхом коригування фінансового результату, визначеного у фінансовій звітності Банку відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового кодексу України. Зобов'язання Банку за поточними податками розраховуються з використанням ставок з податку на прибуток, які діяли протягом звітних періодів.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання компаній, і яка на момент здійснення не впливає ані на обліковий прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що встановлюються податковим законодавством України у відповідні податкові звітні періоди.

Також в Україні податковим законодавством передбачено інші податки та збори. Ці податки відображаються в складі адміністративних та операційних витрат.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість, яка складається із офісних приміщень, утримується для отримання доходів від довгострокової оренди або збільшення вартості і не займається Банком. Інвестиційна нерухомість спочатку оцінюється за первісною вартістю, включно з витратами на здійснення операції. Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за справедливою вартістю, яка визначається на основі ринкових даних у результаті оцінки, проведеної незалежними оцінювачами, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення. Переоцінка здійснюється із достатньою регулярністю для того, щоб балансова вартість не відрізнялась істотно від тієї, яка була б визначена із використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки та збитки, які виникають у результаті змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, в якому вони виникають.

Основні засоби

Основні засоби (окрім будівель та земельних ділянок) відображаються за історичною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та визнаного збитку від знецінення, якщо такий є.

Після первісного визнання за собівартістю будівлі та земельні ділянки відображаються за переоціненою вартістю, що являє собою справедливу вартість на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться досить часто, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

Приріст вартості від переоцінки відображається у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у складі прибутку або збитку. В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у складі прибутку або збитку. Зменшення вартості активу в результаті переоцінки визнається у складі прибутку або збитку, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості по тому самому активу, визнаному у складі резерву переоцінки основних засобів.

Крім цього, накопичений знос на дату переоцінки виключається з одночасним зменшенням балансової вартості активу, і отримана сума перераховується виходячи з переоціненої суми активу. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву з переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Нарахування амортизації починається з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому об'єкт основних засобів і нематеріальних активів став придатним для корисного використання, і припиняється, починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів і нематеріальних активів.

Амортизація об'єкта основних засобів і нематеріальних активів нараховується виходячи з нового строку корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем зміни строку корисного використання.

Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	<u>Роки</u>
Будівлі	50
Меблі та обладнання	2-10
Поліпшення орендованого майна	За меншим з строку дії відповідного договору оренди та строку корисної служби
Транспортні засоби	5

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються наприкінці кожного звітного року і коригуються за необхідності.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних і адміністративних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбане програмне забезпечення. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за вартістю придбання. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Строк корисного використання нематеріального активу, який виникає в результаті договірних або інших юридичних прав, та відповідно, норма амортизації, обмежуються терміном чинності цих прав або нормами Податкового кодексу України.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного звітного року. Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом очікуваних строків корисної служби активів. Строки корисного використання встановлюються в залежності від типу нематеріального активу та складають від 3 до 7 років.

Об'єкт основних засобів та нематеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигод від продовження використання цього активу.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

Інше майно

Банк визнає у складі іншого майна необоротні активи, які набув у власність шляхом реалізації права заставодержателя та утримує з метою подальшого продажу. Такі активи не відповідають критеріям визнання активів, утримуваних для продажу, та не можуть бути визнані необоротними активами для використання в поточній діяльності або інвестиційною нерухомістю. Такі активи оцінюються за собівартістю.

Резерви

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або дійсне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідне вибуття ресурсів, які містять у собі певні економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Величина визнаних резервів – це найкраща оцінка суми, необхідної для погашення поточних зобов'язань на кінець звітного періоду, з врахуванням ризиків та невизначеності, пов'язаних із зобов'язаннями. Якщо величина резервів розрахована з використанням оцінених грошових потоків, необхідних для погашення поточних зобов'язань, то балансова вартість резервів визначається як дисконтована вартість таких грошових потоків (якщо вплив зміни вартості грошей в часі є суттєвим).

Коли очікується, що деякі або всі економічні вигоди, необхідні для погашення зобов'язань, будуть частково або повністю відшкодовані третьою стороною, то визнається дебіторська заборгованість, за умови повної впевненості в отриманні відшкодування та можливості достовірної оцінки суми такої дебіторської заборгованості.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк проводить визначені відрахування до Державної пенсійної системи України, яка вимагає від роботодавця здійснення поточних внесків, що розраховуються як відсоток від загальної суми заробітної плати. Ці витрати відносяться до періоду, в якому заробітна плата нараховується.

Статутний капітал та інші резерви

Прості та привілейовані акції відображаються у складі капіталу.

Набуті права власності на акції – набуття права власності на акції власної емісії Банку вираховується безпосередньо з капіталу. Прибуток чи збиток, що виникає в результаті придбання, продажу, випуску або анулювання власних акцій Банку, не відображається у складі прибутку чи збитку.

Сума перевищення отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій відображається як додатковий сплачений капітал.

Інші резерви – резерви, відображені у складі капіталу (іншого сукупного доходу) в звіті про фінансовий стан Банку, включають резерв переоцінки інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та резерв переоцінки будівель, який включає резерв переоцінки землі та будівель.

Прибуток чи збиток, що виникає внаслідок операцій з акціонерами Банку, визнається в складі власного капіталу як «Результат від операцій з акціонерами».

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтується на таких операційних сегментах: фізичні особи, юридичні особи, клієнти малого та середнього бізнесу, фінансові установи, управління активами та інше.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним. Умовні активи не визнаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигід є ймовірним.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені.

Процентні доходи та витрати визнаються за методом нарахування з використанням методу ефективного відсотка. Метод ефективного відсотка – це метод визначення амортизованої собівартості фінансового активу або фінансового зобов'язання (або групи фінансових активів або фінансових зобов'язань) та розподілення процентних доходів або витрат протягом відповідного періоду.

Ефективний відсоток – це ставка, яка забезпечує точне приведення вартості очікуваних майбутніх грошових виплат або надходжень протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, якщо доцільно, протягом коротшого періоду, до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Банк включає до розрахунку ефективного відсотка всі сплачені та/або отримані комісії, збори та витрати на операцію, що є невід'ємною частиною доходу/витрат фінансового інструменту, а саме:

- а) комісії за ініціювання фінансового інструменту, що отримані/сплачені Банком і пов'язані зі створенням або придбанням такого фінансового інструменту;
- б) комісії, що отримані/сплачені Банком за зобов'язання з кредитування під час ініціювання або придбання кредиту як компенсація за участь у придбанні фінансового інструменту, якщо є ймовірність того, що кредитний договір буде укладено;
- в) комісії, що отримані/сплачені Банком під час випуску боргових зобов'язань, що обліковуються за амортизованою собівартістю.

Доходи за борговими фінансовими інструментами відображаються з використанням методу ефективного відсотка, за виключенням фінансових активів, що відображаються за справедливою вартістю через прибутки та збитки.

При списанні (частковому списанні) фінансового активу або групи аналогічних фінансових активів у результаті збитку від знецінення, процентні доходи визнаються у подальшому з використанням процентної ставки, яка застосовувалася для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від знецінення.

Амортизована собівартість фінансового активу або фінансового зобов'язання - сума, у якій оцінюється фінансовий актив або фінансове зобов'язання під час первісного визнання, за вирахуванням отриманих або сплачених коштів [основної суми боргу, процентних доходів (витрат) або інших платежів, пов'язаних з ініціюванням фінансового активу або фінансового зобов'язання], збільшена або зменшена на величину накопиченої амортизації, розрахованої з використанням ефективної ставки відсотка, - різниці між первісно визнаною сумою та сумою погашення фінансового інструменту, а також для фінансових активів скоригована з урахуванням оціночного резерву під кредитні збитки.

Валова балансова вартість фінансового активу - амортизована собівартість фінансового активу до коригування на величину оціночного резерву під кредитні збитки.

Розрахунок процентних доходів та витрат

Ефективна процентна ставка за фінансовим активом або фінансовим зобов'язанням розраховується при первісному визнанні фінансового активу або фінансового зобов'язання. При розрахунку процентних доходів і витрат ефективна відсоткова ставка застосовується до величини валової балансової вартості активу (коли актив не є кредитно-знеціненими) або справедливою вартості зобов'язання. Однак за фінансовими активами, які стали кредитно-знеціненими після первісного визнання, процентний дохід розраховується із застосуванням ефективної відсоткової ставки до амортизованої вартості фінансового активу. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знов проводиться на основі валової балансової вартості.

За фінансовими активами, які були кредитно-знеціненими при первісному визнанні, процентний дохід розраховується із застосуванням ефективної відсоткової ставки, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до величини амортизованої вартості фінансового активу. Розрахунок процентного доходу за такими активами не здійснюється на основі валової балансової вартості, навіть якщо кредитний ризик за ними згодом зменшиться.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

При розрахунку ефективної відсоткової ставки за фінансовими інструментами, які не є придбаними або створеними кредитно-знеціненими активами, Банк оцінює майбутні грошові потоки, беручи до уваги всі договірні умови даного фінансового інструменту, але без урахування очікуваних кредитних збитків. Для придбаних або створених кредитно-знецінених фінансових активів ефективна відсоткова ставка, скоригована з урахуванням кредитного ризику, розраховується з використанням величини очікуваних майбутніх грошових потоків, включаючи очікувані кредитні збитки.

Проценти отримані від активів, що оцінюються за справедливою вартістю, класифікуються як процентні доходи.

Комісійні доходи і витрати (далі – «комісії») – доходи і витрати за наданими/отриманими послугами, сума яких обчислюється пропорційно сумі активу або зобов'язання чи є фіксованою.

Коли існує вірогідність, що зобов'язання з кредитування призведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання з кредитування включається до доходів майбутніх періодів разом з відповідними прямими витратами та визнається як коригування ефективного відсотка за наданим кредитом. Коли малоімовірно, що зобов'язання з кредитування призведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання визнається у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід протягом періоду, який залишився до кінця виконання даного зобов'язання. Коли спливає строк зобов'язання з кредитування, а кредитний договір так і не укладається або транш кредиту не був наданий, комісійні доходи за зобов'язаннями з кредитування визнаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід після завершення цього строку. Комісія за обслуговування кредиту визнається як дохід під час надання послуги. Усі інші комісії визнаються після надання відповідних послуг.

Інші доходи визнаються у прибутках та збитках, коли завершується відповідна операція.

Комісійні доходи та витрати включають комісії, отримані/сплачені Банком за надання фінансових послуг, крім тих, що пов'язані з виникненням фінансового активу або зобов'язання, які є частиною ефективного процентного доходу/витрат.

Комісійні доходи від фінансових послуг, що надаються Банком, включають платіжні послуги, брокерські послуги, інвестиційні консультації та фінансове планування, інвестиційні банківські послуги та послуги з управління активами.

Комісійні доходи відображаються у звіті про прибутки та збитки в міру виконання Групою зобов'язання щодо виконання договору відповідно до правил МСФЗ (IFRS) 15 "Дохід за договорами з клієнтами".

Зокрема:

- Якщо зобов'язання виконується в певний момент ("момент часу"), відповідний дохід визнається у звіті про прибутки та збитки, коли послуга надається;
- Якщо зобов'язання виконується протягом певного періоду часу, відповідний дохід визнається у звіті про прибутки та збитки з метою відображення прогресу у виконанні такого зобов'язання.

Комісії за операції з цінними паперами, платіжні послуги, обмінні операції, операції з іноземною валютою, як правило, обліковуються в момент надання послуги та негайно списуються з рахунку клієнта.

Комісії за поточне управління, адміністрування кредитів, депозитні та депозитарні послуги, ведення рахунків, агентські послуги, адміністрування синдигованих кредитів, управління активами та обслуговування платіжних карток, як правило, визнаються протягом строку дії відповідного договору. Дохід оцінюється за прямолінійним методом і рівномірно розподіляється протягом строку дії договору, оскільки цей метод найкраще відображає зобов'язання Банку бути готовим задовольнити запити клієнтів. Рахунки за ці послуги здебільшого виставляються на регулярній основі (як правило, щомісяця), за окремі послуги рахунки виставляються авансом.

Комісії за надані кредити, крім тих, що пов'язані з їх наданням, які є частиною ефективного процентного доходу, або обліковуються в момент надання послуги, або визнаються протягом строку дії договору залежно від виду наданих послуг.

Сума доходів, пов'язаних з комісійними доходами, визначається на основі договірних умов. Змінність, яка могла б вплинути на суму, яку Банк очікує отримати, зазвичай не передбачається для послуг, що надаються Банком.

Якщо договір стосується різних товарів/послуг, які не мають окремої ціни, дохід розподіляється між різними зобов'язаннями, пропорційні до окремої ціни на поставлений товар/послугу. Таким чином, ці суми будуть обліковуватися у звіті про прибутки та збитки виходячи з термінів виконання кожного зобов'язання.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Застосування нових та переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»)

Нові прийняті і переглянуті МСФЗ

З 01 січня 2022 року набрали чинності такі нові МСФЗ та зміни до МСФЗ:

- ▶ Щорічні удосконалення МСФЗ, цикл 2018 – 2020 років;
- ▶ Зміни до:
 - МСФЗ (IFRS) 3 “Об’єднання бізнесу”;
 - МСБО (IAS) 16 “Основні засоби”;
 - МСБО (IAS) 37 “Резерви, умовні зобов’язання та умовні активи”.

Щорічні удосконалення МСФЗ, цикл 2018 – 2020 років

Щорічні удосконалення МСФЗ, цикл 2018 – 2020 років – це комплексний пакет змін до МСФЗ, що зокрема передбачає:

Зміни до МСФЗ (IFRS) 9 “Фінансові інструменти”

Удосконалення роз’яснюють, що при оцінці того, чи відбувається обмін борговими інструментами між існуючим позичальником і кредитором на умовах, які суттєво відрізняються, комісії, які слід включати разом з дисконтованою теперішньою вартістю грошових потоків за новими умовами, включають лише комісії, сплачені або отримані між позичальником і кредитором, у тому числі комісії, сплачені або отримані позичальником або кредитором від іншої сторони.

Зміни до ілюстративних прикладів до МСФЗ (IFRS) 16 “Оренда”

Зміни стосуються вилучення з ілюстративного Прикладу 13 до МСФЗ (IFRS) 16 посилання на відшкодування орендодавцем орендареві витрат на поліпшення орендованого майна, а також пояснення щодо обліку такого відшкодування орендарем.

Зміни до МСБО (IAS) 16 “Основні засоби” - Надходження до використання за призначенням

Зміни вимагають, щоб надходження від продажу об’єктів, вироблених під час доставки об’єкта основних засобів до місця розташування та приведення його у стан, необхідний для використання за призначенням, визнавалися разом із собівартістю цих об’єктів у складі прибутку або збитку, а також щоб компанія оцінювала собівартість цих об’єктів із застосуванням вимог до оцінки, викладених в МСБО 2.

Поправки повинні застосовуватися ретроспективно, але тільки до тих об’єктів основних засобів, які доставлені до місця розташування і приведені в стан, необхідний для їх експлуатації у відповідності з планом використання, на початок самого раннього періоду, представленого у фінансовій звітності, в якій організація вперше застосувала ці поправки, або після цієї дати. Кумулятивний ефект від первісного застосування поправок буде визнаний як коригування вхідного залишку нерозподіленого прибутку (або іншого компонента власного капіталу, залежно від обставин) на початок найбільш раннього періоду, представленого у фінансовій звітності (в разі необхідності).

Зміни до МСБО (IAS) 37 “Забезпечення, умовні зобов’язання та умовні активи”

Зміни вимагають, щоб при визначенні витрат на виконання договору організація включала всі витрати, які безпосередньо відносяться до договору. Параграф 68А роз’яснює, що витрати на виконання договору включають як додаткові витрати на виконання договору, так і розподіл інших витрат, які безпосередньо пов’язані з виконанням договору.

Суб’єкт господарювання застосовує поправки до договорів, за якими він ще не виконав усіх своїх зобов’язань на початок річного звітного періоду, в якому він уперше застосовує поправки (дата первісного застосування). Суб’єкт господарювання не повинен перераховувати порівняльну інформацію. Замість цього суб’єкт господарювання визнає кумулятивний вплив первісного застосування поправок як коригування вхідного залишку нерозподіленого прибутку або іншого компонента власного капіталу, залежно від обставин, на дату первісного застосування.

Вищезазначені поправки до облікової політики не мали суттєвого впливу на фінансову звітність і не вимагали її перерахунку.

Нові стандарти, що не набули чинності.

Ряд нових стандартів та змін до стандартів набувають чинності для річних періодів, що починаються після 1 січня 2022 року, при цьому дозволяється їх дострокове застосування, однак Банк не застосовував достроково нові та змінені стандарти при складанні цієї фінансової звітності.

- ▶ МСФЗ (IFRS) 17 “Страхові контракти”; включаючи Зміни до МСФЗ (IFRS) 17, опубліковані 25 червня 2020 року;

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- ▶ Зміни до МСБО (IAS) 1 "Подання фінансової звітності", до Практичного керівництва № 2 з МСФЗ: "Розкриття інформації про облікову політику".
- ▶ Зміни до МСБО (IAS) 8 "Облікові політики, зміни у бухгалтерських оцінках та помилки" – Визначення облікових оцінок;
- ▶ Зміни до МСФЗ (IFRS) 17 "Страхові контракти" - Перше застосування МСФЗ (IFRS) 17 та МСФЗ (IFRS) 9 - Порівняльна інформація від 9 грудня 2021 року;
- ▶ Зміни до МСБО (IAS) 12 "Податки на прибуток, відстрочений податок, пов'язані з активами та зобов'язаннями, що виникають в результаті однієї операції", опубліковані 7 травня 2021 року;
- ▶ Зміни до МСБО 1 "Подання фінансової звітності": Класифікація зобов'язань як поточних або довгострокових, опубліковані 23 січня 2020 року. Класифікація зобов'язань як поточних або довгострокових - відстрочення дати набрання чинності, опубліковані 15 червня 2020 року та Довгострокові зобов'язання з фінансовими умовами, опубліковані 31 жовтня 2022 року;
- ▶ Зміни до МСФЗ 16 "Оренда" - "Орендні зобов'язання при продажу та зворотній оренді", випущені 22 вересня 2022 року.

Нижче розкрито деталі можливого впливу нових стандартів що не набули чинності на фінансову звітність та діяльність Банку. Інші нові стандарти, що не набули чинності, на фінансову звітність та діяльність Банку.

МСФЗ (IFRS) 17 замінює проміжний Стандарт – МСФЗ (IAS) 4, вимагає забезпечення послідовного обліку для всіх страхових договорів на основі поточної моделі оцінки, надає корисну інформацію про рентабельність договорів страхування.

До основних нововведень МСФЗ (IFRS) 17 належить: класифікація страхових та інвестиційних договорів; обов'язкове відокремлення компонентів, які не є страховими; визначення прибутковості страхових контрактів під час первісного визнання (наприклад чи є страхові контракти обтяжливими); вимоги до агрегування контрактів: за рівнем ризику, прибутковістю, датою випуску та іншими вимогами стандарту; розширення вимог до розкриття інформації у фінансовій звітності у структурі балансу та звіті про фінансові результати; актуарні розрахунки через різні методи оцінки зобов'язань. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується ретроспективно. Слід звернути увагу, що до початкової редакції МСФЗ (IFRS) 17, у червні 2020 року було внесено зміни, якими передбачено: відстрочення дати первісного застосування МСФЗ (IFRS) 17 до 01.2023, а також перенесення на цю дату втрати чинності тимчасового дозволу щодо не застосування МСФЗ (IFRS) 9; додаткове виключення зі сфери застосування МСФЗ (IFRS) 17 контрактів щодо кредитних карток, що передбачають страхове покриття, а також виключення (як опцію) кредитних договорів, які передбачають передачу страхового ризику; дозвіл на застосування МСФЗ (IFRS) 17 щодо проміжної фінансової звітності відповідно до вибору облікової політики на рівні суб'єкта господарювання; вимогу до суб'єкта господарювання, який на дату первісного визнання визнає збитки за випущеними обтяжливими страховими контрактами, визнавати також прибуток від утримуваних договорів перестраховування; спрощене подання інформації щодо страхових контрактів у Звіті про фінансовий стан (активи та зобов'язання за портфелями страхових контрактів, а не групами); спрощення щодо переходу на застосування МСФЗ (IFRS) 17 при об'єднанні бізнесу та щодо дати застосування опції зниження ризику та підходу застосування моделі справедливої вартості.

Зміни до МСБО (IAS) 1 "Подання фінансової звітності" полягають у заміні вимог до організацій розкривати свої «значущі положення» облікової політики (significant accounting policies) вимогою розкривати «суттєві положення» облікової політики (material accounting policies). Інформація є суттєвою, якщо її ненаведення, викривлення або завуальювання може, згідно з обґрунтованими очікуваннями, вплинути на рішення, що приймаються основними користувачами фінансової звітності загального призначення на підставі такої звітності, яка надає фінансову інформацію про конкретного суб'єкта господарювання, що звітує.

Окрім того, додано керівництва про те, як організаціям слід застосовувати концепцію суттєвості при ухваленні рішень про розкриття облікової політики.

Банк здійснив аналіз наявних банківських продуктів: із кредитування (в тому числі надання кредитних карток), надання фінансових гарантій і надання гарантій виконання, та дійшов висновку щодо відсутності банківських продуктів, до яких мають застосовуватись вимоги МСФЗ (IFRS) 17. Кредитні договори (в тому числі кредитні картки) не відповідають визначенню договору страхування згідно з вимогами МСФЗ (IFRS) 17. До договорів фінансових гарантій Банк продовжує застосовувати вимоги МСФЗ (IFRS) 9, а до договорів гарантій виконання МСБО (IAS) 37, оскільки такі договори не відносяться до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 17.

5. Суттєві облікові судження та оцінки

Підготовка фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від керівництва Банку формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування облікових політик, а також на суми активів, зобов'язань, доходів та витрат, відображених у фінансовій звітності. Оцінки та пов'язані з ними припущення ґрунтуються на історичному досвіді та інших факторах, які вважаються обґрунтованими за даних обставин, результати яких формують основу суджень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, яка не є очевидною з інших джерел. Хоча ці оцінки ґрунтуються на найкращому розумінні керівництвом поточних подій та операцій, фактичні результати можуть суттєво відрізнятись від цих оцінок.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зокрема, інформація про суттєві сфери невизначеності оцінок та критичних суджень при застосуванні принципів облікової політики представлена далі.

Основні оцінки облікової політики

Керівництво підготувало цю фінансову звітність відповідно до принципу подальшого безперервного функціонування. Формуючи таке професійне судження, керівництво врахувало фінансовий стан Банку, свої існуючі наміри, заплановану в бюджеті прибутковість діяльності у майбутньому та доступ до фінансових ресурсів, а також проаналізувало вплив поточної фінансової та економічної ситуації на майбутню діяльність Банку. (Примітка 3)

Справедлива вартість фінансових інструментів

Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток та похідні фінансові інструменти відображаються за їхньою справедливою вартістю.

Банк вважає, що бухгалтерські оцінки та припущення, які мають відношення до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування недоступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що: (а) вони з високим ступенем ймовірності піддаються змінам з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо процентних ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань при оцінці інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та (б) вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи/витрати може бути значним.

Якби керівництво використовувало інші припущення щодо процентних ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати офери та коригувань при оцінці інструментів, їх вартість могла б суттєво відрізнитися від тієї, що відображена в фінансовій звітності.

Оціночні резерви під очікувані кредитні збитки

Оцінка збитків згідно з МСФЗ (IFRS) 9 за всіма категоріями фінансових активів вимагає застосування судження, зокрема, при визначенні ОКЗ та оцінці значного збільшення кредитного ризику необхідно оцінити величину і строки виникнення майбутніх грошових потоків і вартість забезпечення. Такі попередні оцінки залежать від ряду факторів, зміни в яких можуть привести до різних сум оціночних резервів під знецінення.

Розрахунки ОКЗ Банку є результатом складних моделей, що включають ряд базових припущень щодо вибору змінних вихідних даних і їх взаємозалежностей. До елементів моделей розрахунку ОКЗ, які вважаються судженнями і розрахунковими оцінками, відносяться наступні:

- ▶ критерії, які використовуються Банком для оцінки того, чи мало місце значне збільшення кредитного ризику, в результаті чого оціночний резерв під знецінення фінансових активів повинен визнаватись в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь термін, і якісна оцінка;
- ▶ розробка моделей розрахунку ОКЗ, включаючи різні формули і вибір вхідних даних;
- ▶ визначення взаємозв'язків між макроекономічними сценаріями і економічними даними, наприклад, рівнем безробіття і вартістю забезпечення, а також вплив на показники ймовірності дефолту (PD), величину, схильну до ризику дефолту (EAD) та рівень втрат при дефолті (LGD);
- ▶ вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв і їх зважування з урахуванням ймовірності для отримання економічних вихідних даних для моделей оцінки ОКЗ.

Вплив щодо зміни застосування судження шляхом застосування коригування керівництва у прогнозній інформації наведений у Примітці 27.

Детальна інформація представлена в Примітках 9 і 27.

Справедлива вартість будівель та земельних ділянок та інвестиційної нерухомості

Як зазначено у Примітці 4, будівлі та земельні ділянки відображені за переоціненою вартістю за вирахуванням накопичених у подальшому зносу та збитків від зменшення корисності. Для визначення справедливої вартості застосовувався переважно порівняльний підхід до оцінки. Порівняльний підхід до оцінки ґрунтується на аналізі результатів порівнянних продажів аналогічних будівель. Оцінка справедливої вартості будівель та земельних ділянок вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Для оцінки справедливої вартості об'єктів нерухомості керівництво залучає зовнішніх незалежних оцінювачів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Відстрочені податкові активи

Оцінка ймовірності визнання відстрочених податкових активів вимагає від керівництва застосування судження, зокрема, при визначенні майбутніх податкових прибутків проти яких відстрочені податкові активи можуть бути реалізовані. Такі попередні оцінки залежать від ряду факторів, зміни в яких можуть привести до різних сум відстрочених податкових активів або зобов'язань. Інформація про дані оцінки зазначено у Примітці 13.

6. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визначив п'ять операційних сегментів, виходячи з продуктів та послуг:

Юридичні особи:	Переважно надання кредитів, обслуговування депозитів та поточних рахунків клієнтів, діяльність яких відповідає певним критеріям та межах.
Клієнти малого та середнього бізнесу (надалі – «МСБ»):	Переважно обслуговування клієнтів за цільовими програмами кредитування, депозитів та поточних рахунків клієнтів, діяльність яких відповідає певним критеріям та межах.
Фізичні особи:	Переважно обслуговування депозитів фізичних осіб, надання споживчих кредитів, овердрафтів, обслуговування кредитних карт та здійснення грошових переказів.
Фінансові установи, казначейський та інвестиційний бізнес:	Основними складовими є міжбанківські операції, операції з цінними паперами, операції з іноземними валютами та банківськими металами, депозитарні операції, операції з фінансовими установами, банками-афіліатами.
Інше:	Основними складовими є операції з оперативного лізингу, операції з електронної комерції, повернення раніше списаних активів, переоцінка, збільшення корисності необоротних активів, тощо.

Зміни у порівнянні з попередніми періодами в методах оцінки, застосованих для визначення прибутку чи збитку звітного сегмента та впливу цих змін на показник прибутку чи збитку сегмента відбулися в частині врахування всіх міжсегментних доходів та витрат.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються інакше, ніж у фінансовій звітності, як видно з таблиці нижче. Облік податків на прибуток здійснюється на груповій основі, і вони не розподіляються між операційними сегментами.

Подана нижче інформація за сегментами відображається на основі, що використовується особою, яка відповідальна за прийняття операційних рішень для оцінки діяльності згідно з МСФЗ (IFRS) 8 «*Операційні сегменти*». Керівництво перевіряє окрему фінансову інформацію по кожному з сегментів, включаючи оцінку операційних результатів діяльності, активів та зобов'язань. Управління сегментами здійснюється, головним чином, на основі результатів їх діяльності без аналізу фінансування між сегментами та доходів і витрат між ними.

Протягом 9 місяців 2023 року Банк отримав дохід від звичайної діяльності від операцій з одним клієнтом у сумі 3 397 258 тис. грн. (23,80%). Протягом 9 місяців 2022 року Банк отримав дохід від звичайної діяльності від операцій з одним клієнтом у сумі 2 098 030 тис. грн. (21,64%).

У таблицях нижче подано інформацію про доходи та витрати та про окремі активи та зобов'язання стосовно операційних сегментів Банку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

30 вересня 2023	Операційні сегменти						Суттєві узгоджувальні статті						Загальна сума				
	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи, казначейський та інвестиційний бізнес	Інше	Всього	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи, казначейський та інвестиційний бізнес	Інше	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи, казначейський та інвестиційний бізнес	Інше	Всього
Процентні доходи	4 594 402	1 039 707	441 523	6 513 188	-	12 588 820	5 521 942	2 116 696	2 208 966	357 546	(10 205 150)	10 116 344	3 156 403	2 650 489	6 870 734	(10 205 150)	12 588 820
Процентні витрати	(4 678 048)	(1 591 186)	(1 228 925)	(340 544)	(8 719)	(7 847 422)	(4 041 878)	(965 507)	(369 103)	(5 547 083)	10 923 571	(8 719 926)	(2 556 693)	(1 598 028)	(5 887 627)	10 914 852	(7 847 422)
Процентні доходи (витрати)	(83 647)	(551 479)	(787 402)	6 172 645	(8 719)	4 741 398	1 480 064	1 151 189	1 839 863	(5 189 538)	718 422	1 396 417	599 710	1 052 461	983 107	709 703	4 741 398
Комісійні доходи	605 118	387 368	539 805	75 944	76 554	1 684 789	-	-	-	-	-	605 118	387 368	539 805	75 944	76 554	1 684 789
Комісійні витрати	(137 526)	(26 795)	(413 014)	(110 974)	(32 511)	(720 820)	-	-	-	-	-	(137 526)	(26 795)	(413 014)	(110 974)	(32 511)	(720 820)
Амортизаційні витрати	(2 589)	(1 834)	(29 098)	(1 594)	(267 961)	(303 076)	(54 880)	(80 407)	(123 829)	(8 765)	267 881	(57 469)	(82 241)	(152 927)	(10 359)	(80)	(303 076)
Суттєві статті доходів і витрат	132 373	(347 502)	(293 243)	86 267	(1 614 032)	(2 036 137)	(348 285)	(508 404)	(753 420)	34 967	1 575 142	(215 912)	(855 906)	(1 046 663)	121 234	(38 890)	(2 036 137)
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	-	-	-	-	(445 116)	(445 116)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(445 116)	(445 116)
Прибуток (збиток) до оподаткування	513 729	(540 241)	(982 953)	6 222 288	(1 846 669)	3 366 154	1 076 899	562 379	962 614	(5 163 336)	2 561 444	1 590 628	22 138	(20 339)	1 058 952	714 775	3 366 154
Прибуток (збиток)	513 729	(540 241)	(982 953)	6 222 288	(2 291 785)	2 921 038	1 076 899	562 379	962 614	(5 163 336)	2 561 444	1 590 628	22 138	(20 339)	1 058 952	269 659	2 921 038
Активи	46 330 656	8 745 159	5 069 350	87 900 449	4 801 629	152 847 243	-	-	-	-	-	46 330 656	8 745 159	5 069 350	87 900 449	4 801 629	152 847 243
Зобов'язання	75 357 023	24 278 853	33 422 083	7 421 458	1 130 815	141 610 232	-	-	-	-	-	75 357 023	24 278 853	33 422 083	7 421 458	1 130 815	141 610 232
Інша інформація за сегментом																	
Капітальні витрати												7 738	3 839	22 214	-	153 397	187 188

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	Операційні сегменти						Суттєві узгоджувальні статті						Загальна сума				
	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи, казначейський та інвестиційний бізнес	Інше	Всього	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи, казначейський та інвестиційний бізнес	Інше	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи, казначейський та інвестиційний бізнес	Інше	Всього
30 вересня 2022/ 31 грудня 2022																	
Процентні доходи	3 751 238	936 738	424 726	2 825 209	-	7 937 911	2 731 380	727 893	1 200 758	1 511 338	(6 171 369)	6 482 618	1 664 631	1 625 484	4 336 547	(6 171 369)	7 937 911
Процентні витрати	(1 852 235)	(333 535)	(489 387)	(1 489 507)	(7 493)	(4 172 157)	(3 089 040)	(766 262)	(417 088)	(2 326 619)	6 599 009	(4 941 275)	(1 099 797)	(906 475)	(3 816 126)	6 591 516	(4 172 157)
Процентні доходи (витрати)	1 899 003	603 203	(64 661)	1 335 703	(7 493)	3 765 755	(357 660)	(38 369)	783 670	(815 282)	427 641	1 541 343	564 834	719 009	520 421	420 147	3 765 754
Комісійні доходи	527 052	334 375	527 090	196 059	170 433	1 755 009	-	-	-	-	-	527 052	334 375	527 090	196 059	170 433	1 755 009
Комісійні витрати	(111 261)	(15 041)	(287 280)	(191 435)	(32 089)	(637 106)	-	-	-	-	-	(111 261)	(15 041)	(287 280)	(191 435)	(32 089)	(637 106)
Амортизаційні витрати	(1 725)	(1 570)	(25 383)	(3 266)	(233 360)	(265 304)	(43 961)	(62 484)	(113 983)	(12 917)	233 345	(45 686)	(64 054)	(139 366)	(16 183)	(15)	(265 304)
Суттєві статті доходів і витрат	(4 192 032)	(990 040)	(868 425)	(94 160)	(1 835 872)	(7 980 529)	(319 157)	(423 006)	(691 791)	14 626	1 419 328	(4 511 189)	(1 413 046)	(1 560 216)	(79 534)	(416 544)	(7 980 529)
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	-	-	-	-	3 179	3 179	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3 179	3 179
Прибуток (збиток) до оподаткування	(1 878 963)	(69 072)	(718 659)	1 242 900	(1 938 382)	(3 362 176)	(720 779)	(523 858)	(22 105)	(813 573)	2 080 315	(2 599 742)	(592 930)	(740 764)	429 327	141 933	(3 362 176)
Прибуток (збиток)	(1 878 963)	(69 072)	(718 659)	1 242 900	(1 935 203)	(3 358 997)	(720 779)	(523 858)	(22 105)	(813 573)	2 080 315	(2 599 742)	(592 930)	(740 764)	429 327	145 112	(3 358 997)
Активи	51 313 092	9 171 282	4 514 143	61 117 581	5 529 851	131 645 949						51 313 092	9 171 282	4 514 143	61 117 581	5 529 851	131 645 949
Зобов'язання	59 921 258	22 068 078	32 297 070	9 297 453	1 145 968	124 729 827						59 921 258	22 068 078	32 297 070	9 297 453	1 145 968	124 729 827
Інша інформація за сегментом																	
Капітальні витрати												3 422	1 511	10 942	-	143 927	159 802

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Поточні рахунки в інших кредитних установах	16 123 468	20 508 440
Депозитні сертифікати НБУ (овернайт)	12 015 781	7 013 233
Поточні рахунки у Національному банку України	4 243 136	4 770 104
Грошові кошти у касі	3 823 459	3 060 267
	36 205 844	35 352 044
Мінус – резерв під зменшення корисності	(13 449)	(5 257)
Грошові кошти та їх еквіваленти	36 192 395	35 346 787

Поточні рахунки у Національному банку України являють собою кошти, розміщені для забезпечення щоденних розрахунків та інших операцій Банку. Обмеження щодо користування коштами, розміщеними на поточних рахунках в Національному банку України, відсутні.

Станом на 30 вересня 2023 року та 31 грудня 2022 року Банк виконував вимоги Національного банку України щодо обов'язкових резервів.

За грошовими коштами та їх еквівалентами Банк не визначив подію збільшення кредитного ризику та класифікує ці активи у Стадії 1 з огляду на їх короткостроковість та швидкий термін оновлення на балансі.

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 та 30 вересня 2022 року були такими:

	Стадія 1
На 1 січня 2023 року	5 257
Зміна очікуваних кредитних збитків	7 577
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>7 577</i>
Курсові різниці	615
На 30 вересня 2023 року	13 449
	Стадія 1
На 1 січня 2022 року	5 442
Нові створені або придбані активи	207
Активи, які були погашені	(20)
Зміна очікуваних кредитних збитків	5 227
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>5 414</i>
Курсові різниці	1 945
На 30 вересня 2022 року	12 801

8. Кредити та аванси банкам

Кредити та аванси банкам включають:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Інші кошти у банках	1 112 992	1 746 694
Кошти за угодами зворотного РЕПО	497 896	399 168
Поточні рахунки у банках у банківських металах	279 597	276 538
Строкові кошти зі строком погашення понад 90 днів або прострочені	–	14 521
	1 890 485	2 436 921
Мінус – очікувані кредитні збитки	(629)	(16 352)
Кредити та аванси банкам	1 889 856	2 420 569

Станом на 30 вересня 2023 року кредити та аванси банкам обліковуються за амортизованою собівартістю, за виключенням поточних рахунків банків у банківських металах в сумі 279 597 тис. грн., які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки (2022: 276 538 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 30 вересня 2023 року прострочені кошти у банках відсутні (2022: 14 521 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2023 року кредити та аванси банкам у сумі 1 656 434 тис. грн. (або 87,62 % від загальної суми кредити та аванси банкам), були розміщені в трьох банках (2022: 2 072 181 тис. грн., в трьох банках або 85,03% загальної суми кредити та аванси банкам).

Станом на 30 вересня 2023 року кошти за угодами зворотного РЕПО були забезпечені ОВДП справедливою вартістю 536 781 тис. грн. (2022: 421 235 тис. грн.).

Банк за кредитами та авансами банкам не визначив подію збільшення кредитного ризику та класифікує ці активи у Стадії 1 з огляду на їх короткостроковість та швидкий термін оновлення на балансі, за винятком коштів зі строком погашення понад 90 днів або прострочених.

Інші кошти у банках включають гарантійні депозити, розміщені переважно у зв'язку з клієнтськими операціями, як, наприклад, акредитиви, гарантії виконання зобов'язань та операції з дорожніми чеками та платіжними картками.

Аналіз змін валової балансової вартості кредитів та авансів банкам, що обліковуються за амортизованою вартістю, за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року, представлений у наступній таблиці:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2023 року	2 145 862	-	14 521	2 160 383
Нові створені або придбані активи	2 887 579	-	-	2 887 579
Активи, які були погашені	(3 416 639)	-	-	(3 416 639)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	-	-	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання	-	-	-	-
Списання	-	-	(14 521)	(14 521)
Курсові різниці	(5 914)	-	-	(5 914)
На 30 вересня 2023 року	1 610 888	-	-	1 610 888

Аналіз змін валової балансової вартості кредитів та авансів банкам, що обліковуються за амортизованою вартістю, за рік, який закінчився 31 грудня 2022 року, представлений у наступній таблиці:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	4 892 664	-	10 832	4 903 496
Нові створені або придбані активи	7 980 499	-	-	7 980 499
Активи, які були погашені	(11 063 963)	-	-	(11 063 963)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	-	-	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання	-	-	-	-
Курсові різниці	336 662	-	3 689	340 351
На 31 грудня 2022 року	2 145 862	-	14 521	2 160 383

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року, були такими:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2023 року	1 830	-	14 522	16 352
Нові створені або придбані активи	882	-	-	882
Активи, які були погашені	(727)	-	-	(727)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	-	-	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміна очікуваних кредитних збитків	(1 356)	-	-	(1 356)
Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць	(1 201)	-	-	(1 201)
Списання	-	-	(14 522)	(14 522)
Курсові різниці	-	-	-	-
На 30 вересня 2023 року	629	-	-	629

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, були такими:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	3 387	-	10 832	14 219
Нові створені або придбані активи	422	-	-	422
Активи, які були погашені	(3 290)	-	-	(3 290)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	-	-	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміна очікуваних кредитних збитків	(276)	-	-	(276)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(3 144)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>(3 144)</i>
Списання	-	-	-	-
Курсові різниці	521	-	3 689	4 210
На 30 вересня 2022 року	764	-	14 521	15 285

9. Кредити та аванси клієнтам

Кредити та аванси клієнтам включають:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Юридичні особи	55 258 893	61 201 988
МСБ	10 536 764	10 781 717
Фізичні особи	5 986 305	5 709 448
Всього кредити та аванси клієнтам	71 781 962	77 693 153
Мінус – очікувані кредитні збитки	(11 879 237)	(12 934 025)
Кредити та аванси клієнтам	59 902 725	64 759 128

Станом на 30 вересня 2023 року, кредити та аванси клієнтам включали кредити клієнтам в сумі 38 842 тис. грн. (2022: 60 654 тис. грн.), контрактні умови яких не відповідають умовам базової кредитної угоди, та які оцінюються за СВПЗ. Інформація про оцінку справедливої вартості кредитів та авансів клієнтам, що оцінюються за СВПЗ, представлена в Примітці 28.

Станом на 30 вересня 2023 року, кредити та аванси клієнтам включали кредити клієнтам в сумі 1 834 тис. грн. (2022: 2 245 тис. грн.), що утримувались в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання контрактних грошових потоків та продажу. Інформація про оцінку справедливої вартості кредитів та авансів клієнтам, що оцінюються за СВІСД, представлена в Примітці 28.

Станом на 30 вересня 2023 року, загальний обсяг заборгованості за кредитними угодами, за якими була проведена реструктуризація та які не є простроченими, становить 3 636 017 тис. грн. (2022: 1 964 393 тис. грн.).

Протягом 9 місяців 2023 року, Банком не здійснювалось погашення кредитів та авансів клієнтам за рахунок заставного майна. Вартість заставного майна, яке було використано для погашення кредитів та авансів клієнтам: операції відсутні (2022: 8 277 тис. грн.) (Примітка 16).

Станом на 30 вересня 2023 року, сума кредитів клієнтам юридичним особам та МСБ, які знаходяться на окупованих, внаслідок військових дій, територіях склала 2 573 544 тис. грн., за якою сформований резерв у розмірі 2 308 445 тис. грн. (2022: 2 491 580 тис. грн. та 2 054 354 тис. грн. відповідно).

Станом на 30 вересня 2023 року, сума кредитів фізичним особам, заставне майно яких знаходиться на окупованих, внаслідок військових дій, територіях, склала 63 128 тис. грн., за якою сформований резерв у розмірі 46 142 тис. грн. (2022: 172 584 тис. грн. та 64 009 тис. грн. відповідно).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Аналіз змін валової балансової вартості за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023 року, представлений у наступних таблицях:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2023 року	17 315 721	28 785 249	14 533 693	567 325	61 201 988
Нові активи та інші зміни за існуючими активами	13 032 715	3 239 981	569 877	24 665	16 867 238
Погашені активи	(15 750 265)	(5 341 050)	(1 202 696)	(11 990)	(22 306 001)
Переведення у стадію 1	4 709 097	(4 709 097)	-	-	-
Переведення у стадію 2	(5 480 910)	7 460 721	(1 979 811)	-	-
Переведення у стадію 3	(71 507)	(1 936 098)	2 007 605	-	-
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	-	-	(384 227)	-	(384 227)
Курсові різниці	(102 765)	12 315	(29 655)	-	(120 105)
На 30 вересня 2023 року	13 652 086	27 512 021	13 514 786	580 000	55 258 893

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2023 року	5 230 965	3 056 688	2 433 410	-	10 721 063
Нові активи та інші зміни за існуючими активами	3 794 087	495 558	114 261	-	4 403 906
Погашені активи	(2 674 752)	(1 614 230)	(325 594)	-	(4 614 576)
Переведення у стадію 1	1 355 023	(1 278 038)	(76 985)	-	-
Переведення у стадію 2	(2 692 978)	2 876 919	(183 941)	-	-
Переведення у стадію 3	(5 923)	(442 521)	448 444	-	-
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	-	-	(3 849)	-	(3 849)
Курсові різниці	(586)	(5 474)	(2 562)	-	(8 622)
На 30 вересня 2023 року	5 005 836	3 088 902	2 403 184	-	10 497 922

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2023 року	3 562 564	103 543	2 026 730	16 611	5 709 448
Нові активи та інші зміни за існуючими активами	1 789 324	9 361	40 508	1 595	1 840 788
Погашені активи	(1 315 355)	(16 514)	(154 066)	(3 214)	(1 489 149)
Переведення у стадію 1	383 867	(202 510)	(181 357)	-	-
Переведення у стадію 2	(320 443)	357 063	(36 620)	-	-
Переведення у стадію 3	(13 481)	(223 008)	236 489	-	-
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	-	-	(74 471)	(231)	(74 702)
Курсові різниці	(15)	(18)	(47)	-	(80)
На 30 вересня 2023 року	4 086 461	27 917	1 857 166	14 761	5 986 305

До статті нові активи та інші зміни за існуючими активами, окрім виникнення нових активів, також включено нарахування відсотків та видача кредитних коштів в рамках кредитних ліній у відповідних стадіях протягом 9 місяців 2023 року.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Аналіз змін валової балансової вартості за рік, який закінчився 31 грудня 2022 року, представлений у наступних таблицях:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	33 275 253	9 917 838	3 424 334	256 494	46 873 919
Нові активи та інші зміни за існуючими активами	40 832 285	3 777 344	513 813	254 409	45 377 851
Погашені активи	(31 812 653)	(4 704 792)	(662 978)	(12 134)	(37 192 557)
Переведення у стадію 1	1 227 372	(1 217 905)	(9 467)	-	-
Переведення у стадію 2	(28 781 740)	29 301 593	(519 853)	-	-
Переведення у стадію 3	(427 106)	(11 544 831)	11 971 937	-	-
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	-	-	(990 593)	-	(990 593)
Курсові різниці	3 002 310	3 256 002	806 500	68 556	7 133 368
На 31 грудня 2022 року	17 315 721	28 785 249	14 533 693	567 325	61 201 988

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	6 368 371	1 531 545	391 921	-	8 291 837
Нові активи та інші зміни за існуючими активами	6 556 426	216 640	159 751	-	6 932 817
Погашені активи	(3 638 263)	(1 262 219)	(100 685)	-	(5 001 167)
Переведення у стадію 1	833 770	(810 786)	(22 984)	-	-
Переведення у стадію 2	(3 704 469)	4 882 503	(1 178 034)	-	-
Переведення у стадію 3	(1 230 293)	(1 896 033)	3 126 326	-	-
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	-	-	(12 487)	-	(12 487)
Курсові різниці	45 423	395 038	69 602	-	510 063
На 31 грудня 2022 року	5 230 965	3 056 688	2 433 410	-	10 721 063

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	4 963 594	21 740	1 511 345	14 773	6 511 452
Нові активи та інші зміни за існуючими активами	1 170 450	18 766	70 316	4 100	1 263 632
Погашені активи	(2 021 111)	(30 345)	(164 719)	(2 262)	(2 218 437)
Переведення у стадію 1	658 138	(264 376)	(393 762)	-	-
Переведення у стадію 2	(641 444)	679 312	(37 868)	-	-
Переведення у стадію 3	(570 074)	(321 846)	891 920	-	-
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	-	-	(232 585)	-	(232 585)
Курсові різниці	3 011	292	382 083	-	385 386
На 31 грудня 2022 року	3 562 564	103 543	2 026 730	16 611	5 709 448

До статті нові активи та інші зміни за існуючими активами, окрім виникнення нових активів, також включено нарахування відсотків та видача кредитних коштів в рамках кредитних ліній у відповідних стадіях протягом 2022 року.

Стаття списання кредитної заборгованості складається з списання проблемних кредитів 462 778 тис. грн. (2022: 1 235 665 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтам за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року, були такими:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2023 року	73 382	765 933	8 479 676	201 464	9 520 455
Нові активи	84 978	–	–	–	84 978
Погашені активи	(21 324)	(2 893)	(25 417)	–	(49 634)
Переведення у стадію 1	15 235	(15 235)	–	–	–
Переведення у стадію 2	(36 029)	1 458 237	(1 422 208)	–	–
Переведення у стадію 3	(25 771)	(41 577)	67 348	–	–
Зміна резерву	(55 024)	(1 816 761)	931 962	(39 756)	(979 579)
Всього витрат					
<i>на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	(37 935)	(418 229)	(448 315)	(39 756)	(944 235)
Зміна знецінених відсотків	–	–	390 804	14 034	404 838
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	–	–	(384 227)	–	(384 227)
Курсові різниці	(332)	(7 976)	(26 436)	–	(34 744)
На 30 вересня 2023 року	35 115	339 728	8 011 502	175 742	8 562 087

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2023 року	49 575	90 312	1 472 935	–	1 612 822
Нові активи	17 024	–	13	–	17 037
Погашені активи	(929)	(597)	(6 492)	–	(8 018)
Переведення у стадію 1	27 693	(24 918)	(2 775)	–	–
Переведення у стадію 2	(29 479)	47 950	(18 471)	–	–
Переведення у стадію 3	(45)	(18 835)	18 880	–	–
Зміна резерву	(39 557)	(63 639)	172 001	–	68 805
Всього витрат					
<i>на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	(25 293)	(60 039)	163 156	–	77 824
Зміна знецінених відсотків	–	–	102 396	–	102 396
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	–	–	(3 849)	–	(3 849)
Курсові різниці	(27)	536	(2 255)	–	(1 746)
На 30 вересня 2023 року	24 255	30 809	1 732 383	–	1 787 447

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2023 року	77 463	30 680	1 685 648	6 956	1 800 747
Нові активи	23 695	–	2 058	1 282	27 035
Погашені активи	(2 798)	(3 487)	(29 389)	(20)	(35 694)
Переведення у стадію 1	126 596	(41 148)	(85 448)	–	–
Переведення у стадію 2	(41 404)	57 430	(16 026)	–	–
Переведення у стадію 3	(5 935)	(66 304)	72 239	–	–
Зміна резерву	(165 486)	28 831	(74 132)	(5 345)	(216 132)
Всього витрат					
<i>на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	(65 332)	(24 678)	(130 698)	(4 083)	(224 791)
Зміна знецінених відсотків	–	–	26 751	890	27 641
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	–	–	(74 471)	(231)	(74 702)
Курсові різниці	839	19	(50)	–	808
На 30 вересня 2023 року	12 970	6 021	1 507 180	3 532	1 529 703

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Очікувані кредитні збитки за кредитами та авансами клієнтам за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, були такими:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	406 403	1 354 074	2 283 053	31 035	4 074 565
Нові активи	773 987	56 174	30 083	16 750	876 994
Погашені активи	(49 015)	(150 349)	(9 043)	-	(208 407)
Переведення у стадію 1	54 880	(54 263)	(617)	-	-
Переведення у стадію 2	(2 359 584)	2 366 778	(7 194)	-	-
Переведення у стадію 3	(213 937)	(2 495 322)	2 709 259	-	-
Зміна резерву	1 710 255	1 884 702	(13 315)	118 414	3 700 056
Всього витрат					
<i>на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	(83 414)	1 607 720	2 709 173	135 164	4 368 643
Зміна знецінених відсотків	-	-	78 319	384	78 703
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	-	-	(455 237)	-	(455 237)
Курсові різниці	59 200	503 041	253 720	8 907	824 868
На 30 вересня 2022 року	382 189	3 464 835	4 869 028	175 490	8 891 542

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	25 298	76 931	272 065	-	374 294
Нові активи	35 898	-	2 579	-	38 477
Погашені активи	(1 546)	(1 486)	(3 663)	-	(6 695)
Переведення у стадію 1	5 621	(5 589)	(32)	-	-
Переведення у стадію 2	(164 395)	264 152	(99 757)	-	-
Переведення у стадію 3	(589 472)	(298 925)	888 397	-	-
Зміна резерву	755 456	200 746	(230 707)	-	725 495
Всього витрат					
<i>на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	41 562	158 898	556 817	-	757 277
Зміна знецінених відсотків	-	-	31 841	-	31 841
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	-	-	(11 873)	-	(11 873)
Курсові різниці	82	48 847	14 856	-	63 785
На 30 вересня 2022 року	66 942	284 676	863 706	-	1 215 324

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	10 405	7 016	1 407 404	9 688	1 434 513
Нові активи	1 270	-	5 399	503	7 172
Погашені активи	(1 014)	(3 678)	(20 171)	-	(24 863)
Переведення у стадію 1	6 086	(5 471)	(615)	-	-
Переведення у стадію 2	(127 512)	127 807	(295)	-	-
Переведення у стадію 3	(428 242)	(149 981)	578 223	-	-
Зміна резерву	568 865	69 133	(118 822)	(1 356)	517 820
Всього витрат					
<i>на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	19 453	37 810	443 719	(853)	500 129
Зміна знецінених відсотків	-	-	44 885	183	45 068
Списано або припинено визнання внаслідок суттєвої модифікації	-	-	(174 860)	-	(174 860)
Курсові різниці	8	2	368 140	-	368 150
На 30 вересня 2022 року	29 866	44 828	2 089 288	9 018	2 173 000

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче представлена інформація про недисконтовані ОКЗ при первісному визнанні за придбаними кредитно-знеціненими кредитами та авансами клієнтам, які були первісно визнані протягом 9 місяців 2023 року та за 2022 рік:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Юридичні особи	–	350 494
МСБ	–	–
Фізичні особи	6 003	9 775
Всього недисконтовані ОКЗ при первісному визнанні ПСКЗ	6 003	360 269

Застава

У наступній таблиці представлено аналіз загальної суми кредитного портфелю за типами забезпечення:

30 вересня 2023					
Тип забезпечення	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Всього	із них у Стадії 3 та ПСКЗ
Депозити	372 239	389 036	2 541	763 816	59 792
Нерухомість	23 300 612	3 381 233	3 301 888	29 983 733	9 399 446
Інші активи	17 754 753	5 224 756	886 458	23 865 967	4 635 233
Без забезпечення	13 831 289	1 541 739	1 795 418	17 168 446	4 276 352
Всього кредитів	55 258 893	10 536 764	5 986 305	71 781 962	18 370 823

31 грудня 2022					
Тип забезпечення	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Всього	із них у Стадії 3 та ПСКЗ
Депозити	2 914 698	371 632	4 751	3 291 081	85 474
Нерухомість	25 852 654	3 355 331	2 262 951	31 470 936	9 456 049
Інші активи	22 524 677	5 412 075	1 471 284	29 408 036	5 042 991
Без забезпечення	9 909 959	1 642 679	1 970 462	13 523 100	4 995 222
Всього кредитів	61 201 988	10 781 717	5 709 448	77 693 153	19 579 736

Представлені у цій таблиці суми відображають балансову вартість кредитів до вирахування суми очікуваних кредитних збитків, а не справедливую вартість застави. Банк оцінює справедливую вартість застави під час: надання кредиту, зміни структури застави за кредитним договором, реалізації застави у разі неспроможності позичальника погасити кредит, а також у випадках та з регулярністю, передбаченою законодавством України.

Станом на 30 вересня 2023 року та 31 грудня 2022 року інші активи включають рухоме майно, товари в обігу, тощо.

За відсутності забезпечення очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтів в Стадії 3 станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 були б вище на:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Юридичні особи	4 254 730	4 483 111
МСБ	500 401	706 209
Фізичні особи	113 395	125 045
	4 868 526	5 314 365

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У наступній таблиці представлено структуру кредитів та авансів клієнтам в розрізі сегментів клієнтів та валюти заборгованості:

Тип клієнтів	30 вересня 2023				31 грудня 2022			
	В іноземній валюті	В національній валюті	Всього	Знецінені	В іноземній валюті	В національній валюті	Всього	Знецінені
Державні підприємства та муніципалітети	6 835 368	10 179 614	17 014 981	2 411 135	7 411 800	10 577 284	17 989 084	2 668 621
Корпоративні клієнти	20 767 170	17 489 247	38 256 417	11 683 651	22 670 968	20 541 936	43 212 904	12 432 397
Малі, Середні та Мікро	2 099 752	8 424 506	10 524 259	2 404 109	2 168 012	8 613 705	10 781 717	2 435 377
Фізичні особи	1 297 078	4 689 227	5 986 305	1 871 928	1 366 349	4 343 099	5 709 448	2 043 341
Всього	30 999 368	40 782 594	71 781 962	18 370 823	33 617 129	44 076 024	77 693 153	19 579 736

У наступній таблиці представлено структуру кредитів та авансів клієнтам в розрізі сегментів клієнтів та строків:

Тип клієнтів	30 вересня 2023			31 грудня 2022		
	До одного року	Понад один рік	Всього	До одного року	Понад один рік	Всього
Державні підприємства та муніципалітети	13 449 445	3 565 536	17 014 981	14 155 950	3 833 134	17 989 084
Корпоративні клієнти	27 247 383	11 009 034	38 256 417	27 865 485	15 347 419	43 212 904
Малі, Середні та Мікро	6 702 779	3 821 480	10 524 259	7 374 835	3 406 882	10 781 717
Фізичні особи	2 409 126	3 577 179	5 986 305	2 593 447	3 116 001	5 709 448
Всього	49 808 733	21 973 229	71 781 962	51 989 717	25 703 436	77 693 153

Станом на 30 вересня 2023 року кредити та аванси клієнтам у сумі 23 393 064 тис. грн., були надані десятиєм найбільшим позичальникам/групам пов'язаних контрагентів Банку (32,59% від загальної суми кредитів та авансів клієнтам), за даними кредитами та авансами клієнтам було сформовано резерви під очікувані кредитні збитки в сумі 2 242 001 тис. грн. (2022: 25 183 771 тис. грн., або 32,41%, та резерви під очікувані кредитні збитки в сумі 2 446 556 тис. грн.)

Кредити надаються головним чином клієнтам, що здійснюють діяльність на території України у таких галузях економіки:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Електроенергетика	11 708 884	10 966 784
Видобування, торгівля газом та паливом	11 281 420	13 415 120
Сільське господарство та харчова промисловість	10 599 673	11 555 348
Торгівля	10 394 710	10 334 202
Фізичні особи	5 986 305	5 709 448
Нерухомість	5 652 923	6 030 442
Транспорт	3 438 772	4 440 555
Виробництво	2 833 871	4 063 849
Будівництво	2 150 005	2 051 572
Металургія	1 824 801	1 821 325
Сфера обслуговування	1 789 165	1 941 336
Фінансові послуги	647 284	208 207
Муніципалітет	502 987	1 795 762
Телекомунікації	22 893	29 958
Інше	2 948 269	3 329 245
Всього	71 781 962	77 693 153

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У нижчезазначеній таблиці наведено розподіл фінансової оренди за сегментами та строками:

	30 вересня 2023			31 грудня 2022		
	Юридичні особи	МСБ	Всього	Юридичні особи	МСБ	Всього
До одного року						
Фінансова оренда	471	24 001	24 472	–	464 719	464 719
Мінус – очікувані кредитні збитки	–	(24)	(24)	–	(2 560)	(2 560)
Короткострокові угоди фінансового лізингу	471	23 977	24 448	–	462 159	462 159
Понад один рік						
Фінансова оренда	21 327	754 526	775 853	28 687	827 384	856 071
Мінус – очікувані кредитні збитки	(17 181)	(551 652)	(568 833)	(7 011)	(492 879)	(499 890)
Довгострокові угоди фінансового лізингу	4 146	202 874	207 020	21 676	334 505	356 181
Всього за угодами фінансової оренди	4 617	226 851	231 468	21 676	796 664	818 340

У наступній таблиці представлено структуру забезпечення за фінансовою орендою у розрізі галузей економіки та сегментів клієнтів Банку:

	30 вересня 2023		31 грудня 2022	
	Юридичні особи	МСБ	Юридичні особи	МСБ
Транспорт	–	749 200	–	1 158 650
Сільське господарство та харчова промисловість	21 798	–	28 687	–
Сфера обслуговування	–	16 678	–	39 891
Виробництво	–	5 296	–	32 841
Нерухомість	–	2 572	–	4 747
Без забезпечення	–	4 781	–	55 975
Всього	21 798	778 527	28 687	1 292 104

У наступній таблиці представлено аналіз дебіторської заборгованості за фінансовою орендою станом на 30 вересня 2023 року, що включено до портфелю кредитування юридичних осіб і МСБ:

	До 1 року	Від 1 року до 2 років	Від 2 років до 3 років	Від 3 років до 4 років	Всього
Валові інвестиції у фінансову оренду	375 111	378 588	151 145	2 342	907 186
Неотриманий фінансовий дохід майбутніх періодів за фінансовою орендою	(35 586)	(48 289)	(22 394)	(592)	(106 861)
Інвестиції у фінансову оренду	339 525	330 299	128 751	1 750	800 325

У наступній таблиці представлено аналіз дебіторської заборгованості за фінансовою орендою станом на 31 грудня 2022 року, що включено до портфелю кредитування юридичних осіб і МСБ:

	До 1 року	Від 1 року до 2 років	Від 2 років до 3 років	Від 3 років до 4 років	Від 4 років до 5 років	Всього
Валові інвестиції у фінансову оренду	939 440	287 565	168 681	72 103	500	1 468 289
Неотриманий фінансовий дохід майбутніх періодів за фінансовою орендою	(48 639)	(44 015)	(37 475)	(17 203)	(167)	(147 499)
Інвестиції у фінансову оренду	890 801	243 550	131 206	54 900	333	1 320 790

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

10. Інвестиції в цінні папери

Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включають:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	34 201 399	20 630 471
Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України	12 681 964	-
Облігації Державної іпотечної установи	1 647 729	1 353 913
Муніципальні облігації	1 151 888	1 130 540
Облігації підприємств	95 497	90 893
Акції підприємств	9 850	11 332
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	49 788 327	23 217 149

Банк класифікує овернайт депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України, в складі Грошових коштів та їх еквівалентів. Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України, з іншими строками погашення, класифіковані до складу інвестицій в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Банк на власний розсуд класифікував деякі інвестиції в дольові інструменти в якості інвестицій в дольові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід на тій підставі, що вони не призначені для торгівлі.

Рух валової балансової вартості інвестицій в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включають:

Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2023 року	5 895 024	17 354 591	2 015 955	25 265 570
Нові створені та придбані активи	60 169 814	-	-	60 169 814
Активи, що були погашені	(14 104 432)	(3 563 416)	(105 709)	(17 773 557)
Активи, що були продані	(19 205 069)	(2 941 138)	-	(22 146 207)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	-	-	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Нараховані доходи(витрати)	3 406 386	1 324 917	158 436	4 889 739
Списання	-	-	-	-
Курсові різниці	(494)	-	-	(494)
Валова балансова вартість на 30 вересня 2023 року	36 161 229	12 174 954	2 068 682	50 404 865

Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Валова балансова вартість на 1 січня 2022 року	28 018 429	-	2 015 389	30 033 818
Нові створені та придбані активи	34 217 788	-	-	34 217 788
Активи, що були погашені	(28 467 148)	-	(671 770)	(29 138 918)
Активи, що були продані	(13 264 837)	-	-	(13 264 837)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	(17 354 591)	17 354 591	-	-
Переведення у стадію 3	(399 133)	-	399 133	-
Нараховані доходи(витрати)	2 994 378	-	273 203	3 267 581
Списання	-	-	-	-
Курсові різниці	150 138	-	-	150 138
Валова балансова вартість на 31 грудня 2022 року	5 895 024	17 354 591	2 015 955	25 265 570

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року, були такими:

Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2023 року	139 009	854 204	105 352	1 098 565
Нові створені та придбані активи	630 050	–	–	630 050
Активи, що були погашені	(2 716)	(6 296)	–	(9 012)
Активи, що були продані	(114 733)	(11 205)	–	(125 938)
Переведення у стадію 1	–	–	–	–
Переведення у стадію 2	–	–	–	–
Переведення у стадію 3	–	–	–	–
Зміна резерву	(22 392)	(392 198)	1 548	(413 042)
Списання	–	–	–	–
Курсові різниці	52	–	–	52
Очікувані кредитні збитки на 30 вересня 2023 року	629 270	444 505	106 900	1 180 675

Для визначення ОКЗ за державними облігаціями України Банк застосував PD та LGD міжнародних кредитних агентств на основі кредитного рейтингу України станом на 30 вересня 2023 року.

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, були такими:

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2022 року	51 380	–	306 833	358 213
Нові створені та придбані активи	15 414	–	–	15 414
Активи, що були погашені	(2 282)	–	–	(2 282)
Активи, що були продані	(1 143)	–	–	(1 143)
Переведення у стадію 1	–	–	–	–
Переведення у стадію 2	–	81 172	(81 172)	–
Переведення у стадію 3	(189 658)	–	189 658	–
Зміна резерву	200 671	–	(80 304)	120 367
Списання	–	–	–	–
Курсові різниці	832	–	–	832
Очікувані кредитні збитки на 30 вересня 2022 року	75 214	81 172	335 015	491 401

Розформування резервів за очікуваними кредитними збитками за проданими та погашеними цінними паперами Банк відносить до складу чистих прибутків від інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Станом на 30 вересня 2023 року ОВДП справедливою вартістю 4 226 024 тис. грн. (2022: 1 084 684 тис. грн.) були передані в заставу за довгостроковими кредитами, отриманими від кредитних установ (Примітка 19).

Станом на 30 вересня 2023 року ОВДП справедливою вартістю 4 999 608 тис. грн. були передані у заставу як забезпечення позик, отриманих від Національного банку України (2022: 16 566 069 тис. грн.) (Примітка 17).

11. Похідні фінансові активи та зобов'язання

Банк здійснює операції з обміну валют, в результаті яких Банк зобов'язаний надавати одну валюту в обмін на іншу валюту згідно з встановленими курсами обміну валют. Банк здійснює такі операції з українськими і міжнародними банками та клієнтами. Строк поставки валюти по таких операціях не перевищує один місяць. Банк укладає договори в валютах: долар США та Євро.

Банк укладає договори на придбання похідних фінансових інструментів з метою хеджування ризиків, однак ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Умовні суми у наведених нижче таблицях відображають суми до погашення та суми до отримання:

	30 вересня 2023				31 грудня 2022			
	Умовна сума		Справедлива вартість		Умовна сума		Справедлива вартість	
	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання
Договори в іноземній валюті								
Свопи/форварди	169 566	(162 151)	7 415	-	2 941 048	(2 926 410)	14 972	(334)
Споти	904 866	(906 598)	873	(2 605)	443 413	(443 719)	97	(403)
Всього похідні фінансові активи/ (зобов'язання)			8 288	(2 605)			15 069	(737)

12. Інвестиційна нерухомість

Рух за статтями інвестиційної нерухомості був таким:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Балансова вартість на 1 січня	156 366	153 955
Надходження	-	1 497
Коригування справедливої вартості	-	914
Балансова вартість на 30 вересня / 31 грудня	156 366	156 366

До складу прибутків від інвестиційної нерухомості входить орендний дохід у сумі 9 544 тис. грн. (2022: 12 664 тис. грн.).

Оцінку справедливої вартості об'єктів інвестиційної нерухомості було проведено станом на 31 грудня 2022 року із залученням незалежних оцінювачів. Для оцінки справедливої вартості об'єктів переважно використовувались порівняльний та дохідний підходи до оцінки.

13. Оподаткування

Витрати з податку на прибуток включають:

	30 вересня 2023	30 вересня 2022
Витрати з поточного податку на прибуток	459 405	-
Зміни відстрочених податків – виникнення та сторнування тимчасових різниць	(14 289)	(3 179)
Відшкодування (витрати) з податку на прибуток	445 116	(3 179)

Нижче наведений розрахунок для приведення витрат з податку на прибуток, розрахованих за діючими ставками оподаткування, у відповідність до фактичного витрат з податку на прибуток:

	30 вересня 2023	30 вересня 2022
Прибуток / (збиток) до оподаткування	3 366 154	(3 362 176)
Нормативна ставка податку	18%	18%
Теоретичні витрати / (відшкодування) з податку на прибуток при застосуванні нормативної ставки	605 908	(605 192)
Витрати, які не враховуються при оподаткуванні	196 437	(10 990)
Зміни у визнаних відстрочених податкових активах/ зобов'язаннях	(14 747)	-
Зміни у невизнаних відстрочених податкових активах	(342 482)	613 003
Витрати / (відшкодування) з податку на прибуток	445 116	(3 179)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 30 вересня 2023 та 2022 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх рух за відповідні періоди включають:

	Виникнення та сторнування тимчасових різниць			Виникнення та сторнування тимчасових різниць		
	У звіті про прибутки та збитки	У складі власного капіталу	30 вересня 2023	У звіті про прибутки та збитки	У складі власного капіталу	30 вересня 2022
Податковий ефект неоподатковуваних тимчасових різниць						
Оцінка інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14 712	(114 496)	(99 784)	-	-	-
Основні засоби та нематеріальні активи	(423)	-	29 715	3 179	-	35 433
Відстрочені податкові активи/ (зобов'язання), чиста сума	14 289	(114 496)	(70 069)	3 179	-	35 433
Тимчасові різниці, щодо яких не визнаються відстрочені податкові активи						
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	(342 482)	-	342 513	613 003	-	613 003
Оцінка інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	(158 353)	149 674	-	357 976	398 449
Невизнані відстрочені податкові активи	(342 482)	(158 353)	492 187	613 003	357 976	1 011 452

Складання та подання фінансової звітності та податкової декларації з податку на прибуток підприємств відбувається в різні терміни. Внаслідок цього, між даними фінансового та податкового обліку можуть виникнути несуттєві відмінності. Дані відмінності знайдуть відображення в податковому обліку в наступному звітному періоді.

Відповідно до норм чинного податкового законодавства об'єктом оподаткування податком на прибуток – є фінансовий результат до оподаткування, визначений у фінансовій звітності Банку відповідно до МСФЗ, скоригований на різниці, які визначені нормами Податкового кодексу України. Таким чином, податковий облік здійснюється на підставі бухгалтерського обліку з послідовними податковими коригуваннями з метою своєчасного та достовірного складання податкової звітності.

Відстрочені податкові активи по переоцінці цінних паперів не визнаються Банком у зв'язку із відсутністю вірогідності реалізації відстрочених податкових активів.

Банком не визнаються відстрочені податкові активи стосовно податкових збитків (від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років) у зв'язку з існування суттєвої невизначеності щодо отримання в наступних звітних періодах достатнього оподаткованого прибутку.

Невизнані відстрочені податкові активи не мають дати закінчення терміну використання.

14. Основні засоби та нематеріальні активи

Рух основних засобів та нематеріальних активів представлений таким чином:

Вартість або переоцінена сума	примітка	Будівлі та земельні ділянки	Мєблї та обладнання	Полїпшення орендованого майна	Транспортні засоби	Незавершене будівництво та об'єкти, що не введені в експлуатацію	Нематеріальні активи	Всього
На 1 січня 2023		839 734	1 081 349	32 288	72 135	31 350	729 903	2 786 759
Надходження		1 608	62 156	-	-	37 735	85 689	187 188
Вибуття		(1 362)	(31 700)	(286)	(5 803)	-	-	(39 151)
Передачі		11 312	48 348	741	-	(59 598)	(803)	-
Відновлення корисності		-	2 673	-	-	-	11	2 684
Рекласифікація з категорії активів з права користування		-	-	-	930	-	-	930
Набуття права власності		20 959	-	-	-	-	-	20 959
На 30 вересня 2023		872 251	1 162 826	32 743	67 262	9 487	814 800	2 959 369

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	примітка	Будівлі та земельні ділянки	Меблі та обладнання	Поліпшення орендованого майна	Транспортні засоби	Незавершене будівництво та об'єкти, що не введені в експлуатацію	Нематеріальні активи	Всього
Накопичений знос								
На 1 січня 2023								
Нарахований знос		16 994	860 848	29 027	61 184	–	601 675	1 552 734
Вибуття		(13)	114 771	1 740	5 790	–	99 639	238 934
Відновлення корисності		–	(31 635)	(286)	(5 803)	–	–	(37 737)
Рекласифікація з категорії активів з права користування		–	2 673	–	–	–	11	2 684
		–	–	–	930	–	–	930
На 30 вересня 2023		16 981	946 657	30 481	62 101	–	701 325	1 757 545
Чиста балансова вартість								
На 1 січня 2023								
		839 734	220 501	3 261	10 951	31 350	128 228	1 234 025
На 30 вересня 2023		855 270	216 169	2 262	5 161	9 487	113 475	1 201 824

	примітка	Будівлі та земельні ділянки	Меблі та обладнання	Поліпшення орендованого майна	Транспортні засоби	Незавершене будівництво та об'єкти, що не введені в експлуатацію	Нематеріальні активи	Всього
Вартість або переоцінена сума								
На 1 січня 2022								
Надходження		853 454	958 534	39 003	46 552	3 359	661 552	2 562 454
Вибуття		(16 344)	(40 627)	(7 122)	(6 616)	–	(49 227)	(119 936)
Передачі		1 892	43 459	407	3 103	(48 861)	–	–
Переоцінка		732	–	–	–	–	–	732
Зменшення корисності		–	(15)	–	–	–	–	(15)
Рекласифікація з категорії активів з права користування	15	–	–	–	29 096	–	–	29 096
Рекласифікація до категорії активів, утримуваних для продажу	16	–	(116)	–	–	–	–	(116)
На 31 грудня 2022		839 734	1 081 349	32 288	72 135	31 350	729 903	2 786 759
Накопичений знос								
На 1 січня 2022								
Нарахований знос		21 999	765 212	30 192	40 790	–	539 119	1 375 313
Вибуття		(349)	130 054	4 712	6 662	–	111 783	275 210
Переоцінка		(21 651)	(40 271)	(6 079)	(6 003)	–	(49 227)	(101 929)
Зменшення корисності		1	5 935	202	151	–	–	6 289
Рекласифікація з категорії активів з права користування	15	–	–	–	19 584	–	–	19 584
Рекласифікація до категорії активів, утримуваних для продажу	16	–	(82)	–	–	–	–	(82)
На 31 грудня 2022		–	860 848	29 027	61 184	–	601 675	1 552 734
Чиста балансова вартість								
На 1 січня 2022								
		853 454	193 322	8 811	5 762	3 359	122 433	1 187 141
На 31 грудня 2022		839 734	220 501	3 261	10 951	31 350	128 228	1 234 025

Оцінку справедливої вартості будівель та земельних ділянок було проведено станом на 31 грудня 2022 року із залученням незалежних оцінювачів. Для оцінки справедливої вартості будівель переважно використовувались порівняльний та дохідний підходи до оцінки. Основні припущення стосуються стану, якості та місця розташування будівель, що порівнювались.

Якби оцінка вартості будівель та земельних ділянок проводилась з використанням моделі первісної вартості, то балансова вартість будівель та земельних ділянок станом на 30 вересня 2023 року становила би 844 100 тис. грн. (2022: 835 105 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

15. Активи з права користування

Активи з права користування включають:

Примітка	Активи з права користування				Орендні зобов'язання
	Будівлі	Меблі та обладнання	Транспортні засоби	Всього	
На 1 січня 2023	165 801	76	236	166 113	163 506
Надходження	86 878	270	-	87 148	87 148
Дострокове розірвання	(23 831)	-	-	(23 831)	(30 584)
Витрати з амортизації	(63 754)	(212)	(177)	(64 143)	-
Процентні витрати	-	-	-	-	11 301
Платежі	-	-	-	-	(71 314)
На 30 вересня 2023	165 094	134	59	165 287	160 057

Примітка	Активи з права користування				Орендні зобов'язання
	Будівлі	Меблі та обладнання	Транспортні засоби	Всього	
На 1 січня 2022	194 973	74	60 617	255 664	230 772
Надходження	66 473	339	494	67 306	67 306
Дострокове розірвання	(10 750)	-	(45 685)	(56 435)	(44 315)
Витрати з амортизації	(84 895)	(337)	(5 338)	(90 570)	-
Процентні витрати	-	-	-	-	12 642
Платежі	-	-	-	-	(102 899)
Зменшення корисності	-	-	(340)	(340)	-
Рекласифікація до категорії основні засоби та нематеріальні активи	-	-	(9 512)	(9 512)	-
На 31 грудня 2022	165 801	76	236	166 113	163 506

За 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року Банк визнав витрати за короткостроковою орендою, орендою активів із низькою вартістю та змінними орендними платежами, в розмірі 56 307 тис. грн. (30 вересня 2022 року: 40 383 тис. грн.)

За 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року, загальний відтік грошових коштів в зв'язку з орендою склав 127 621 тис. грн. (30 вересня 2022 року: 119 620 тис. грн.).

16. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Інші фінансові активи		
Розрахунки за платіжними картками	606 337	580 135
Дебіторська заборгованість за цінними паперами	300 360	400 040
Інші нараховані доходи	131 240	143 540
Інша дебіторська заборгованість за операціями з банками	12 077	190 928
Інше	3 087	19 551
	1 053 101	1 334 194
Мінус – очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами	(338 828)	(433 439)
Всього інші фінансові активи	714 273	900 755

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Інші нефінансові активи		
Інше майно	321 512	337 064
Передоплати	240 369	313 641
Дебіторська заборгованість за майновими правами	83 361	110 887
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	20 538	946
Запаси	19 478	14 466
Заборгованість працівників	10 335	9 548
Банківські метали	1 333	1 349
Передоплати за активи, що будуть надані у фінансову оренду	648	2 612
Грошові кошти та банківські метали, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях	29	63 428
Інше	27 494	52 804
	725 097	906 745
Мінус – резерв під зменшення корисності за іншими нефінансовими активами	(128 213)	(197 318)
Всього інші нефінансові активи	596 884	709 427

Станом 30 вересня 2023 року балансова вартість іншого майна, складає 321 512 тис. грн. (2022: 337 064 тис. грн.):

	Земельні ділянки	Нежитлова нерухомість	Житлова нерухомість	Майнові права на нерухоме майно	Рухоме майно, меблі та обладнання	Всього
Вартість						
На 1 січня 2023	20 458	224 295	66 759	6 561	18 991	337 064
Надходження	–	3 104	–	–	–	3 104
Реалізація	(639)	(15 418)	(1 878)	–	(99)	(18 034)
Зменшення корисності активу	–	(622)	–	–	–	(622)
На 30 вересня 2023	19 819	211 359	64 881	6 561	18 892	321 512
Вартість						
На 1 січня 2022	21 642	262 088	75 936	6 561	19 126	385 353
Надходження	2 304	–	5 974	–	–	8 278
Реалізація	(2 960)	(33 707)	(8 623)	–	–	(45 290)
Знецінення	(528)	(4 086)	(6 528)	–	(135)	(11 277)
На 31 грудня 2022	20 458	224 295	66 759	6 561	18 991	337 064

Оцінку справедливої вартості іншого майна було проведено станом на 31 грудня 2022 року із залученням незалежних оцінювачів. Для оцінки справедливої вартості іншого майна переважно використовувались порівняльний та дохідний підходи до оцінки. За результатами аналізу проведеної оцінки, вартість іншого майна знецінена до рівня його справедливої вартості.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче представлений аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2023 року	2 412	6 729	424 298	433 439
Нові створені або придбані активи	3 372	3 980	18	7 370
Активи, які були погашені	(4 753)	(3 876)	(3 708)	(12 337)
Переведення у стадію 1	356	(156)	(200)	-
Переведення у стадію 2	(77)	190	(113)	-
Переведення у стадію 3	(246)	(6 985)	7 231	-
Зміна очікуваних кредитних збитків	(557)	355	9 535	9 333
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(1 905)</i>	<i>(6 492)</i>	<i>12 763</i>	4 366
Списання	-	-	(100 332)	(100 332)
Курсові різниці	-	-	1 355	1 355
На 30 вересня 2023 року	507	237	338 084	338 828

Нижче представлений аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	429	560	521 841	522 830
Нові створені або придбані активи	16 258	3 871	1 515	21 644
Активи, які були погашені	(11 571)	(3 546)	(3 727)	(18 844)
Переведення у стадію 1	861	(134)	(727)	-
Переведення у стадію 2	(212)	3 965	(3 753)	-
Переведення у стадію 3	(923)	(1 461)	2 384	-
Зміна очікуваних кредитних збитків	(931)	1 216	9 365	9 650
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>3 482</i>	<i>3 911</i>	<i>5 057</i>	12 450
Списання	(8)	-	(107 551)	(107 559)
Курсові різниці	89	-	2 770	2 859
На 30 вересня 2022 року	3 992	4 471	422 117	430 580

Нижче представлений аналіз змін резервів під зменшення корисності за іншими нефінансовими активами за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року:

	Інші активи
На 1 січня 2023 року	197 318
Нараховано	22 894
<i>Всього витрат на формування резерву під зменшення корисності до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>22 894</i>
Відновлення	(27 526)
Списано	(65 426)
Курсові різниці	953
На 30 вересня 2023 року	128 213

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче представлений аналіз змін резервів під зменшення корисності за іншими нефінансовими активами за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року:

	Інші активи
На 1 січня 2022 року	182 327
Нараховано	16 874
<i>Всього витрат на формування резерву під зменшення корисності до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>16 874</i>
Списано	(9 351)
Курсові різниці	8 894
На 30 вересня 2022 року	198 744

Інші зобов'язання включають:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Інші фінансові зобов'язання		
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами	312 457	106 678
Орендне зобов'язання	160 057	163 506
Кредиторська заборгованість за операціями з банками	138 411	7 481
Нараховані витрати за розрахунково-касове обслуговування	45 991	50 688
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	37 434	267 411
Кредиторська заборгованість за професійними послугами	20 857	33 063
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами щодо купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів	11 910	38 500
Кредиторська заборгованість з придбання активів	11 319	12 906
Утримання приміщень	9 861	4 915
Супровід програмного забезпечення	9 453	1 920
Послуги зв'язку	7 502	7 247
Оренда приміщень	6 911	7 377
Ремонт та обслуговування основних засобів	4 511	1 150
Кредиторська заборгованість перед центром обробки операцій з платіжними картками	1 758	1 923
Послуги охорони	1 236	1 153
Зобов'язання за фінансовим лізингом	1 094	2 888
Інше	63 921	62 567
Всього інші фінансові зобов'язання	844 683	771 373
Інші нефінансові зобов'язання		
Нарахування за невикористаними відпустками	394 261	325 864
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	55 398	51 401
Кредиторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами, крім податку на прибуток	39 749	28 455
Доходи майбутніх періодів	37 591	48 345
Кредиторська заборгованість за розрахунками з працівниками	5 341	2 775
Інше	2 189	70 075
Всього інші нефінансові зобов'язання	534 529	526 915

Станом на 30 вересня 2023 року інші фінансові зобов'язання включають залишки у сумі 2 906 тис. грн. контрагентів з географічною юрисдикцією в російській федерації та республіці білорусь (2022: 2 862 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

17. Кошти банків

Кошти банків включають:

	<u>30 вересня 2023</u>	<u>31 грудня 2022</u>
Поточні рахунки	2 746 398	4 595 444
Кошти Національного банку України	999 172	998 956
Інші кошти банків	972 393	973 126
Кошти банків	<u>4 717 963</u>	<u>6 567 526</u>

Кошти Національного банку України включають:

	<u>Термін погашення</u>	<u>Процентна ставка</u>	<u>30 вересня 2023</u>	<u>Процентна ставка</u>	<u>31 грудня 2022</u>
Довгострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування	9 січня 2026 року	20% річних	999 172	25% річних	998 956
Всього кошти Національного банку України			<u>999 172</u>		<u>998 956</u>

Станом на 30 вересня 2023 року облікова ставка Національного банку України становила 20% (2022: 25%).

Станом на 30 вересня 2023 року та 31 грудня 2022 року нижче наведені активи були передані у заставу як забезпечення кредитів, отриманих від Національного банку України:

	<u>Примітки</u>	<u>30 вересня 2023</u>	<u>31 грудня 2022</u>
ОВДП та ОВМП	10	4 999 608	16 566 069
Всього		<u>4 999 608</u>	<u>16 566 069</u>

Кредитний договір з Національним банком України укладено із загальним відновлювальним лімітом рефінансування в розмірі 41 112 415 тис. грн. строком по жовтень 2028 року.

Станом на 30 вересня 2023 року кошти банків включають залишки у сумі 3 067 783 тис. грн. (65,02%), що були залучені від трьох банків (2022: залишки у сумі 3 254 132 тис. грн. (49,55%), що були залучені від трьох банків).

Станом на 30 вересня 2023 року поточні рахунки банків включали кошти, залучені в банківських металах, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, в сумі 78 079 тис. грн. (2022: 82 465 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2023 року кошти банків включають залишки у сумі 8 033 тис. грн., які залучені від банків російської федерації та республіки білорусь (2022: 8 033 тис. грн.).

18. Кошти клієнтів

Кошти клієнтів за операційними сегментами включають:

	<u>30 вересня 2023</u>	<u>31 грудня 2022</u>
Поточні рахунки		
- Юридичні особи	59 253 300	41 472 462
- МСБ	10 676 986	12 800 410
- Фізичні особи	16 620 002	16 718 093
	<u>86 550 288</u>	<u>70 990 965</u>
Строкові депозити		
- Юридичні особи	14 746 074	17 897 959
- МСБ	12 888 039	8 552 785
- Фізичні особи	15 294 981	15 336 904
	<u>42 929 094</u>	<u>41 787 648</u>
Кошти клієнтів	<u>129 479 382</u>	<u>112 778 613</u>

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 30 вересня 2023 року кошти клієнтів у сумі 37 015 209 тис. грн. (28,59%) включали заборгованість перед десятима найбільшими клієнтами Банку (2022: 17 909 400 тис. грн. (15,88%).

Станом на 30 вересня 2023 року кошти бюджетних організацій становили 2 438 970 тис. грн. та включали кошти клієнтів: за сегментом «Юридичні особи» 2 426 743 тис. грн. (2022: 998 160 тис. грн.) та за сегментом «МСБ» 12 227 тис. грн. (2022: 1 181 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2023 року кошти клієнтів включали кошти, залучені в банківських металах, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, за сегментом «Юридичні особи» в сумі 16 150 тис. грн. (2022: 15 553 тис. грн.), за сегментом «Фізичні особи» в сумі 157 983 тис. грн. (2022: 149 330 тис. грн.). Зміна справедливої вартості коштів, залучених в банківських металах, яка обумовлена змінами в кредитному ризику, станом на 30 вересня 2023 року відсутня (2022: відсутня).

Аналіз коштів клієнтів за галузями є таким:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Фізичні особи	31 991 515	32 138 432
Сфера обслуговування	29 244 899	14 238 343
Транспорт	15 070 831	13 668 126
Енергетика	13 052 798	14 069 274
Виробництво	9 521 645	11 021 968
Металургія	7 503 585	2 736 019
Торгівля	7 486 113	8 258 425
Сільське господарство та харчова промисловість	4 039 656	3 643 022
Фінансові послуги	3 912 323	5 143 687
Страховання	2 214 833	3 213 145
Будівництво	1 813 487	1 464 692
Інше	3 627 697	3 183 480
Кошти клієнтів	129 479 382	112 778 613

Станом на 30 вересня 2023 року аналіз коштів клієнтів за галузями у розрізі статті «Фізичні особи» у сумі 31 991 515 тис. грн. (2022: 32 138 432 тис. грн.) включали частку коштів клієнтів за сегментом «МСБ» у сумі 76 532 тис. грн. (2022: 83 435 тис. грн.)

Станом на 30 вересня 2023 року до категорії «Інше» включені кошти юридичних осіб-нерезидентів у сумі 3 114 313 тис. грн. (2022: 3 099 941 тис. грн.)

Станом на 30 вересня 2023 року кредити та аванси клієнтам забезпечені коштами клієнтів на суму 763 816 тис. грн. (2022: 3 291 081 тис. грн.) (Примітка 9).

Станом на 30 вересня 2023 року коштами клієнтів забезпечені договірні та умовні зобов'язання на суму 3 566 307 тис. грн. (2022: 4 832 300 тис. грн.) (Примітка 21).

19. Інші залучені кошти

Інші залучені кошти включають:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Строкові депозити та кредити	4 534 465	3 385 858
Інші залучені кошти	4 534 465	3 385 858

Станом на 30 вересня 2023 року інші залучені кошти включають залишки у сумі 3 384 344 тис. грн. (74,64%), що були залучені від трьох кредитних установ (2022: залишки у сумі 2 759 266 тис. грн. (81,49%), що були залучені від трьох кредитних установ).

Станом на 30 вересня 2023 року довгострокові кредити, отримані від кредитних установ, були забезпечені ОВДП справедливою вартістю 4 226 024 тис. грн. (2022: 1 084 684 тис. грн.) (Примітка 10).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

В Примітці 27 наведена інформація станом на 30 вересня 2023 року щодо порушення ковенант за строковими кредитами, залученими від кредитних установ у сумі 3 190 485 тис. грн. (2022: 3 339 098 тис. грн.).

20. Власний капітал**Статутний капітал**

Станом на 30 вересня 2023 року випущений статутний капітал складався з 13 836 522 922 простих та 477 078 привілейованих акцій (2022: 13 836 522 922 простих та 477 078 привілейованих акцій) номінальною вартістю 1 грн. кожна. Прості акції наділяють власників правами участі у загальних зборах акціонерів, отримання дивідендів та, у разі ліквідації Банку, отримувати частину майна Банку або його вартості пропорційно до вартості належних їм акцій Банку в черговості і порядку, передбаченому законодавством України і статутом Банку. Акціонери-власники привілейованих акцій мають право голосу у окремих випадках згідно статуту та мають право на отримання щорічного фіксованого дивіденду, за винятком випадків, передбачених законодавством.

Кількість випущених і повністю сплачених акцій:

	Кількість акцій, тис.		Номінальна вартість, тис. грн.		Номінальна вартість, тис. грн.	Всього, тис. грн.
	Прості	Привілей- овані	Прості	Привілей- овані		
На 31 грудня 2021	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	–	–	–	–	–	–
На 31 грудня 2022	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	–	–	–	–	–	–
На 30 вересня 2023	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000

Резервний фонд

Банк формує резервний фонд на покриття непередбачених збитків по всіх статтях активів та позабалансових зобов'язань. Розмір відрахувань до резервного фонду має бути не менше 5 відсотків від прибутку Банку до досягнення ними 25 відсотків розміру регулятивного капіталу Банку. Станом на 30 вересня 2023 року резервний фонд Банку складав 967 777 тис. грн. (2022: 967 777 тис. грн.). Резервний фонд відображений у статті «Резервні та інші фонди банку» Звіту про фінансовий стан.

Якщо, внаслідок діяльності Банку, розмір регулятивного капіталу зменшився до суми, що є меншою, ніж розмір статутного капіталу, то щорічні відрахування до резервного фонду мають становити 10 відсотків чистого прибутку Банку до досягнення ними розміру 35 відсотків від статутного капіталу Банку.

Рух за статтями інших резервів

Рух за статтями інших резервів був таким:

	Дооцінка	Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінені за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резерв під прибутки та збитки від інвестицій в інструменти капіталу	Всього
На 1 січня 2022 року	224 594	(224 854)	(1 925)	(2 185)
Переоцінка основних засобів	23 127	–	–	23 127
Податок на прибуток, пов'язаний із переоцінкою основних засобів	(4 812)	–	–	(4 812)
Чиста величина зміни справедливої вартості боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	(1 449 078)	–	(1 449 078)
Сума накопиченого (прибутку)/збитку, перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибуття боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	(37 331)	–	(37 331)
Величина зміни оціночного резерву під очікувані кредитні збитки за борговими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	749 789	–	749 789
Податок на прибуток, пов'язаний з переоцінкою цінних паперів	–	(134 962)	–	(134 962)
Переведення в результаті вибуття активів	(8 989)	–	–	(8 989)
На 31 грудня 2022 року	233 920	(1 096 436)	(1 925)	(864 441)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	Дооцінка	Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резерв під прибутки та збитки від інвестицій в інструменти капіталу	Всього
Чиста величина зміни справедливої вартості боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	1 442 649	-	1 442 649
Сума накопиченого (прибутку)/збитку, перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибуття боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	(8 554)	-	(8 554)
Чиста величина зміни справедливої вартості інвестицій в інструменти капіталу, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	(1 482)	(1 482)
Величина зміни оціночного резерву під очікувані кредитні збитки за борговими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	81 734	-	81 734
Податок на прибуток, пов'язаний з переоцінкою цінних паперів	-	(114 496)	-	(114 496)
Переведення в результаті вибуття активів	(386)	-	-	(386)
На 30 вересня 2023 року	233 534	304 897	(3 407)	535 024

21. Договірні та умовні зобов'язання**Юридичні аспекти**

В ході звичайного ведення операцій, Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво Банку вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок судових процесів, не матиме суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку.

Оподаткування

Для української системи оподаткування характерними є наявність численних податків та законодавство, яке часто змінюється. Податкове законодавство є часто невизначеним, може мати різне трактування, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між органами фіскальної служби, уповноваженими організаціями, компаніями та іншими державними установами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку органів влади, які згідно із законодавством уповноважені застосовувати штрафні санкції, а також стягувати пеню. Ці факти створюють в Україні значно серйозніші податкові ризики, ніж ті, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування.

Керівництво вважає, що воно виконує всі вимоги чинного податкового законодавства. Проте не може існувати впевненості у тому, що податкові органи не матимуть іншої думки щодо відповідності Банку чинному податковому законодавству і не застосують штрафні санкції.

Договірні та умовні зобов'язання

Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років договірні та умовні фінансові зобов'язання включали:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Зобов'язання кредитного характеру		
Фінансові гарантії	7 699 813	8 009 244
Зобов'язання з надання кредитів	10 086 190	10 875 864
Акредитиви:	4 718 698	5 226 349
- в тому числі покриті акредитиви	256 624	568 059
- в тому числі непокриті акредитиви	4 462 074	4 658 290
Авалі	2 933	19 133
	22 507 634	24 130 590
Гарантії виконання	656 287	856 764
	656 287	856 764
Договірні та умовні зобов'язання	23 163 921	24 987 354

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 30 вересня 2023 року сума зобов'язань з надання кредитів складає 10 086 190 тис. грн. (2022: 10 875 864 тис. грн.), в тому числі:

- ▶ зобов'язання з надання кредитів перед стратегічними клієнтами Банку (клієнти перед якими Банк буде виконувати зобов'язання з кредитування в умовах кризи та обмеженої ліквідності) в сумі 3 073 788 тис. грн. (2022: 2 569 681 тис. грн);
- ▶ зобов'язання з надання кредитів перед іншими клієнтами Банку в сумі 7 012 402 тис. грн. (2022: 8 306 183 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років зобов'язання з надання кредитів є відкличними зобов'язаннями.

Станом на 30 вересня 2023 року оціночні резерви під ОКЗ щодо зобов'язань кредитного характеру становлять 1 137 817 тис. грн. (2022: 302 744 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2023 року оціночні резерви за гарантіями виконання становлять 25 265 тис. грн. (2022: 143 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2023 року, договірні та умовні зобов'язання забезпечені грошовими коштами на суму 3 566 307 тис. грн. (2022: 4 832 300 тис. грн.) (Примітка 18).

Нижче наведено аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023 року, за фінансовими гарантіями:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2023 року	23 934	203 193	42 399	269 526
Нові гарантії	72 397	-	-	72 397
Гарантії, строк дії яких закінчився	(5 004)	(6 943)	(8 399)	(20 346)
Переведення у стадію 1	2 229	(2 229)	-	-
Переведення у стадію 2	(39 719)	39 719	-	-
Переведення у стадію 3	(11 251)	(27 840)	39 091	-
Зміна резерву	(30 434)	(176 447)	826 062	619 181
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(11 782)</i>	<i>(173 740)</i>	<i>856 754</i>	671 232
Курсові різниці	(134)	(235)	(537)	(906)
На 30 вересня 2023 року	12 018	29 218	898 616	939 852

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2023 року	37	156	-	193
Нові гарантії	1 062	-	-	1 062
Гарантії, строк дії яких закінчився	(609)	(7)	-	(616)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	(300)	300	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміна резерву	(173)	(290)	-	(463)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(20)</i>	<i>3</i>	<i>-</i>	(17)
Курсові різниці	(18)	(13)	-	(31)
На 30 вересня 2023 року	(1)	146	-	145

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче наведено аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року, за фінансовими гарантіями:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	132 540	56 535	-	189 075
Нові гарантії	68 292	-	-	68 292
Гарантії, строк дії яких закінчився	(7 388)	(309 350)	-	(316 738)
Переведення у стадію 1	1 671	(1 671)	-	-
Переведення у стадію 2	(342 826)	342 826	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміна резерву	312 832	(40 491)	-	272 341
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	32 581	(8 686)	-	23 895
Курсові різниці	6 342	4 597	-	10 939
На 30 вересня 2022 року	171 463	52 446	-	223 909

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	119	-	1	120
Нові гарантії	9 464	-	-	9 464
Гарантії, строк дії яких закінчився	(5)	(8 458)	-	(8 463)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	(8 127)	17 173	(9 046)	-
Переведення у стадію 3	(71 332)	-	71 332	-
Зміна резерву	71 029	(5 393)	(59 880)	5 756
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	1 029	3 322	2 406	6 757
Курсові різниці	655	1 396	(2 406)	(355)
На 30 вересня 2022 року	1 803	4 718	1	6 522

Нижче наведено зміни оціночних резервів за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023 року, за гарантіями виконання:

Юридичні особи	Всього
На 1 січня 2023 року	126
Нараховано/(сторновано)	25 104
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	25 104
Курсові різниці	-
На 30 вересня 2023 року	25 230

МСБ	Всього
На 1 січня 2023 року	17
Нараховано/(сторновано)	18
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	18
Курсові різниці	-
На 30 вересня 2023 року	35

Нижче наведено зміни оціночних резервів за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року, за гарантіями виконання:

Юридичні особи	Всього
На 1 січня 2022 року	805
Нараховано/(сторновано)	(725)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	(725)
Курсові різниці	146
На 30 вересня 2022 року	226

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

МСБ	Всього
На 1 січня 2022 року	3
Нараховано/(сторновано)	18
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	18
Курсові різниці	-
На 30 вересня 2022 року	21

Нижче наведено аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року, за договірними та умовними зобов'язаннями:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2023 року	2 629	219	-	2 848
Нові зобов'язання	8 716	-	-	8 716
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	(180)	(412)	-	(592)
Переведення у стадію 1	266 958	(291)	(266 667)	-
Переведення у стадію 2	(7 933)	7 933	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміна резерву	(264 402)	(2 678)	433 906	166 826
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	3 159	4 552	167 239	174 950
Курсові різниці	3	-	-	3
На 30 вересня 2023 року	5 791	4 771	167 239	177 801

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2023 року	212	38	-	250
Нові зобов'язання	341	-	-	341
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	(8)	(47)	(1 309)	(1 364)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	(31)	31	-	-
Переведення у стадію 3	-	(1)	1	-
Зміна резерву	(194)	102	4 390	4 298
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	108	85	3 082	3 275
Курсові різниці	-	-	-	-
На 30 вересня 2023 року	320	123	3 082	3 525

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2023 року	23 544	8	6 371	29 923
Нові зобов'язання	4 047	-	57	4 104
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	(821)	(1)	(2 071)	(2 893)
Переведення у стадію 1	4 020	(14)	(4 006)	-
Переведення у стадію 2	(200)	1 547	(1 347)	-
Переведення у стадію 3	(83)	-	83	-
Зміна резерву	(23 703)	(1 538)	10 605	(14 636)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	(16 740)	(6)	3 321	(13 425)
Курсові різниці	-	-	-	-
На 30 вересня 2023 року	6 804	2	9 692	16 498

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче наведено аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, за договірними та умовними зобов'язаннями:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	2 490	160 221	-	162 711
Нові зобов'язання	394	-	-	394
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	(304)	(4)	(3)	(311)
Переведення у стадію 1	43	(43)	-	-
Переведення у стадію 2	(79)	79	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміна резерву	(2 095)	(157 433)	3	(159 525)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(2 041)</i>	<i>(157 401)</i>	<i>-</i>	<i>(159 442)</i>
Курсові різниці	3	290	-	293
На 30 вересня 2022 року	452	3 110	-	3 562

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	100	31	6 615	6 746
Нові зобов'язання	16	-	-	16
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	(17)	-	(239)	(256)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	(7)	211	(204)	-
Переведення у стадію 3	(2 672)	-	2 672	-
Зміна резерву	2 587	244	(8 746)	(5 915)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(93)</i>	<i>455</i>	<i>(6 517)</i>	<i>(6 155)</i>
Курсові різниці	-	-	-	-
На 30 вересня 2022 року	7	486	98	591

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	2 255	1	8 449	10 705
Нові зобов'язання	611	-	73	684
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	(182)	-	(2 634)	(2 816)
Переведення у стадію 1	48	(48)	(1)	(1)
Переведення у стадію 2	(2)	2	-	-
Переведення у стадію 3	(3 273)	(12 293)	15 566	-
Зміна резерву	8 386	12 340	(12 139)	8 587
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>5 588</i>	<i>1</i>	<i>865</i>	<i>6 454</i>
Курсові різниці	-	-	241	241
На 30 вересня 2022 року	7 843	2	9 555	17 400

Забезпечення за позовами, гарантіями та договірними зобов'язаннями відображаються у складі зобов'язань.

Активи, надані як забезпечення

Банк надає як забезпечення активи, включені до звіту про фінансовий стан, в рамках різних поточних операцій, що здійснюються на звичайних умовах, що застосовуються до таких угод.

Станом на 30 вересня 2023 року активи, які Банк передав в заставу як забезпечення зобов'язань, складають:

Вид зобов'язання	Сума зобов'язання	Вид активу	Балансова вартість активу
Довгострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування від НБУ	999 172	ОВДП, ОВМП	4 999 608
Довгострокові кредити від фінансових установ	1 972 442	ОВДП	4 226 024
Всього	2 971 614		9 225 632

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2022 року активи, які Банк передав в заставу як забезпечення зобов'язань, складають:

Вид зобов'язання	Сума зобов'язання	Вид активу	Балансова вартість активу
Довгострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування від НБУ	998 956	ОВДП, ОВМП	16 566 069
Довгострокові кредити від фінансових установ	664 241	ОВДП	1 084 684
Всього	1 663 197		17 650 753

Резерв під юридичні ризики відноситься до іншого майна Банку, права власності за яким ймовірно будуть втрачені, а також за позовами, за якими існує ймовірність понесення Банком збитків.

Зміна резерву під юридичні та інші ризики була такою:

	Резерв під юридичні та інші ризики
На 1 січня 2023 року	395 920
Нараховано	3 279
Списання	(135 749)
На 30 вересня 2023 року	263 450
	Резерв під юридичні та інші ризики
На 1 січня 2022 року	265 297
Нараховано	3 270
Списання	(610)
На 30 вересня 2022 року	267 957

22. Чисті комісійні доходи

Чисті комісійні доходи включають:

	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022
Розрахункові операції	1 089 426	1 135 298
Гарантії та акредитиви	292 540	264 142
Агентські операції на валютному ринку	255 901	160 734
Кредитне обслуговування клієнтів	25 297	166 970
Операції з цінними паперами	4 451	6 931
Інше	17 174	20 934
Комісійні доходи	1 684 789	1 755 009
Розрахункові операції	(540 824)	(497 672)
Гарантії та акредитиви	(155 945)	(126 007)
Агентські операції на валютному ринку	(23 714)	(7 128)
Інше	(337)	(6 299)
Комісійні витрати	(720 820)	(637 106)
Чисті комісійні доходи	963 969	1 117 903

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

23. Інші прибутки (збитки)

Інші прибутки (збитки) включають:

	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022
Дохід від послуг з маркетингової підтримки	55 243	38 764
Отримання доходу від набуття права власності на нерухоме майно	20 959	–
Повернення раніше списаних активів	18 886	8 969
Відшкодування витрат за договорами фінансової оренди	13 365	24 249
Штрафи отримані та інші платежі за прострочення платежів по кредитному договору	13 222	24 894
Дохід від реалізації інвестиційних та пам'ятних монет	8 096	4 527
Відшкодування витрат за комунальні послуги стосовно приміщень, наданих в оренду	7 294	5 804
Комісія від страхових компаній та банків	6 867	48 550
Відшкодування судових витрат	4 334	2 394
Визнання справедливої вартості будівель	3 104	–
Надлишки при інкасації банкоматів	2 065	1 930
Результат від набутого права власності на кошти клієнтів	583	689
Відшкодування реєстраційних витрат	312	530
Позитивний результат від продажу активів, утримуваних для продажу	296	6 749
Позитивний результат від продажу основних засобів та нематеріальних активів	186	412
Інші прибутки	33 484	24 569
Інші збитки	(28 479)	(3 338)
Всього інші прибутки (збитки)	159 817	189 692

В процесі роботи Банку мають місце випадки, коли на рахунках, що підлягають закриттю, є залишки коштів, за якими клієнт не звертається. Стаття «Результат від набутого права власності на кошти клієнтів» представлена доходом, який Банк визнав за коштами клієнтів згідно з Цивільним кодексом України, в результаті закінчення строку набувальної давності за даними залишками коштів.

Стаття «Інші збитки» також включає збитки (прибутки) за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023 року, які представлені змінами від наступних інших резервів:

- ▶ витрати на формування резервів під юридичні ризики у сумі 3 279 тис. грн. (Примітка 21);
- ▶ витрати на формування резервів за гарантіями виконання у сумі 25 122 тис. грн. (Примітка 21).

Стаття «Інші збитки» також включає збитки (прибутки) за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року, які представлені змінами від наступних інших резервів:

- ▶ витрати на формування резервів під юридичні ризики у сумі 3 270 тис. грн. (Примітка 21);
- ▶ розформування за гарантіями виконання у сумі (707) тис. грн. (Примітка 21).

24. Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9

У таблиці нижче представлений прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9, що відображені в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023 року:

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	<i>Примітки</i>	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>ПСЗК</i>	<i>Всього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	7 577	–	–	–	7 577
Кредити та аванси банкам	8	(1 201)	–	–	–	(1 201)
Кредити та аванси клієнтам	9	(128 560)	(502 946)	(415 857)	(43 839)	(1 091 202)
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	10	490 209	(409 699)	1 548	–	82 058
Повернення кредитів клієнтів, списаних в поточному році		–	–	693	–	693
Інші фінансові активи	16	(1 905)	(6 492)	12 763	–	4 366
Фінансові гарантії	21	(11 802)	(173 737)	856 754	–	671 215
Зобов'язання з надання кредитів	21	(13 473)	4 631	173 642	–	164 800
Всього прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9		340 845	(1 088 243)	629 543	(43 839)	(161 694)

У таблиці нижче представлений прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9, що відображені в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року:

	<i>Примітки</i>	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>ПСЗК</i>	<i>Всього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	5 414	–	–	–	5 414
Кошти в кредитних установах	8	(3 144)	–	–	–	(3 144)
Кредити клієнтам та фінансова оренда	9	(22 399)	1 804 428	3 709 709	134 311	5 626 049
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	10	216 085	–	(80 304)	–	135 781
Повернення кредитів клієнтів, списаних в поточному році		–	–	1 308	–	1 308
Інші фінансові активи	16	3 482	3 911	5 057	–	12 450
Фінансові гарантії	21	33 610	(5 364)	2 406	–	30 652
Зобов'язання з надання кредитів	21	3 454	(156 945)	(5 652)	–	(159 143)
Всього прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9		236 502	1 646 030	3 632 524	134 311	5 649 367

25. Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів

В звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023 року, представлені витрати на формування резервів під інші нефінансові активи у сумі 22 894 тис. грн. (Примітка 16).

В звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, представлені витрати на формування резервів під інші нефінансові активи у сумі 16 874 тис. грн. (Примітка 16).

26. Витрати на виплати працівникам, інші адміністративні та операційні витрати

Витрати на виплати працівникам, інші адміністративні та операційні витрати включають:

	9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2023	9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022
Заробітна плата та премії	1 755 201	1 482 351
Нарахування на фонд заробітної плати	324 361	287 318
Інші витрати на виплати працівникам	107 372	166 047
Витрати на виплати працівникам	2 186 934	1 935 716

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2023	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022
Ремонт та обслуговування основних засобів	175 643	119 449
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	165 738	137 705
Послуги зв'язку	86 708	74 687
Офісні витрати	71 548	56 509
Податки, крім податку на прибуток	68 841	70 043
Оренда та утримання приміщень	58 384	59 319
Професійні послуги	39 167	28 799
Витрати на охорону	27 114	29 994
Витрати на інкасацію цінностей	19 329	23 423
Витрати на відрядження	4 462	1 399
Благодійна діяльність	4 235	386 922
Маркетинг та реклама	3 115	13 194
Результат переоцінки іншого майна	622	-
Штрафи та пені	303	-
Супровід програмного забезпечення	252	46 405
Інше	36 806	42 302
Інші адміністративні та операційні витрати	762 267	1 090 150

27. Управління ризиками

Система управління ризиками Банку побудована з урахуванням його розміру, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видам та складності операцій та забезпечує виявлення, вимірювання (оцінку), моніторинг, звітування, контроль, пом'якшення всіх суттєвих ризиків Банку з метою визначення Банком величини капіталу, необхідного для покриття всіх суттєвих ризиків, притаманних його діяльності.

Система управління ризиками, базується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту:

- ▶ перша лінія – на рівні бізнес-підрозділів та підрозділів підтримки діяльності Банку;
- ▶ друга лінія – на рівні підрозділів з управління ризиками, що включають департамент ризик-менеджменту та управління соціальних та екологічних ризиків, та департаменту комплаєнс;
- ▶ третя лінія – на рівні департаменту внутрішнього аудиту щодо перевірки та оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками.

Структура управління ризиками

Наглядова рада

Наглядова рада визначає і затверджує стратегію управління ризиками, кредитну політику, декларацію схильності до ризиків, політики управління окремими ризиками, план забезпечення безперервної діяльності, план фінансування в кризових ситуаціях, стратегію та оперативний план управління непрацюючими активами та стягнутим майном, визначає ризик-апетит та встановлює граничні розміри ризиків, визнає джерела капіталізації та іншого фінансування Банку, розглядає звітність про профіль ризику Банку, розглядає результати стрес-тестування, затверджує призначення та звільнення CRO, визначає випадки накладання заборони (вето) CRO, забезпечує функціонування та контроль за ефективністю системи управління ризиками.

Комітет з управління ризиками Наглядової ради

Комітет з управління ризиками Наглядової ради забезпечує наявність та підтримання в актуальному стані актів внутрішнього регулювання, що регламентують процес управління ризиками та кредитну політику Банку, здійснює регулярний моніторинг та аналіз поточного профілю ризиків, що приймаються Банком, здійснює контроль за дотриманням показників ризик-апетиту, визначених в декларації схильності до ризиків.

Правління

Правління відповідає за загальний підхід до управління ризиками і за впровадження стратегій та принципів управління ризиками, затверджених Наглядовою радою. Правління Банку делегує повноваження щодо оперативного управління ризиками колегіальним органам Банку та встановлює ліміти повноважень даних колегіальних органів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Колегіальні органи Правління

Кредитна рада, кредитний комітет, комітет з методологічного забезпечення управління ризиками роздрібно, малого та мікробізнесу, комісія по роботі з проблемною заборгованістю позичальників, комісія з моніторингу кредитних операцій клієнтів, кредитні комісії дирекції здійснюють управління кредитним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління активами та пасивами здійснює управління ризиком ліквідності, процентним ризиком та ринковим ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління операційними ризиками здійснює управління операційним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління інформаційною безпекою здійснює управління інформаційним ризиком як складовою операційного ризику в межах повноважень делегованих Правлінням.

Наглядова рада та комітети Наглядової ради Банку продовжують виконувати свої функції.

CRO (Chief Risk Officer) та підпорядковані йому підрозділи з управління ризиками

CRO та підпорядковані йому підрозділи з управління ризиками забезпечують своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування щодо суттєвих ризиків, готують та надають звіти щодо ризиків Наглядовій раді, Комітету з управління ризиками Наглядової ради, Правлінню, колегіальним органам Правління, розробляють та підтримують в актуальному стані методики, інструменти та моделі оцінки ризиків, забезпечують координацію роботи з питань управління ризиками з іншими структурними підрозділами Банку, обчислюють профіль ризику Банку, забезпечують моніторинг та попередження порушень показників ризик-апетиту та лімітів ризику, контролюють наближення показників ризиків до затверджених граничних значень показників ризику та лімітів ризику та ініціюють вжиття заходів для попередження їх порушень, здійснюють стрес-тестування, готують висновки для ухвалення кредитних рішень як щодо нових кредитів, так і щодо зміни умов за діючими/існуючими кредитами, готують висновки щодо ризиків, які притаманні новим продуктам до моменту їх впровадження для прийняття відповідних управлінських рішень.

CCO (Chief Compliance Officer) та департамент комплаєнс

CCO та департамент комплаєнс здійснює розробку комплаєнс-процедур, у тому числі принципів комплаєнс, обов'язкових для дотримання усіма працівниками та керівництвом, забезпечує відповідність комплаєнс-функції поточним вимогам законодавства та проведення навчання та підвищення обізнаності працівників Банку щодо дотримання норм законодавства, відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, культури управління ризиками, урахуваючи кодекс поведінки (етики), організовує безперервне функціонування комплаєнс-функції в Банку, координує встановлення потенційних зон комплаєнс-ризиків, який може призвести до втрати репутації Банком, правових або регуляторних санкцій чи фінансових збитків, забезпечує розробку та впровадження заходів обмеження (зниження) комплаєнс-ризиків, включаючи прозорі процеси з метою попередження, або зменшення рівня комплаєнс-ризиків, а також з метою виявлення, реєстрації та здійснення заходів щодо порушень комплаєнс, оцінює комплаєнс-ризиків, які притаманні новим продуктам та значним змінам в діяльності Банку до моменту їх впровадження для прийняття відповідних управлінських рішень, забезпечує організацію контролю за дотриманням банком норм щодо своєчасності та достовірності фінансової та статистичної звітності, готує висновки стосовно комплаєнс-ризиків для ухвалення рішень щодо здійснення активних операцій пов'язаних із Банком осіб.

Декларація схильності до ризиків

Банк визначає (декларує) сукупний ризик-апетит шляхом встановлення граничних показників агрегованого ризику та ризик-апетит до окремих ризиків шляхом встановлення граничних показників ризику щодо суттєвих ризиків, що визначені чинною Стратегією управління ризиками в АБ «УКРГАЗБАНК»:

- ▶ Кредитного ризику;
- ▶ Ризику ліквідності;
- ▶ Процентного ризику;
- ▶ Ринкових ризиків;
- ▶ Операційного ризику;
- ▶ Комплаєнс-ризиків;
- ▶ Ризику ВК/ФТ (запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення);
- ▶ Соціального та екологічного ризиків.

Декларація розробляється відповідно до припущень, що закладені в основу бюджету Банку, з урахуванням пруденційних вимог Національного банку України (у тому числі встановлених для системно важливих банків), та кovenант, яких Банк зобов'язався дотримуватися відповідно до угод з міжнародними фінансовими організаціями.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Сукупний ризик-апетит включає вимоги щодо дотримання нормативів капіталу, у тому числі з урахуванням очікуваних змін пруденційних вимог та регуляторного середовища.

Ризик-апетит щодо кредитного ризику включає систему показників контролю якості кредитного портфеля (частки непрацюючих активів та стягнутого майна), вартості кредитного ризику, обмеження ризику концентрації за найбільшими позичальниками, галузями тощо.

Ризик-апетит щодо ризику ліквідності включає мінімальні значення коефіцієнту покриття ліквідністю (LCR) в усіх валютах та окремо в іноземних валютах, тривалості періоду повного і своєчасного виконання Банком своїх платіжних (розрахункових) зобов'язань під час стресової ситуації, коефіцієнту чистого стабільного фінансування (NSFR), обмеження показників концентрації у зобов'язаннях.

Ризик-апетит щодо процентного ризику включає показники чутливості чистого процентного доходу та економічної вартості капіталу до паралельного/непаралельного зсуву кривих доходності в основних валютах.

Ризик-апетит щодо ринкових ризиків за інструментами банківської книги включає дотримання лімітів відкритої довгої та короткої валютної позиції, а за інструментами торгової книги встановлений як максимальні значення позицій, чутливих до ринкового ризику, та показник вартості під ризиком, що розраховується за параметричною моделлю на основі t-розподілу Стюдента із 7 ступенями свободи з довірчим інтервалом 99% на горизонті 10 торгових днів, а також як граничний розмір справедливої вартості фінансових інструментів торгової книги.

Ризик-апетит щодо операційного ризику встановлюється як максимальна сума прямих втрат від реалізації операційного ризику за підсумками року. При цьому незалежно від вартості інциденту та суми потенційного збитку Банком встановлено нульову толерантність до операційних ризиків, пов'язаних з інцидентами внутрішнього шахрайства, службової недбалості, порушення безперервності функціонування критичних бізнес-процесів.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом взятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.

Наглядовою радою затверджена Кредитна політика, яка визначає основні напрямки кредитування і регламентує основні принципи та умови прийняття кредитного ризику. Для управління ризиком концентрації кредитного портфелю Банк здійснює моніторинг структури кредитного портфелю і за необхідності встановлює відповідні ліміти.

Для управління кредитним ризиком, Банком застосовуються наступні практичні заходи:

- ▶ встановлення граничного показника на частку непрацюючих активів у кредитному портфелі;
- ▶ встановлення граничного показника на приріст нових непрацюючих активів протягом звітного року;
- ▶ встановлення граничних показників вартості ризику (накопичена сума витрат на резерв до середнього значення кредитного портфеля за відповідний період);
- ▶ встановлення обмежень на здійснення кредитних операцій, що можуть порушити норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7);
- ▶ встановлення граничного показника на концентрацію кредитного портфеля за галузями;
- ▶ встановлення граничних показників на частку заборгованості найбільшого контрагента та 20 найбільших контрагентів у кредитному портфелі.

Балансова вартість статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти, без урахування впливу зниження ризику внаслідок угод про надання забезпечення, найбільш точно відображає максимальний розмір кредитного ризику за даними статтями.

Похідні фінансові активи та зобов'язання

Кредитний ризик, пов'язаний із похідними фінансовими активами та зобов'язаннями, обмежується їх номінальною сумою за відповідними договорами.

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими Банк має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Суми таких платежів стягуються з клієнтів на умовах акредитування. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Класифікація фінансових активів Банку за зовнішніми кредитними рейтингами

Кредитний рейтинг України, згідно з класифікацією міжнародних рейтингових агентств станом на 30 вересня 2023 року, відповідав рівню СС (2022: ССС-). Банком використовується наступний підхід щодо визначення рейтингової оцінки за даними значень рейтингів декількох міжнародних рейтингових агентств:

- ▶ при наявності двох різних рейтингів враховується рейтинг того рейтингового агентства, який є нижчим;
- ▶ при наявності трьох різних рейтингів враховується рейтинг того рейтингового агентства, який є нижчим із двох найвищих.

Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а саме: облігації внутрішньої державної позики та муніципальні облігації, що не мають рейтингу, – були віднесені Банком до відповідної категорії, виходячи з суверенного кредитного рейтингу України.

Інші залишки грошових коштів та їх еквівалентів, коштів у кредитних установах та інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, класифікуються з урахуванням поточних кредитних рейтингів, присвоєних міжнародними рейтинговими агентствами. У випадку, якщо контрагент не мав встановленого міжнародного рейтингу на звітну дату, Банк використовував міжнародні кредитні рейтинги, встановлені материнським компаніям, а у випадку, якщо власником контрагента виступає уряд чи держава, використовувався відповідний суверенний рейтинг країни власника. Найвищий можливий рейтинг – ААА. Інвестиційний рівень фінансових активів відповідає рейтингам від ААА до ВВВ-. Фінансові активи з рейтингом нижче ВВВ- відносяться до спекулятивного рівня, відповідно до прийнятої міжнародної практики.

Далі представлена класифікація за зовнішніми кредитними рейтингами фінансових активів Банку, що мають такі рейтинги:

	AAA – A	BBB – BB	B	ССС	Нижче ССС	Не мають 30 вересня рейтингу 2023	
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	14 309 860	1 449 129	–	351 030	16 258 917	–	32 368 936
Кредити та аванси банкам	1 290 269	91 946	–	8 950	795	497 896	1 889 856
Похідні фінансові активи	607	211	–	13	–	7 457	8 288
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23	–	–	–	49 689 640	98 664	49 788 327

Станом на 31 грудня 2022 року класифікація за кредитними рейтингами фінансових активів Банку:

	AAA – A	BBB – BB	B	ССС	Нижче ССС	Не мають 31 грудня рейтингу 2022	
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	16 909 150	3 420 064	–	173 970	11 783 336	–	32 286 520
Кредити та аванси банкам	1 026 540	985 699	–	9 162	–	399 168	2 420 569
Похідні фінансові активи	–	97	–	229	–	14 743	15 069
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	20	–	–	–	23 121 584	95 545	23 217 149

Резерв за активними операціями із банками, які не мають кредитного рейтингу, визначається від суверенного рейтингу країни із використанням внутрішніх рейтингових оцінок Банку.

Оцінка знецінення

Банк розраховує очікувані кредитні збитки на основі декількох сценаріїв, що зважаються на ймовірність реалізації для оцінки очікуваних недоотриманих грошових потоків, що дисконтуються із використанням ефективної процентної ставки. Недоотримані грошові потоки – це різниця між грошовими потоками, що мають бути сплачені Банку відповідно до умов договору, та грошовими потоками, що Банк очікує отримати. Підхід до розрахунку ОКЗ описаний нижче. Елементами розрахунку є:

- Ймовірність дефолту (PD) *Розрахункова оцінка ймовірності припинення виконання контрагентом своїх зобов'язань.*
- Експозиція під ризиком (EAD) *Величина боргу за активом, який перебуває під ризиком дефолту контрагента, на будь-яку дату у майбутньому, із врахуванням очікуваних змін цієї величини після звітної дати, в тому числі виплати основної суми заборгованості і суми нарахованих доходів.*

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Втрати в разі дефолту (LGD) *Розрахункова оцінка збитків внаслідок дефолту контрагента.* Показник LGD розраховується із застосуванням декількох сценаріїв. Оцінки ймовірностей за всіма сценаріями та підтипи втрат у разі дефолту поєднуються у загальну оцінку. Ймовірності сценаріїв роботи з проблемною заборгованістю розраховані на основі історичних даних. Рівень втрат у випадку дефолту за кредитами, що забезпечені заставою визначається на основі даних про вартість реалізації забезпечення, з урахуванням потенційного недоотримання коштів в порівнянні з балансовою вартістю (дисконт) та строку реалізації.

Визначення дефолту та відновлення кредитної якості

Для цілей оцінки ОКЗ Банк визнає настання події дефолту за фінансовим інструментом і, відповідно, відносить даний актив до Стадії 3 (кредитно-знецінені активи) у випадку прострочення платежів за договором на строк понад 90 днів, або у наступних випадках, незалежно від кількості днів прострочення боргу:

- ▶ внутрішній рейтинг позичальника вказує на дефолт або близькість до дефолту;
- ▶ відносно клієнта порушено справу про банкрутство або боржник повідомив про банкрутство;
- ▶ розпочато процес ліквідації клієнта;
- ▶ за фінансовим інструментом були змінені умови договору, без внесення яких клієнт не зміг би виконувати подальше обслуговування боргу;

У зв'язку з воєнними діями, Банк розширив визначення дефолту та відносить активи до Стадії 3 також у наступних випадках:

- ▶ виробничі активи клієнта-юридичної особи знаходяться на тимчасово окупованій території, втрачені або зазнали значних руйнувань, при цьому, бізнес клієнта зупинений та подальше обслуговування боргу неможливе;
- ▶ заставне нерухоме майно за кредитом клієнта-фізичної особи знаходиться у регіонах, де ведуться активні бойові дії, або на територіях, що не контролюються Збройними силами України та/або зазнали значних пошкоджень під час бойових дій.

Значне збільшення кредитного ризику

Для визначення наявності факту значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, Банк використовує визначені переліки подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику. Вважається, що прострочення виконання грошових зобов'язань понад 30 днів є свідченням значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, а також настання наступних подій, незалежно від кількості днів прострочення боргу:

- ▶ для клієнтів корпоративного та середнього бізнесу: показник DEBT/EBITDA становить більше 5, за умови, що на дату первісного визнання активу значення показника не перевищувало 5;
- ▶ для клієнтів корпоративного та середнього бізнесу: внутрішній рейтинг клієнта знизився більше ніж на 3 п.п. у порівнянні з рейтингом на дату первісного визнання активу.

У зв'язку з воєнними діями, Банк розширив критерії значного збільшення кредитного ризику на наступні:

- ▶ бізнес клієнта-юридичної особи зупинений / частково зупинений, але виробничі активи не зазнали значних руйнувань;
- ▶ клієнт здійснює діяльність у сегменті відновлювальних джерел енергії (через призупинення виплат "зеленого тарифу" на період дії воєнного стану);
- ▶ клієнту проведена повторна коротка реструктуризація (терміном не більше 12 місяців).

Оцінка знецінення на індивідуальній та колективній основі

В залежності від факторів, що зазначені нижче, Банк розраховує ОКЗ або на індивідуальній, або на колективній основі.

Банк розраховує ОКЗ на індивідуальній основі, за активами, що віднесені до Стадії 3 та загальна заборгованість за групою контрагентів яких перевищує граничні значення, що встановлені для відповідного сегменту бізнесу індивідуально значуща.

Банк об'єднує фінансові активи, що оцінюються на колективній основі в однорідні групи в залежності від внутрішніх характеристик кредитів, наприклад, строку прострочки платежів, виду продукту тощо.

Первинна ідентифікація місцезнаходження клієнтів на окупованих територіях проводиться на рівні відділень. У процесі комунікації з клієнтами (усної / письмової), Банк збирає інформацію щодо фактичного місця перебування позичальників-фізичних осіб та місця локації основних виробничих потужностей позичальників-юридичних осіб. Також використовується уся наявна інформація з відкритих джерел. Отримані дані додатково аналізуються підрозділами з управління ризиками, у тому числі, з використанням інформації щодо статусів територіальних одиниць, згідно наказів Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Прогнозна інформація та економічні сценарії

При визначенні показників, що можуть використовуватись в якості вихідних економічних даних для своїх моделей розрахунку ОКЗ Банк використовує широкий спектр показників, зокрема:

- ▶ темпи росту ВВП;
- ▶ інфляція (індекс споживчих цін), до відповідного місяця попереднього року (%);
- ▶ облікові ставки Національного банку України;
- ▶ рівень безробіття;
- ▶ обмінний курс;
- ▶ ціни на залізну руду;
- ▶ ціни на пшеницю;
- ▶ зростання реальної зарплати YoY.

Банк провів статистичний аналіз залежності ймовірності дефолту клієнтів Банку від економічних показників. Банк визначив показники, що мають найтісніший зв'язок з рівнем дефолтів позичальників в кожному з сегментів портфелю.

Для отримання прогнозової інформації Банк використовує дані зовнішніх джерел (прогнози НБУ, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України та інших органів державної влади, прогнози МВФ, Світового банку та інших провідних міжнародних організацій, прогнози провідних міжнародних рейтингових агентств (компаній), таких як Moody's, Fitch Ratings, S&P Global Ratings, та дані інформаційної системи Bloomberg).

В таблиці нижче подані прогнозні значення економічних показників, що використовуються в економічному сценарії для розрахунку ОКЗ.

Показник	Сценарій ОКЗ	Ймовірність сценарію, %	2023 рік	2024 рік	2025 рік
Інфляція (індекс споживчих цін), до відповідного місяця попереднього року (%)	Оптимістичний	25	9,5	6,1	3,5
	Базовий	50	10,6	8,5	6,0
	Песимістичний	25	11,7	11,0	8,6
Облікова ставка НБУ	Оптимістичний	25	18,8	14,2	9,5
	Базовий	50	19,1	16,6	12,3
	Песимістичний	25	19,4	19,0	15,1

Для аналізу впливу зміни макрофакторів на суму очікуваних кредитних збитків, використовувалося припущення щодо покращення або погіршення показника макрофакторів на 10%.

Так, покращення показника макрофакторів на 10% призведе до зменшення ОКЗ на 118 тис. грн. (за сегментом корпоративного та середнього бізнесу не матиме впливу, за сегментом малого та мікро бізнесу на 47 тис. грн., за сегментом роздрібного бізнесу на 71 тис. грн.).

Погіршення показника макрофакторів на 10% призведе до збільшення ОКЗ на 452 тис. грн. (за сегментом корпоративного та середнього бізнесу на 386 тис. грн., за сегментом малого та мікро бізнесу на 43 тис. грн., за сегментом роздрібного бізнесу на 23 тис. грн.).

Банк управляє кредитною якістю фінансових активів за допомогою внутрішньої системи присвоєння рейтингів, як описано вище. У таблиці нижче представлений аналіз кредитної якості в розрізі класів активів, звіту про фінансовий стан на підставі системи кредитних рейтингів Банку.

30 вересня 2023 року	Примітки	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього		
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	7	Стадія 1	32 065 522	3 662	313 201	-	32 382 385	
Кредити та аванси банкам, що оцінюються за амортизованою собівартістю	8	Стадія 1	1 094 100	516 788	-	-	1 610 888	
		Стадія 2	-	-	-	-	-	
		Стадія 3	-	-	-	-	-	
Кредити та аванси клієнтам, що оцінюються за амортизованою собівартістю:	9	Юридичні особи	Стадія 1	3 105 164	5 052 321	5 494 601	-	13 652 086
		Стадія 2	754 674	12 912 283	13 845 064	-	27 512 021	
		Стадія 3	-	-	9 686 049	3 760 834	13 446 883	
		ПСКЗ	-	-	327 991	252 009	580 000	
		МСБ	Стадія 1	3 053 366	1 083 525	868 945	-	5 005 836
Стадія 2	647 998	734 684	1 706 220	-	3 088 902			
Стадія 3	-	136 667	1 600 613	665 904	2 403 184			

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

30 вересня 2023 року	Примітки	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього	
-	Фізичні особи	ПСКЗ	-	-	-	-	
		Стадія 1	3 897 039	189 290	36	96	4 086 461
		Стадія 2	1 359	17 769	8 789	-	27 917
		Стадія 3	-	41 261	1 809	1 807 178	1 850 248
		ПСКЗ	3 095	254	21	11 392	14 762
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	10	Стадія 1	36 161 229	-	-	-	36 161 229
		Стадія 2	12 074 168	100 786	-	-	12 174 954
		Стадія 3	-	-	-	2 068 358	2 068 358
Зобов'язання з надання кредитів:							
-	Юридичні особи	Стадія 1	621 164	1 421 924	2 049 314	-	4 092 402
		Стадія 2	1 503 610	397 640	189 443	-	2 090 693
		Стадія 3	4 428	-	164 514	39 649	208 591
-	МСБ	Стадія 1	358 886	111 728	67 235	-	537 849
		Стадія 2	20 558	21 477	8 553	-	50 588
		Стадія 3	-	2 090	2 572	94	4 756
-	Фізичні особи	Стадія 1	3 050 613	33 946	466	426	3 085 451
		Стадія 2	1	2 477	864	-	3 342
		Стадія 3	-	3 476	205	8 837	12 518
Фінансові гарантії, гарантії за векселями та акредитиви (за винятком покритих акредитивів):	21						
-	Юридичні особи	Стадія 1	1 688 280	1 308 075	3 032 444	-	6 028 799
		Стадія 2	78 523	2 031 208	2 368 034	-	4 477 765
		Стадія 3	-	-	1 495 847	-	1 495 847
-	МСБ	Стадія 1	8 774	500	51 095	-	60 369
		Стадія 2	-	-	102 039	-	102 039
		Стадія 3	-	-	-	-	-
Всього			100 192 551	26 123 831	43 385 964	8 614 777	178 317 123

31 грудня 2022 року	Примітки	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього	
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	7	Стадія 1	32 115 278	20 386	156 113	-	32 291 777
Кредити та аванси банкам, що оцінюються за амортизованою собівартістю	8	Стадія 1	1 746 694	399 168	-	-	2 145 862
		Стадія 2	-	-	-	-	-
		Стадія 3	-	-	-	14 521	14 521
Кредити та аванси клієнтам, що оцінюються за амортизованою собівартістю:	9						
-	Юридичні особи	Стадія 1	4 859 726	5 340 201	7 115 794	-	17 315 721
		Стадія 2	-	9 224 322	19 560 927	-	28 785 249
		Стадія 3	1 325	331 528	11 765 530	2 367 407	14 465 790
		ПСКЗ	-	-	410 375	156 950	567 325
-	МСБ	Стадія 1	3 006 848	1 456 526	767 591	-	5 230 965
		Стадія 2	260 453	725 397	2 070 838	-	3 056 688
		Стадія 3	-	255 636	1 798 433	379 341	2 433 410
		ПСКЗ	-	-	-	-	-
-	Фізичні особи	Стадія 1	3 129 780	431 958	791	35	3 562 564
		Стадія 2	1 786	75 271	26 486	-	103 543
		Стадія 3	-	288 475	4 877	1 726 460	2 019 812
		ПСКЗ	4 921	299	-	11 390	16 610
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	10	Стадія 1	5 895 024	-	-	-	5 895 024
		Стадія 2	17 253 807	100 784	-	-	17 354 591
		Стадія 3	-	-	-	2 015 955	2 015 955

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

31 грудня 2022 року	Примітки	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього	
Зобов'язання з надання кредитів:							
-	Юридичні особи	Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	515 633 – 4 891	3 100 809 1 647 491 –	779 797 671 848 312 267	– – 333 372	4 396 239 2 319 339 650 530
-	МСБ	Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	277 452 11 915 –	143 074 50 350 24 815	109 333 30 488 5 648	– – 3 317	529 859 92 753 33 780
-	Фізичні особи	Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	2 763 006 20 –	57 257 5 423 12 326	227 2 744 622	218 – 11 522	2 820 708 8 187 24 470
Фінансові гарантії, гарантії за векселями та акредитиви (за винятком покритих акредитивів):							
-	Юридичні особи	21 Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	968 197 – –	2 873 770 2 017 380 –	2 195 840 4 366 630 55 072	– – –	6 037 807 6 384 010 55 072
-	МСБ	Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	48 508 – –	4 240 148 467 –	7 134 1 429 –	– – –	59 882 149 896 –
Всього			72 865 264	28 735 353	52 216 834	7 020 488	160 837 939

У таблиці нижче представлено опис щодо групування залишків за категоріями рейтингу:

Опис рівня внутрішнього рейтингу	Кількість днів прострочки	Рівень внутрішнього рейтингу	Рейтинг зовнішнього міжнародного рейтингового агентства (за шкалою Fitch), контрагенти-нерезиденти	Рейтинг зовнішнього міжнародного рейтингового агентства (за шкалою Fitch) та рівень внутрішнього рейтингу банків-резидентів та емітентів цінних паперів
Високий рейтинг	Прострочка платежів відсутня	A1, A2, A3	AAA+ до BVB-	Для банків-резидентів - при внутрішньобанківському рейтингу зі значенням рейтингу 1, 2 і CC (рейтинг України) Для емітентів цінних паперів - облігації внутрішньої державної позики та муніципальні облігації
Стандартний рейтинг	Від 1 до 30 днів, від 31 до 60 днів	B1, B2, B3	BB+ до B-	Для банків-резидентів при внутрішньобанківському рейтингу зі значенням 3 (значення рейтингу за міжнародною шкалою CC та нижче або NR) Для емітентів цінних паперів - які не мають рейтингу та віднесені до Стадії 1
Нижче стандартного рейтингу	Від 61 до 90 днів	C1, C2, C3, D1, D2, D3	CCC до C	Для банків-резидентів при внутрішньобанківському рейтингу зі значенням 4 (значення рейтингу за міжнародною шкалою CC та нижче або NR) Для емітентів цінних паперів - які не мають рейтингу та віднесені до Стадії 2
Знецінені	Більше 90 днів	E	D	Для банків-резидентів при внутрішньобанківському рейтингу зі значенням 5 (значення рейтингу за міжнародною шкалою D або NR) Для емітентів цінних паперів які не мають рейтингу та віднесені до Стадії 3

Рівень внутрішнього рейтингу для сегментів роздрібно, малого та мікробізнесу (частина МСБ) або інших клієнтів, для яких не визначено внутрішній або міжнародний рейтинг, визначається на основі кількості днів прострочки (колонка 2). При цьому, для сегментів роздрібно, малого та мікробізнесу у Стадії 3, рейтинг не може бути вищим за «Стандартний» навіть при відсутності простроченої заборгованості.

Рівень внутрішнього рейтингу для сегментів корпоративного та середнього бізнесу (частина МСБ) визначається на основі внутрішнього рейтингу (колонка 3).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Рівень внутрішнього рейтингу для клієнтів нерезидентів визначається на основі міжнародних рейтингів. Рівень внутрішнього рейтингу для Банків резидентів а емітентів цінних паперів визначається на основі нижчого значення внутрішнього або міжнародного рейтингу (колонка 4).

Для облігацій внутрішньої державної позики та муніципальних облігацій завжди визначається високий рейтинг (колонка 4). Розкриття зовнішнього кредитного рейтингу за цими фінансовими інструментами наводиться у розділі Класифікація фінансових активів Банку за зовнішніми кредитними рейтингами цієї примітки.

Географічна концентрація

Нижче наведено інформацію про географічну концентрацію монетарних активів та зобов'язань:

30 вересня 2023					
	Україна	Країни-члени ОЕСР	Банки країн СНД та інші іноземні банки	в тому числі російська федерація та республіка білорусь	Всього
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	20 434 841	15 753 574	3 980	-	36 192 395
Кредити та аванси банкам	507 640	1 382 216	-	-	1 889 856
Кредити та аванси клієнтам	59 902 725	-	-	-	59 902 725
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	49 788 304	23	-	-	49 788 327
Похідні фінансові активи	7 681	607	-	-	8 288
Інші фінансові активи	709 220	4 435	618	-	714 273
	131 350 411	17 140 855	4 598	-	148 495 864
Зобов'язання					
Кошти банків	4 709 930	-	8 033	8 033	4 717 963
Кошти клієнтів	129 479 382	-	-	-	129 479 382
Похідні фінансові зобов'язання	2 004	601	-	-	2 605
Інші залучені кошти	1 972 442	2 562 023	-	-	4 534 465
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	1 137 821	-	-	-	1 137 821
Інше забезпечення	288 715	-	-	-	288 715
Інші фінансові зобов'язання	795 943	43 958	4 782	2 906	844 683
	138 386 237	2 606 582	12 815	10 939	141 005 634
Різниця між активами та зобов'язаннями	(7 035 826)	14 534 273	(8 217)	(10 939)	7 490 230
31 грудня 2022					
	Україна	Країни-члени ОЕСР	Банки країн СНД та інші іноземні банки	в тому числі російська федерація та республіка білорусь	Всього
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 020 143	20 326 029	615	-	35 346 787
Кредити та аванси банкам	408 330	1 253 618	758 621	-	2 420 569
Похідні фінансові активи	14 973	96	-	-	15 069
Кредити та аванси клієнтам	64 759 128	-	-	-	64 759 128
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23 217 129	20	-	-	23 217 149
Інші фінансові активи	900 754	-	-	-	900 754
	104 320 457	21 579 763	759 236	-	126 659 456
Зобов'язання					
Кошти банків	6 559 493	-	8 033	8 033	6 567 526
Кошти клієнтів	112 778 613	-	-	-	112 778 613
Похідні фінансові зобов'язання	346	391	-	-	737
Інші залучені кошти	664 241	2 721 617	-	-	3 385 858
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	302 743	-	-	-	302 743
Інше забезпечення	396 062	-	-	-	396 062
Інші фінансові зобов'язання	731 679	34 887	4 807	2 862	771 373
	121 433 177	2 756 895	12 840	10 895	124 202 912
Різниця між активами та зобов'язаннями	(17 112 720)	18 822 868	746 396	(10 895)	2 456 544

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Ризик ліквідності та управління джерелами фінансування

Ризик ліквідності – це ризик, який виникає через неспроможність Банку виконати свої зобов'язання в належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат, або через нездатність управляти незапланованими відтоками коштів, змінами джерел фінансування та/або виконувати позабалансові зобов'язання. З метою обмеження цього ризику керівництво використовує різні джерела фінансування додатково до своєї основної бази депозитів. Керівництво також здійснює щоденне управління ліквідністю Банку з урахуванням залишків коштів на кореспондентських рахунках та планів щодо надходжень та відтоків коштів; управління поточною ліквідністю строком до 1 місяця шляхом визначення потреб Банку у ліквідних коштах та визначення величини розриву ліквідності протягом зазначеного періоду; управління ліквідністю на строк більше одного місяця шляхом оцінки ступеня невідповідності строкової структури активів строковій структурі пасивів та розробки заходів щодо підтримання у майбутньому відповідного рівня ліквідності Банку.

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків від звітної дати до дати погашення здійснюється згідно з відповідним договором.

Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років Банк дотримувався нормативних вимог Національного банку України за нормативами ліквідності щодо мінімального рівня коефіцієнту покриття ліквідності в усіх валютах та окремо в іноземних валютах (нормативні значення станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років становлять не менше 100%) та щодо мінімального значення коефіцієнту чистого стабільного фінансування (нормативне значення станом на 30 вересня 2023 становить не менше 100% та 31 грудня 2022 років становить не менше 90%). Значення коефіцієнтів покриття ліквідності в усіх валютах та окремо в іноземних валютах, та коефіцієнту чистого стабільного фінансування становлять:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
LCR _{вв} , коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами	180,16%	142,73%
LCR _{ів} , коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті	260,38%	167,15%
NSFR, коефіцієнт чистого стабільного фінансування	128,16%	113,89%

Аналіз активів та зобов'язань Банку за строками їх очікуваного відшкодування або погашення наведений у Примітці 29.

Аналіз фінансових зобов'язань за строками, що залишились до погашення

У таблицях нижче подано інформацію щодо майбутніх недисконтованих грошових потоків за фінансовими зобов'язаннями станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років в розрізі строків, що залишились до погашення згідно з умовами договорів. Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишились до погашення. Зобов'язання, що підлягають погашенню за вимогою, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню можливу дату. Однак, Банк розраховує на те, що значна частина клієнтів не вимагатиме виплат на найбільш ранню можливу дату.

Банк порушив нефінансові ковенанти за іншими залученими коштами, отриманими від кредитних установ, які передбачають подію дефолту та перехресного дефолту за договорами кредиту. Кредитори, у відповідності до діючих договорів, мають право вимагати дострокового погашення заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, сума довгострокових зобов'язань 3 190 485 тис. грн. (2022: 3 339 098 тис. грн.) класифікована як зобов'язання на вимогу. Інформація щодо отриманих Банком листів відмов від вимог виконання відповідних ковенантів («waiver») від кредиторів наведена у Примітці 3.

Фінансові зобов'язання станом на 30 вересня 2023	На вимогу та				Всього
	до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	
Кошти Національного банку України	50 411	149 727	1 254 657	–	1 454 795
Кошти інших банків	3 535 948	182 843	–	–	3 718 791
Інші залучені кошти	3 713 661	80 687	410 656	1 249 667	5 454 671
Похідні фінансові інструменти:					
- суми до отримання за договором	(629 435)	–	–	–	(629 435)
- суми до сплати за договором	632 040	–	–	–	632 040
Кошти клієнтів	121 276 277	7 719 835	1 279 866	662	130 276 640
Інші фінансові зобов'язання	710 281	70 492	133 307	–	914 080
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	129 289 183	8 203 584	3 078 486	1 250 329	141 821 582

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2022	На вимогу та				Всього
	до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	
Кошти Національного банку України	61 644	188 356	1 505 479	–	1 755 479
Кошти інших банків	5 568 569	–	–	–	5 568 569
Інші залучені кошти	3 853 144	1 638	14 332	45 536	3 914 650
Похідні фінансові інструменти:					
- суми до отримання за договором	(292 305)	–	–	–	(292 305)
- суми до сплати за договором	293 042	–	–	–	293 042
Кошти клієнтів	102 883 214	9 518 688	887 375	1 557	113 290 834
Інші фінансові зобов'язання	584 832	62 555	123 986	–	771 373
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	112 952 140	9 771 237	2 531 172	47 093	125 301 642

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Усі невиконані зобов'язання з надання позик включаються в той часовий період, що містить найбільш ранню дату, до якої клієнт може вимагати їх виконання. У випадку договорів фінансової гарантії максимальна сума гарантії відноситься на найбільш ранній період, у якому ця гарантія може вимагатись.

	На вимогу
30 вересня 2023 року	22 507 634
31 грудня 2022 року	24 130 590

Операційний ризик

Операційний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем або внаслідок зовнішніх факторів.

Основним органом управління операційним ризиком в Банку є Правління, до повноважень якого входить встановлення принципів, що забезпечать методику ефективного управління та контролю операційних ризиків. Комітет з питань управління операційними ризиками є колегіальним органом Правління, до функцій якого входить втілення політики управління операційним ризиком, удосконалення бізнес-процесів, запровадження систем / додаткових систем внутрішнього контролю, розробка комплексу заходів за результатами розгляду операційних інцидентів.

Інформація про те, як Банк здійснював операційну діяльність в умовах війни наведено у Примітці 2.

Процентний ризик

Процентний ризик – це наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу Банку, який виникає внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Цей ризик впливає як на прибутковість Банку, так і на економічну вартість його активів, зобов'язань та позабалансових інструментів. Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках при незмінному значенні всіх інших змінних звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід Банку.

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, що виникає внаслідок розривів активів та зобов'язань за строковістю до перегляду процентної ставки, яка відображає строковість до перегляду базової ставки для інструментів з плаваючою (змінюваною) процентною ставкою та строковість до погашення для інструментів з фіксованою процентною ставкою.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (за методом розривів строковості до переоцінки)

	30 вересня 2023					
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Активи	59 745 132	17 870 883	22 533 570	39 344 072	3 012 002	142 505 659
Зобов'язання	116 150 651	12 362 778	7 630 555	1 516 772	1 018 545	138 679 301
Різниця між активами та зобов'язаннями	(56 405 519)	5 508 105	14 903 015	37 827 300	1 993 457	3 826 358
1%	(540 875)	45 876	55 937	-	-	(439 062)
-1%	540 875	(45 876)	(55 937)	-	-	439 062

	30 вересня 2022					
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Активи	59 087 536	18 596 022	34 131 570	19 288 652	2 115 142	133 218 922
Зобов'язання	113 467 609	11 406 360	9 029 020	4 288 678	339	138 192 006
Різниця між активами та зобов'язаннями	(54 380 073)	7 189 662	25 102 550	14 999 974	2 114 803	(4 973 084)
1%	(521 453)	59 881	94 221	-	-	(367 351)
-1%	521 453	(59 881)	(94 221)	-	-	367 351

Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та дохідність цінних паперів. Банк класифікує ринкові ризики як торгові та неторгові. Ризик за неторговими позиціями управляється та контролюється з використанням аналізу чутливості.

Валютний ризик

Валютний ризик – наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали. Комітет з питань управління активами та пасивами Банку встановлює ліміти за позиціями в іноземній валюті згідно з вимогами Національного банку України. Моніторинг позицій здійснюється на щоденній основі.

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 30 вересня 2023 року представлені таким чином:

	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	18 148 053	6 197 948	11 731 871	114 523	36 192 395
Кредити та аванси банкам	99 975	1 255 963	254 322	279 596	1 889 856
Кредити та аванси клієнтам	36 258 601	14 593 869	9 050 255	-	59 902 725
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	49 736 284	37 957	14 086	-	49 788 327
Інвестиційна нерухомість	156 366	-	-	-	156 366
Поточні податкові активи	2 231 018	-	-	-	2 231 018
Основні засоби та нематеріальні активи	1 201 824	-	-	-	1 201 824
Активи з права користування	165 287	-	-	-	165 287
Інше фінансові активи	669 453	41 677	3 143	-	714 273
Інші нефінансові активи	539 569	20 967	7 709	28 639	596 884
Загальна сума активів	109 206 430	22 148 381	21 061 386	422 758	152 838 955

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Зобов'язання					
Кошти банків	1 077 849	2 875 065	673 309	91 740	4 717 963
Кошти клієнтів	92 230 218	19 749 495	17 273 722	225 947	129 479 382
Інші залучені кошти	1 633 962	-	2 900 503	-	4 534 465
Резерви за кредитними зобов'язаннями	854 767	51 918	231 136	-	1 137 821
Інше забезпечення	288 711	-	4	-	288 715
Відстрочені податкові зобов'язання	70 069	-	-	-	70 069
Інші фінансові зобов'язання	532 537	176 529	115 904	19 713	844 683
Інші нефінансові зобов'язання	531 439	3 090	-	-	534 529
Загальна сума зобов'язань	97 219 552	22 856 097	21 194 578	337 400	141 607 627
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	11 986 878	(707 716)	(133 192)	85 358	
Активи до отримання	169 567	373 060	522 989	8 816	1 074 432
Активи до відправлення	-	(611 493)	(410 031)	(47 225)	(1 068 749)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	169 567	(238 433)	112 958	(38 409)	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	12 156 445	(946 149)	(20 234)	46 949	

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 31 грудня 2022 року представлені таким чином:

	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	13 864 043	15 031 176	6 371 311	80 257	35 346 787
Кредити та аванси банкам	543	2 117 697	25 792	276 537	2 420 569
Кредити та аванси клієнтам	38 771 373	14 775 687	11 212 068	-	64 759 128
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 770 125	446 669	355	-	23 217 149
Інвестиційна нерухомість	156 366	-	-	-	156 366
Поточні податкові активи	2 690 423	-	-	-	2 690 423
Відстрочені податкові активи	30 138	-	-	-	30 138
Основні засоби та нематеріальні активи	1 234 025	-	-	-	1 234 025
Активи з права користування	166 113	-	-	-	166 113
Інше фінансові активи	833 148	58 946	8 661	-	900 755
Інші нефінансові активи	572 265	55 116	35 578	46 468	709 427
Всього активи	81 088 562	32 485 291	17 653 765	403 262	131 630 880
Зобов'язання					
Кошти банків	1 468 066	4 849 559	140 053	109 848	6 567 526
Кошти клієнтів	72 579 652	25 940 206	14 041 727	217 028	112 778 613
Інші залучені кошти	327 391	-	3 058 467	-	3 385 858
Резерви за кредитними зобов'язаннями	295 935	5 359	1 449	-	302 743
Інше забезпечення	396 047	-	15	-	396 062
Інші фінансові зобов'язання	635 772	44 745	65 391	25 465	771 373
Інші нефінансові зобов'язання	454 583	20 219	44 683	7 430	526 915
Всього зобов'язання	76 157 446	30 860 088	17 351 785	359 771	124 729 090
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	4 931 116	1 625 203	301 980	43 491	
Активи до отримання	2 941 048	401 418	31 161	10 834	3 384 461
Активи до відправлення	-	(2 829 876)	(524 899)	(15 354)	(3 370 129)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	2 941 048	(2 428 458)	(493 738)	(4 520)	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	7 872 164	(803 255)	(191 758)	38 971	

У наступній таблиці представлені валюти, в яких Банк має значні позиції станом на 30 вересня 2023 та 2022 років за монетарними активами та зобов'язаннями. Проведений аналіз полягає в розрахунку впливу можливої зміни у валютних курсах по відношенню до української гривні на звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (внаслідок наявності неторгових монетарних активів і зобов'язань, справедлива вартість яких чутлива до змін валютного курсу). Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід чи власному капіталі, а додатні значення відображають потенційне чисте збільшення.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Валюта	Збільшення валютного курсу, % 30 вересня 2023	Вплив на прибуток до оподаткування 30 вересня 2023	Збільшення валютного курсу, % 30 вересня 2022	Вплив на прибуток до оподаткування 30 вересня 2022
Долар США	25,00%	(236 537)	14,00%	(55 575)
Євро	25,00%	(5 059)	15,00%	(51 530)

Валюта	Зменшення валютного курсу, % 30 вересня 2023	Вплив на прибуток до оподаткування 30 вересня 2023	Зменшення валютного курсу, % 30 вересня 2022	Вплив на прибуток до оподаткування 30 вересня 2022
Долар США	-25,00%	236 537	-11,00%	43 666
Євро	-25,00%	5 059	-13,00%	44 659

28. Оцінка справедливої вартості

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки.

Справедлива вартість визначалася Банком з використанням наявної ринкової інформації, якщо така існує, та відповідних методів оцінки. Однак, для інтерпретації ринкової інформації з метою визначення оціночної справедливої вартості необхідні певні судження. Оцінки, представлені в цій фінансовій звітності, можуть не відображати суми, які Банк зможе отримати при фактичній реалізації наявного в нього пакета тих чи інших активів чи повинен буде сплатити при передачі зобов'язань.

Банк використовує таку ієрархію для визначення справедливої вартості активів та зобов'язань і розкриття інформації про неї в розрізі моделей оцінки:

- ▶ 1-й рівень: котирування (нескориговані) цін на активних ринках для ідентичних активів чи зобов'язань;
- ▶ 2-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на справедливую вартість, є такими, що прямо чи опосередковано спостерігаються на ринку;
- ▶ 3-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на справедливую вартість, не спостерігаються на ринку.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі, а також справедлива вартість будівель

Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання, а також будівлі Банку, оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. Нижче подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих активів та зобов'язань (зокрема, методики оцінки та використані вхідні дані):

Активи/зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вхідні дані
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої суттєві дані прямо або опосередковано спостерігаються. Оцінки використовують одну або декілька визначених цін для звичайних операцій, які піддаються спостереженню на ринку, який не вважається активним.
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню на ринку. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників емітента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій емітент здійснює свою діяльність.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Активи/зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вхідні дані
Кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток та	3	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню на ринку. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників позичальника, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій позичальник здійснює свою діяльність.
Кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		
Похідні фінансові інструменти	2	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітної періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик від різних контрагентів.
Будівлі та земельні ділянки, Інвестиційна нерухомість	3	Банк залучає незалежних оцінювачів для визначення справедливої вартості будівель та земельних ділянок та інвестиційної нерухомості, при цьому використовується порівняльний підхід до оцінки, а для об'єктів, які не мають ринкових аналогів використовується дохідний підхід. Для порівняльного підходу до оцінки ціни ринкових продажів по зіставних об'єктах нерухомості у безпосередній близькості коригуються з врахуванням різниці в основних параметрах (таких як площа об'єкту нерухомості). Основним параметром, що використовується при даному методі оцінки є ціна за квадратний метр об'єкту нерухомості.
Кредити та аванси банкам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	2	Фінансові активи в банківських металах визнаються за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Вартість активів змінюється на щоденній основі в залежності від ціни банківських металів та офіційного курсу, що оприлюднюється НБУ щодо банківських металів на ринку України. Балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості.
Кошти банків, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	2	Фінансові зобов'язання в банківських металах визнаються за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Вартість зобов'язань змінюється на щоденній основі в залежності від ціни банківських металів та офіційного курсу, що оприлюднюється НБУ щодо банківських металів на ринку України. Балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості.
Кошти клієнтів, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	2	Фінансові зобов'язання в банківських металах визнаються за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Вартість зобов'язань змінюється на щоденній основі в залежності від ціни банківських металів та офіційного курсу, що оприлюднюється НБУ щодо банківських металів на ринку України. Балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У таблиці нижче поданий аналіз активів та зобов'язань, представлених у звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю, у розрізі рівнів ієрархії джерел справедливої вартості:

	30 вересня 2023			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, які оцінюються за справедливою вартістю				
Кредити та аванси банкам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	279 597	-	279 597
Похідні фінансові активи	-	8 288	-	8 288
Кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	38 842	38 842
Кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	1 834	1 834
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23	48 130 747	1 657 557	49 788 327
Інвестиційна нерухомість	-	-	156 366	156 366
Будівлі та земельні ділянки	-	-	855 270	855 270
Всього	23	48 418 632	2 709 869	51 128 524

Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю

Кошти банків, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	78 079	-	78 079
Похідні фінансові зобов'язання	-	2 605	-	2 605
Кошти клієнтів, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	171 133	-	171 133
Всього	-	251 817	-	251 817

	31 грудня 2022			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, які оцінюються за справедливою вартістю				
Кредити та аванси банкам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	276 538	-	276 538
Похідні фінансові активи	-	15 069	-	15 069
Кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	60 654	60 654
Кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	2 244	2 244
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	20	21 851 904	1 365 225	23 217 149
Інвестиційна нерухомість	-	-	156 366	156 366
Будівлі та земельні ділянки	-	-	839 734	839 734
Всього	20	22 143 511	2 424 223	24 567 754

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2022			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю				
Кошти банків, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	82 465	-	82 465
Похідні фінансові зобов'язання	-	737	-	737
Кошти клієнтів, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	164 883	-	164 883
Всього	-	248 085	-	248 085

Зміни у категорії фінансових інструментів 3-го рівня, оцінених за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлені зміни у сумах активів та зобов'язань 3-го рівня, які оцінюються за справедливою вартістю:

Фінансові активи	На 1 січня 2023	Перехід в 3-тій рівень	Нереалізований дохід (переоцінка)	Придбання / нові активи	Реалізація	Погашення	Уцінка, визнана у складі власного капіталу та зміна резерву	Нараховані відсотки у складі процентних доходів	На 30 вересня 2023
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1 365 225	-	-	-	-	(105 710)	239 930	158 112	1 657 557
Кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	60 654	-	216	-	-	(28 306)	-	6 278	38 842

Вплив змін у ключових припущеннях на оцінки справедливої вартості фінансових інструментів 3-го рівня, оцінюваних за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлено вплив використання можливих альтернативних припущень на оцінки справедливої вартості інструментів 3-го рівня:

Фінансові активи	30 вересня 2023		31 грудня 2022	
	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1 657 557	- / -	1 365 225	102 083 / (90 079)
Кредити та аванси клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	38 842	611 / (587)	60 654	1 258 / (1 205)

Для аналізу впливу на вартість інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, використовувалось припущення щодо зміни величини відсоткової ставки. Зменшення відсоткової ставки на 10% не призведе до збільшення справедливої вартості (2022: 102 083 тис. грн). Збільшення відсоткової ставки на 10% не призведе до зменшення справедливої вартості (2022: 90 079 тис. грн.).

Для аналізу впливу на вартість кредитів клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, використовувалось припущення щодо зміни величини ставки дисконтування майбутніх грошових потоків. Зменшення ставки дисконтування на 10% призведе до збільшення справедливої вартості на 611 тис. грн. (2022: 1 258 тис. грн.). Збільшення ставки дисконтування на 10% призведе до зменшення справедливої вартості на 587 тис. грн. (2022: 1 205 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань визначається з використанням ринкових цін, методів дисконтованих грошових потоків та інших належних методів оцінки вартості і може не відображати справедливую вартість цих інструментів на дату затвердження цієї фінансової звітності. Такі розрахунки не відображають жодних премій або дисконтів, що можуть виникнути внаслідок пропозиції на продаж одночасно всієї суми певного фінансового інструмента. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо очікуваних у майбутньому грошових потоків, поточних економічних умов, характеристик ризику різних фінансових інструментів та інших факторів.

Грошові кошти та їх еквіваленти та кредити та аванси банкам представлені залишками на кореспондентських рахунках та короткостроковими депозитами. У зв'язку з короткостроковим характером цих фінансових інструментів та відповідними фактичними процентними ставками, встановленими по подібних фінансових інструментах, балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів, залишків коштів у інших банках приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

Для визначення справедливої вартості прогнозні грошові потоки дисконтуються за ринковими ставками, встановленими на звітну дату по аналогічних інструментах.

Фінансові активи / фінансові зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вихідні дані																																												
Кредити та аванси клієнтам	3	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників контрагента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій контрагент здійснює свою діяльність. До найсуттєвіших вихідних даних належала ставка дисконтування, яка відображає кредитний ризик контрагентів.																																												
Кошти клієнтів	3	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням даних, що не піддаються спостереженню.																																												
30 вересня 2023																																														
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Рівень 1</th> <th>Рівень 2</th> <th>Рівень 3</th> <th>Всього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4">Активи, справедлива вартість яких розкривається</td> </tr> <tr> <td>Кредити та аванси банкам</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">1 610 259</td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td>Кредити та аванси клієнтам</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">57 461 966</td> </tr> <tr> <td>Всього</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">1 610 259</td> <td style="text-align: right;">57 461 966</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається</td> </tr> <tr> <td>Кошти Національного банку України</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">999 172</td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td>Кошти інших банків</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">3 640 712</td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td>Інші залучені кошти</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">4 534 465</td> <td style="text-align: right;">-</td> </tr> <tr> <td>Кошти клієнтів</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">129 389 024</td> </tr> <tr> <td>Всього</td> <td style="text-align: right;">-</td> <td style="text-align: right;">9 174 349</td> <td style="text-align: right;">129 389 024</td> </tr> </tbody> </table>	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього	Активи, справедлива вартість яких розкривається				Кредити та аванси банкам	-	1 610 259	-	Кредити та аванси клієнтам	-	-	57 461 966	Всього	-	1 610 259	57 461 966	Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				Кошти Національного банку України	-	999 172	-	Кошти інших банків	-	3 640 712	-	Інші залучені кошти	-	4 534 465	-	Кошти клієнтів	-	-	129 389 024	Всього	-	9 174 349	129 389 024
Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього																																											
Активи, справедлива вартість яких розкривається																																														
Кредити та аванси банкам	-	1 610 259	-																																											
Кредити та аванси клієнтам	-	-	57 461 966																																											
Всього	-	1 610 259	57 461 966																																											
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається																																														
Кошти Національного банку України	-	999 172	-																																											
Кошти інших банків	-	3 640 712	-																																											
Інші залучені кошти	-	4 534 465	-																																											
Кошти клієнтів	-	-	129 389 024																																											
Всього	-	9 174 349	129 389 024																																											

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2022			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, справедлива вартість яких розкривається				
Кредити та аванси банкам	-	2 144 031	-	2 144 031
Кредити та аванси клієнтам	-	-	63 338 814	63 338 814
Всього	-	2 144 031	63 338 814	65 482 845
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кошти Національного банку України	-	998 956	-	998 956
Кошти інших банків	-	5 486 105	-	5 486 105
Інші залучені кошти	-	3 385 858	-	3 385 858
Кошти клієнтів	-	-	112 607 571	112 607 571
Всього	-	9 870 919	112 607 571	122 478 490

Нижче наводиться порівняння балансової вартості та справедливої вартості в розрізі класів фінансових інструментів Банку, що не обліковуються за справедливою вартістю в звіті про фінансовий стан. У таблиці не наводяться значення справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	30 вересня 2023		31 грудня 2022	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
Фінансові активи				
Кредити та аванси банкам	1 610 259	1 610 259	2 144 031	2 144 031
Кредити та аванси клієнтам	59 862 049	57 461 966	64 696 230	63 338 814
Всього активів	61 472 308	59 072 225	66 840 261	65 482 845
Фінансові зобов'язання				
Кошти Національного банку України	999 172	999 172	998 956	998 956
Кошти інших банків	3 640 712	3 640 712	5 486 105	5 486 105
Інші залучені кошти	4 534 465	4 534 465	3 385 858	3 385 858
Кошти клієнтів	129 308 249	129 389 024	112 613 730	112 607 571
Всього зобов'язань	138 482 598	138 563 373	122 484 649	122 478 490

29. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за очікуваними строками погашення. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 27.

	30 вересня 2023				31 грудня 2022			
	На вимогу/ До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього	На вимогу/ До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	36 192 395	-	-	36 192 395	35 346 787	-	-	35 346 787
Кредити та аванси банкам	1 889 856	-	-	1 889 856	2 420 569	-	-	2 420 569
Кредити та аванси клієнтам	35 718 830	24 183 895	-	59 902 725	39 625 091	25 134 037	-	64 759 128
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	18 966 197	30 822 130	-	49 788 327	7 675 568	15 541 581	-	23 217 149
Похідні фінансові активи	8 288	-	-	8 288	15 069	-	-	15 069
Інвестиційна нерухомість	-	-	156 366	156 366	-	-	156 366	156 366
Поточні податкові активи	-	2 231 018	-	2 231 018	-	2 690 423	-	2 690 423
Відстрочені податкові активи	-	-	-	-	-	30 138	-	30 138
Основні засоби та нематеріальні активи	-	-	1 201 824	1 201 824	-	-	1 234 025	1 234 025
Активи з права користування	-	-	165 287	165 287	-	-	166 113	166 113
Інші фінансові активи	709 226	5 047	-	714 273	889 087	11 668	-	900 755
Інші нефінансові активи	273 729	323 155	-	596 884	330 205	42 158	337 064	709 427
Всього	93 758 521	57 565 245	1 523 477	152 847 243	86 302 376	43 450 005	1 893 568	131 645 949

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	30 вересня 2023				31 грудня 2022			
	На вимогу/ До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього	На вимогу/ До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього
Кошти банків	3 718 791	999 172	-	4 717 963	5 568 570	998 956	-	6 567 526
Кошти клієнтів	128 234 225	1 245 157	-	129 479 382	111 896 149	882 464	-	112 778 613
Похідні фінансові зобов'язання	2 605	-	-	2 605	737	-	-	737
Інші залучені кошти	3 244 305	1 290 160	-	4 534 465	3 339 743	46 115	-	3 385 858
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	1 054 785	83 036	-	1 137 821	298 185	4 558	-	302 743
Інше забезпечення	288 715	-	-	288 715	395 995	68	-	396 063
Відстрочені податкові зобов'язання	-	70 069	-	70 069	-	-	-	-
Інші фінансові зобов'язання	742 337	102 346	-	844 683	609 112	162 261	-	771 373
Інші нефінансові зобов'язання	529 604	4 925	-	534 529	520 663	6 252	-	526 915
Всього	137 815 367	3 794 865	-	141 610 232	122 629 154	2 100 674	-	124 729 828
Чиста сума	(44 056 846)	53 770 380	1 523 477	11 237 011	(36 326 778)	41 349 331	1 893 568	6 916 121

Банк представив у статті «Інші залучені кошти» строкові кредити, залучені від кредитних установ у сумі 3 190 485 тис. грн. (2022: 3 339 098 тис. грн.) як кошти на вимогу у зв'язку із порушенням ковенант. В Примітці 27 наведена інформація щодо порушення ковенант.

Керівництво Банку вважає, що від'ємний розрив ліквідності (розрив ліквідності між фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями зі строком погашення «до року» станом на 30 вересня 2023 року складає (43 512 256) тис. грн.) є контрольованим та не загрожує здатності Банку своєчасно та в повному обсязі розраховуватись за власними зобов'язаннями. Так, Банк має обсяг вторинного резерву ліквідних коштів, що представлений:

- ▶ необтяженими цінними паперами – облігаціями внутрішньої державної позики України у сумі 23 718 369 тис. грн., муніципальними облігаціями у сумі 212 433 тис. грн., які характеризуються високим рівнем ліквідності та були віднесені до строку погашення «понад один рік», що можуть бути отримані шляхом продажу вказаних цінних паперів або шляхом залучення кредиту рефінансування від Національного банку України під заставу цих цінних паперів. Станом на 30 вересня 2023 року, справедлива вартість цінних паперів, які можуть вважатись покриттям кумулятивного розриву ліквідності за часовим кошиком «до одного року», складає 23 930 802 тис. грн.;
- ▶ стабільними залишками коштів клієнтів на поточних та інших рахунках, що визначені за допомогою власних методик Банку, які базуються на статистичному аналізі коливань залишків на поточних рахунках клієнтів. Станом на 30 вересня 2023 року, стабільні залишки на поточних та інших рахунках оцінюються в сумі 57 925 262 тис. грн. На основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі фактичний термін погашення стабільного залишку може розглядатися як «без строку погашення».

Таким чином, від'ємний розрив ліквідності, що виник станом на 30 вересня 2023 року, у сумі (43 512 256) тис. грн., на основі очікуваних строків реалізацій зазначених фінансових інструментів змінюється на позитивний розрив ліквідності та може оцінюватися в розмірі 38 343 808 тис. грн.

30. Операції із зв'язаними сторонами

У ході своєї звичайної діяльності Банк надає позики та аванси, залучає депозити та здійснює інші операції із зв'язаними сторонами. Сторони вважаються зв'язаними у випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону через одного чи кількох посередників або здійснює суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Умови операцій із зв'язаними сторонами встановлюються на щоденній основі і можуть бути відмінними від ринкових умов.

Станом на 30 вересня 2023 року, 94,94% статутного капіталу Банку було у власності держави, під контролем Міністерства фінансів України (2022: 94,94%). Відповідно, операції та залишки із зв'язаними сторонами представляють собою операції з державою, суб'єктами господарювання, зв'язаними з органами державної влади (прямо та опосередковано), членами провідного управлінського персоналу Банку та суб'єктами господарювання, які контролюються, мають спільний контроль або знаходяться під їх суттєвим впливом.

Суб'єкти господарювання, зв'язані з органами державної влади – суб'єкти господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органів державної влади.

Органи державної влади – органи державної влади, урядові агенції та подібні органи державної влади – місцеві, національні або міжнародні.

Ключовий управлінський персонал - члени Правління та Наглядової ради Банку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Родичі членів Правління та Наглядової ради Банку включені до складу статті «Інші зв'язані сторони».

При розгляді взаємовідносин кожної можливої зв'язаної сторони особлива увага приділяється змісту відносин, а не тільки їхній юридичній формі. Обсяги операцій, залишки за операціями зі зв'язаними сторонами на кінець періоду та відповідні суми доходів і витрат за період були такими:

	30 вересня 2023			31 грудня 2022 / 30 вересня 2022		
	Підприємства, які контролюю- ються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управ- лінський персонал	Підприємства, які контролюю- ються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управ- лінський персонал
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	12 015 781	-	-	7 013 233	-	-
Поточні рахунки у Національному банку України	4 243 136	-	-	4 770 104	-	-
Поточні рахунки та рахунки овернайт в інших кредитних установах	310 418	-	-	171 902	-	-
Кошти в кредитних установах	9 744	-	-	9 162	-	-
Кредити та аванси клієнтам, валова балансова вартість	16 885 290	27	381	17 867 123	2 934	285
Мінус очікувані кредитні збитки/резерв під зменшення корисності	(845 329)	-	(2)	(948 828)	(31)	(10)
Інвестиції в цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	49 689 640	-	-	23 123 068	-	-
Активи з права користування	3 378	-	-	4 038	-	-
Зобов'язання						
Кошти Національного банку України	999 172	-	-	998 957	-	-
Кошти кредитних установ						
- поточні рахунки	2 903	-	-	12	-	-
- строкові депозити та кредити	1 972 442	-	-	664 241	-	-
- інші кошти	1 183	-	-	1 183	-	-
Кошти клієнтів:						
- поточні рахунки	38 043 978	11 608	8 337	19 857 268	151 512	30 624
- строкові рахунки	4 258 213	2 297	13 263	3 524 219	67 589	7 600
Орендні зобов'язання	4 705	-	-	5 277	-	-
Договірні та умовні зобов'язання						
Фінансові гарантії	4 642 823	-	-	4 154 416	-	-
Зобов'язання з надання кредитів	2 610 456	2 273	545	3 511 023	103	1 315
Акредитиви	248 179	-	-	567 598	-	-
Гарантії виконання	299 258	-	-	305 817	-	-

	30 вересня 2023			31 грудня 2022 / 30 вересня 2022		
	Підприємства, які контролюю- ються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управ- лінський персонал	Підприємства, які контролюю- ються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управ- лінський персонал
Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід						
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка:						
- кредити та аванси клієнтам	1 685 792	74	75	1 434 659	307	1 386
- інвестиції в цінні папери	3 715 095	-	-	2 425 082	-	-
- депозитні сертифікати Національного банку України	2 341 841	-	-	251 478	-	-
Процентні витрати:						
- кошти Національного банку України	181 530	-	-	1 411 358	-	-
- кошти кредитних установ	48 683	-	-	15 378	14	-
- кошти клієнтів	2 463 573	29	147	1 054 266	18 344	780
- орендні зобов'язання	699	-	-	1 077	102	-
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	103 499	51	473	(370 922)	62	(237)
Чистий прибуток (збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8 251	-	-	28 865	-	-
Інші доходи	3 882	-	4	436	439	469
Інші операційні витрати	200 533	-	186	175 888	1 816	489

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

За кредитами та авансами клієнтам, наданими зв'язаним сторонам, діапазон ставок наступний (%):

валюта	30 вересня 2023		31 грудня 2022	
	Юридичні особи	Фізичні особи	Юридичні особи	Фізичні особи
UAH	10,4 – 28,1	42,0 – 42,0	10,4 – 33,5	42,0 – 42,0
USD	5,1 – 7,5	-	3,5 – 7,5	-
EUR	4,5 – 4,5	-	4,5 – 4,5	-

За коштами клієнтів: поточні рахунки, отриманими від зв'язаних сторін, діапазон ставок наступний (%):

валюта	30 вересня 2023		31 грудня 2022	
	Юридичні особи	Фізичні особи	Юридичні особи	Фізичні особи
UAH	0 – 17,5	0 – 7,0	0 – 19,8	0 – 10,0
USD	0 – 0,25	0 – 0,1	0 – 0,8	0 – 0,1
EUR	-	0 – 0,0001	0 – 0,25	-

За коштами клієнтів: строкові рахунки, отриманими від зв'язаних сторін, діапазон ставок наступний (%):

валюта	30 вересня 2023		31 грудня 2022	
	Юридичні особи	Фізичні особи	Юридичні особи	Фізичні особи
UAH	10,0 – 17,99	16,2 – 17,5	6,0 – 19,95	6,0 – 14,5
USD	0,1 – 1,7	0,01 – 1,2	2,5 – 3,7	0,05 – 1,2
EUR	0,01	0,01	-	0,01

Ризик концентрації

Ризик концентрації - ризик визначається Банком як ризик можливих втрат внаслідок концентрації ризику на конкретних інструментах, окремих операціях та галузях економіки.

Специфіка діяльності Банку пов'язана зі значними обсягами операцій із державними підприємствами, внаслідок чого виникає значна концентрація кредитного та інвестиційного ризиків щодо окремих контрагентів та груп пов'язаних контрагентів та галузей економіки.

Станом на 30 вересня 2023 року, 54% активів та 32% зобов'язань були зосереджені в операціях з державними компаніями, Національним банком України, державними банками та державними органами (2022: 40% активів та 19% зобов'язань).

Банк здійснює управління ризиком концентрації у кредитному портфелі та портфелі цінних паперів шляхом встановлення лімітів для окремих контрагентів та груп контрагентів.

Виплати ключовому управлінському персоналу включали такі статті:

	30 вересня 2023	30 вересня 2022
Заробітна плата та премії	53 145	77 282
Всього виплати ключовому управлінському персоналу	53 145	77 282

31. Достатність капіталу

Політика Банку передбачає підтримку сталого рівня власного капіталу з метою забезпечення належної довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також сталого розвитку бізнесу в майбутньому. При цьому враховується і вплив рівня капіталу на прибутки акціонерів, у зв'язку з чим Банк визнає необхідність балансу між підвищенням прибутковості, що є можливим в результаті підвищення співвідношення запозиченого та власного капіталу, і перевагами та стабільністю, які забезпечуються за рахунок стійкості фінансової позиції.

Національний банк України як головний регулюючий орган встановлює вимоги до розміру капіталу Банку в цілому та здійснює моніторинг виконання цих вимог на основі звітності за національними стандартами. Банк та його окремі операції знаходяться під безпосереднім наглядом з боку національних регулюючих органів.

Згідно з існуючими вимогами до рівня капіталу, встановленими НБУ, банки повинні підтримувати показник співвідношення капіталу та активів, зважених на ризик («показник адекватності капіталу за українськими нормативними вимогами»), вище певного встановленого мінімального показника. Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років зазначений мінімальний рівень, становить 10%. Банк відповідає нормативним вимогам щодо показника рівня капіталу за періоди, що закінчилися 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Банк аналізує свою діяльність щодо виконання вимог до мінімального розміру капіталу, включаючи вимоги щодо адекватності капіталу, розраховані згідно з Базельською Угодою 1988 року, як визначено у документі Базельського комітету з банківського нагляду «Міжнародна конвергенція: виміри капіталу та стандарти капіталу» (із змінами, внесеними у квітні 1998 року) та Поправкою до Базельської угоди для врахування ринкових ризиків (із змінами, внесеними у листопаді 2005 року), відомою як Базель I. Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років мінімальний рівень показника достатності капіталу згідно з вимогами Базель I становить 8% та мінімальний рівень показника достатності капіталу першого рівня – 4%.

У наступній таблиці показано склад позиції Банку по капіталу, розрахованої згідно з вимогами Базельської угоди, станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років:

	30 вересня 2023	31 грудня 2022
Капітал першого рівня	11 804 291	8 852 729
Капітал другого рівня	(567 280)	(1 966 745)
Всього капітал	11 237 011	6 885 984
Активи, зважені за ризиком	75 682 512	79 034 713
Показник достатності капіталу першого рівня	15,60%	11,20%
Сукупний показник достатності капіталу	14,85%	8,71%

Станом на 30 вересня 2023 та 31 грудня 2022 років Банк дотримувався показника достатності капіталу, розрахованого згідно з положеннями Базельської угоди.

32. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності

	<i>Кошти Національного банку України</i>	<i>Інші залучені кошти (довгострокові)</i>	<i>Орендне зобов'язання</i>	<i>Всього</i>
Балансова вартість на 1 січня 2022	4 699 967	2 505 737	230 772	7 436 476
Надходження	7 200 000	999 718	67 306	8 267 024
Погашення	(10 900 000)	(648 443)	(90 871)	(11 639 314)
Курсові різниці	–	521 944	–	521 944
Інше	(1 011)	6 903	(43 701)	(37 809)
Балансова вартість на 31 грудня 2022	998 956	3 385 859	163 506	4 548 321
Надходження	–	1 325 603	87 147	1 412 750
Погашення	–	(176 090)	(61 620)	(237 710)
Курсові різниці	–	(24 481)	–	(24 481)
Інше	216	23 574	(28 976)	(5 186)
Балансова вартість на 30 вересня 2023	999 172	4 534 465	160 057	5 693 694

33. Події після звітної дати

Станом на дату затвердження цієї фінансової звітності до випуску, спостерігається високий рівень невизначеності, пов'язаний з війною. Військові сили російської федерації продовжують здійснювати руйнування інфраструктури і виробничих потужностей, частина території України знаходиться під окупацією. Сили оборони України продовжують ведення оборони та наступальної операції на сході та півдні України.

Правління Національного банку України ухвалило рішення знизити облікову ставку з 20% до 16% із 27 жовтня 2023 року.

Національний банк України з 03 жовтня 2023 року перейшов до режиму керованої гнучкості обмінного курсу, за якого офіційний курс визначатиметься на основі курсу за операціями на міжбанківському ринку, а не встановлюватиметься директивно Національним банком відповідно до постанови Правління НБУ №18, як це відбувалося з 24 лютого 2022 року.